

10-16 EKİM 1977

standard

ekonomik ve teknik dergi

YIL: 16 SAYI: 190 OCTOBER 1977
EKİM

“KAVEL DEMELİK;”

Yüksek gerilim
enerji kabloları,
(15 kV dahil)
Alçak gerilim
enerji kabloları,
Tesisat kabloları,
Telefon kabloları,
Yuvarlak ve dikdörtgen
kesitli,
Emaye bobin telleri,
(1,5×2,5-5×12 mm kadar)

İLE GÜVEN KAYNAĞI
DEMELİK,,

KAVEL KABLO ve ELEKTRİK MALZEMELERİ A.Ş. Karaköy-İSTANBUL
TEL: 45 35 05-45 34 94

(Propaganda Reklam)

Türk Standardları Enstitüsü her türlü madde ve mamül ile, usul ve hizmetlerin millî standardlarını hazırlamak görevi ile kurulmuş, bağımsız bir kamu kurumudur. Enstitü, kuruluş kanunu ile verilmiş olan bu ana görevinin yanısıra, ülkemizde standardizasyonu yaymak, standardların gerek üretici, gerekse tüketici halkımıza sağladığı çeşitli faydaları tanıtmayı da görev bilmektedir.

TSE'nin aylık yayın organı olan STANDARD Dergisi, yukarıda belirtilen amaçlara uygun olarak, yurt içindeki ve yurt dışındaki standardizasyona ilişkin çalışmaları ve gelişmeleri milletimize aktarabilme görevini yüklenmiştir.

standard

ekonomik ve teknik dergi

YIL: 16 SAYI: 190 OCTOBER EKİM 1977

TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ ADINA

SAHİBİ :

ŞADİ PEHLİVANOĞLU

SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ :

MUAMMER TAYLAK

YAYIN VE TANITMA KOMİTESİ

ŞADİ PEHLİVANOĞLU (Başkan)

MUSTAFA ERNAM

AHMET KARACA

YÜCEL HACALOĞLU

TÜRKER SANAL

Telgraf Adresi :

STANDARD — ANKARA

Telefonlar :

17 19 31 — 18 72 40

Posta Kutusu :

73, Bakanlıklar - Ankara

Basıldığı Yer :

Yonca Matbaası

Ankara — 1977

TÜRKİYE STANDARDLAR HAFTASININ BAŞLAMASI MÜNASEBETİYLE TSE YÖNETİM KURULU BAŞKANI ŞADİ PEHLİVANOĞLU BASIN TOPLANTISI DÜZENLEDİ

S. 4

TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ AMBALAJ LABORATUVARININ TEMELİ TÖRENLE ATILDI

S. 7

TSE TÜKETİCİ İŞLERİ KOMİTESİ BAŞKANI MEHMET AYDIN «DIŞ ÜLKELERDEKİ TÜKETİCİ TEŞKİLATLARININ YAPI VE FAALİYETLERİ» KONULU BİR KONFERANS VERDİ

S. 9

14 EKİM DÜNYA STANDARDLAR GÜNÜ TÖRENLERLE KUTLANDI

S. 14

TSE MARKASINI TAŞIYAN MAMULLER SERGİSİ TÖRENLE AÇILDI

S. 23

İSLAM ÜLKELERİ KONFERANSI TEŞKİLATI GENEL SEKRETER YARDIMCISI Dr. TEVETOĞLU ve Dr. SEYH-ÜL-ZAMAN TSE'DE

S. 31

KIBRIS TİCARET VE SANAYİ ODASI BAŞKANLARI TSE'Yİ ZİYARET ETTİLER

S. 31

SANAYİLEŞME VE SORUNLARI

S. 40

Sıtkı Lâlik

TÜRKİYE'NİN KALKINMASINDA DÖVİZ MESELESİ

S. 45

Alptekin Erdoğan

10-16 EKİM 1977

10-16 EKİM 1977 PROGRAM

TÜRKİYE STANDARDLAR HAFTASI

10-16 EKİM 1977
TÜRKİYE STANDARDLAR HAFTASI
DÜNYA STANDARDLAR GÜNÜ

EKİM 1977 PAZARTESİ 10

SAAT: 19.30
Hartman ve Şirketi tarafından Türk Standardları Enstitüsü'ne yapılan Kurul Başkanlığı'na teşekkür ve başarılar dileyi.

YER: Türk Standardları Enstitüsü
Ekinin gerçekleştirilmesi için yapılan çalışmaların değerlendirilmesi ve laboratuvarların çalışmaları.

SAAT: 11.30
TSE Markası Üyeleri Kurulunun toplantısı.

YER: Türk Standardları Enstitüsü, Nispetiye C.Ş. No: 112.

10-16 EKİM 1977
TÜRKİYE STANDARDLAR HAFTASI
DÜNYA STANDARDLAR GÜNÜ

1977 SALI 11

10-16 EKİM 1977
TÜRKİYE STANDARDLAR HAFTASI
DÜNYA STANDARDLAR GÜNÜ

EKİM 1977 ÇARŞAMBA 12

SAAT: 16.00
TSE Başkanlığı ve Kurulunun Arşiv ve Laboratuvarları ile ilgili gezici turları.

YER: Türk Standardları Enstitüsü.

10-16 EKİM 1977
TÜRKİYE STANDARDLAR HAFTASI
DÜNYA STANDARDLAR GÜNÜ

1977 PERŞEMBE 13

10-16 EKİM 1977
TÜRKİYE STANDARDLAR HAFTASI
DÜNYA STANDARDLAR GÜNÜ

EKİM 1977 CUMA 14

SAAT: 12.30
TSE Standardları Enstitüsü'nün kuruluş 40. yıldönümü dolayısıyla toplantı.

YER: Marka Salonu, Nispetiye C.Ş. No: 112.

TSE Markası Salonunda 5.000 adetlik 'TSE Standardları' dağıtımı.

TSE Standardları Enstitüsü'nün kuruluş 40. yıldönümü dolayısıyla yapılan kutlama programı.

YER: Türk Standardları Enstitüsü.

CUMHURBAŞKANLIĞI
ANKARA

14 EKİM 1977

Sayın Şadı Pehlivanoğlu
Turk Standardlar Enstitüsü
Yönetim Kurulu Başkanı

ANKARA

"Dünya Standardlar Günü" dolayısıyla düzenlenen tören davetiniz için teşekkür ederim.

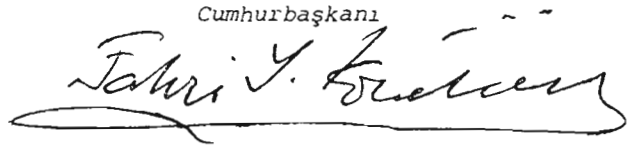
Standardlaştırma, ekonomik ve sosyal kalkınmanın önemli unsurları arasındadır. Araştırmalar göstermiştir ki, gelişmiş ülkelerin bugün ulaştıkları düzeyin gerisinde, büyük ölçüde, her kesimde sürdürülmüş ve sürdürülmekte olan bilinçli ve yoğun Standardlaştırma çalışmaları vardır.

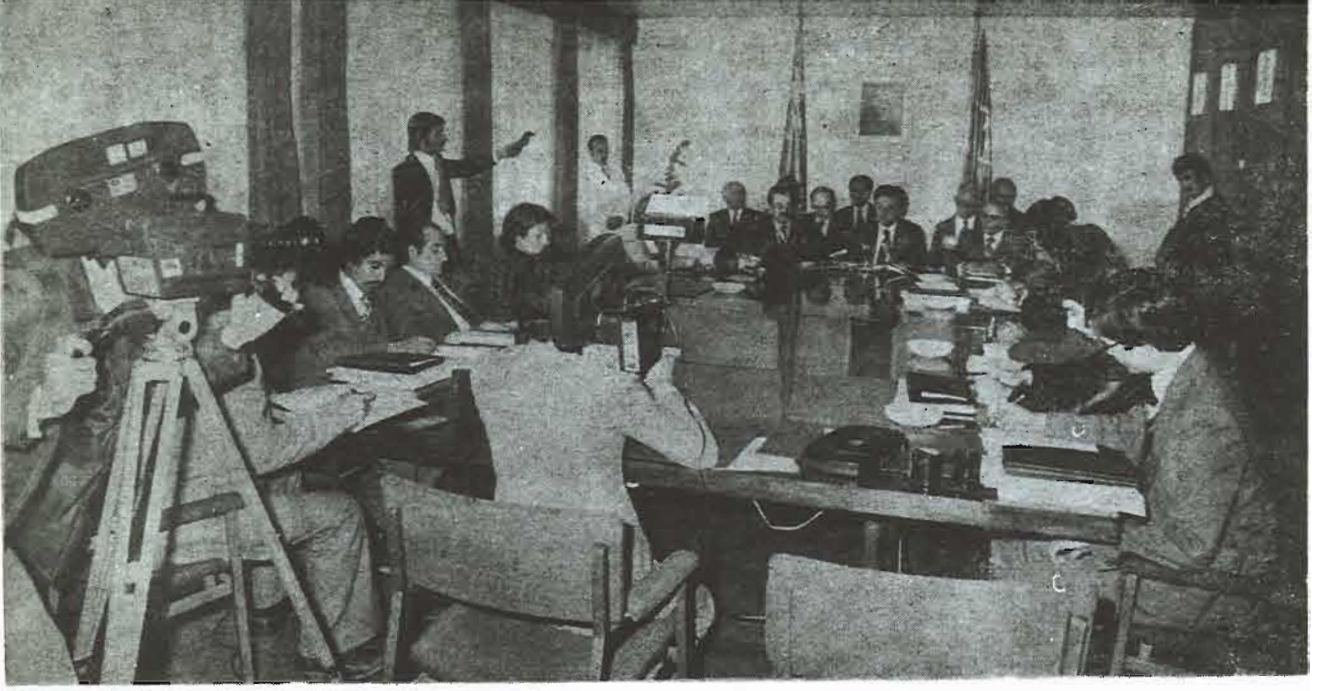
Tarihi süreç içinde, ulusumuzun da bu konuya gereken önemi verdiği görülmektedir. Özellikle Cumhuriyet döneminde, bu alanda hızlı gelişmeler kaydedilmiş ve 16 Ekim 1954 yılında kurulan "Türk Standardlar Enstitüsü" ile çalışmalar bilimsel bir işlerliğe kavuşturulmuştur.

Enstitü, kuruluşundan günümüze değin, sosyal ve ekonomik alanda olumlu hizmetler gerçekleştirmiştir. Bu konuda emek veren gelmiş geçmiş değerli uzmanlara şükranlarımızı ifade etmek isterim. Bundan sonraki çalışmalarınızda da başarılar diler, toplantıya katılan yerli, yabancı seçkin üyelere ve konuklara sevgiler sunarım.

FAHRİ S. KORUTÜRK

Cumhurbaşkanı

Türk Standardları Enstitüsü Yönetim Kurulu Başkanı

ŞADİ PEHLİVANOĞLU

Türkiye Standardlar Haftası'nın başlaması münasebetiyle tertiplelediği basın toplantısında;

- «**KALİTE VE STANDARD BİRBİRİNDEN AYRILMASI MÜMKÜN OLMAYAN HUSUSLARDIR**»
- «**ENSTİTÜ OLARAK HEDEFİMİZ, TÜM TÜKETİCİLERİN GEREK FİYAT, GEREK KALİTE BAKIMINDAN TSE MARKASI VASİTASIYLA GÜVENCE ALTINA ALINMASIDIR**» dedi.

Muhterem Basın Mensupları ve TRT'nin muhterem üyelerine hoşgeldiniz der ve hepinizi hürmetle selâmlarım.

Beynelminel Standardizasyon Teşkilatı olan ISO ve buna üye olan devletlerce 14 Ekim «Dünya Standardlar Günü olarak kabul edilmiştir. Enstitümüz' geçen yıldan beri 14 Ekimi içine alan haftayı Türkiye Standardlar Haftası olarak tesbit etmiştir. Geçen yıl olduğu gibi bu yılda 10 - 16 Ekim tarihleri arasında bütün Türkiye Sathında standardın önem ve manasını anlatmak için her türlü kutlama ve tanıtıcı faaliyetlerde bulunacağız.

Bu vesileyle Enstitümüzün kuruluş gayesiyle kendisine verilmiş olan görevler ve dış örgütlerle olan münasebetleri hakkında sizlere kısaca bilgi arz etmek istiyorum.

Türk Standardları Enstitüsü, 132 Sayılı Kanunla hertürlü madde ve mamuller ile usul ve hizmet standardlarını yapan ve standardla ilgili diğer faaliyetleri yürüten tek kanuni kuruluştur.

STANDARD YAPIMI İLE İLGİLİ FAALİYETLER

Standard yapımı hususundaki çalışmalar 18 Hazırlık Grubu tarafından yapılmaktadır. Bu Hazırlık Grupları ihtisas grupları şeklinde teşekkül etmiş olup her biri ayrı bir ihtisas dalında faaliyet gösterir. Gruplar Standardlarını hazırlarken özel ve kamu kuruluşlarına mensup olan uzman kişilerden yararlanırlar. Bu uzmanlar Enstitümüzde mesai saatleri dışında Parti-time çalışmak suretiyle standard tasarılarını oluştururlar.

Bugüne kadar Enstitümüz 3000'e yakın standard hazırlamıştır. Bunlardan 550 kadarı Bakanlar Kurulu Kararıyla mecburi yürürlüğe konulmuş diğerleri ise ihtiyari standardlardır.

Enstitümüz standardların mecburi uygulamaya konularak, mamullerin zorla kontrolü cihetine gidilmesinden ziyade, standardı benimsetmek suretiyle üretici ve tüketiciye karşılıklı menfaat sağlayarak, TSE Markası ve Kalite Belgesi vererek standardların Ekonomimize yerleştirilmesi ve ülke çapında yaygınlaştırılmasını ana politika olarak benimsemiştir.

ANA HEDEFLERİ :

Tür Standardları Enstitüsü yaptığı standardlarda şu hedefler gözönüne alır :

1 — Halkın can ve mal güvenliği ile ilgili standartları hazırlamak,

2 — İhracat, ithalat, yatırım projeleri ve kalkınma programlarında öngörülen ana madde ve maddelerin standartlarını öncelikle hazırlamak,

3 — Uluslararası ticareti ve teknoloji transferini geliştirici, kolaylaştırıcı ve memleketimizde yeni sanayi yatırımlarına yardımcı olacak nitelikteki madde ve mamul standartlarını hazırlamak,

4 — Standartların Ekonomik gelişmeye paralel olarak revizyonunu yapmak,

Standard yapımında üretici ve tüketici faaliyetleri engellemek ve ülkemizin teknik ve ekonomik gerçeklerine ters düşmemek için tüm ilgili kuruluşların görüşleri alınır ve bu görüşler özönünde bulundurulur.

MARKA VE BELGELENDİRME FAALİYETLERİ :

Program Kararname ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile diğer ilgili Bakanlıkların yayınlamış oldukları tebliğlerle, her türlü madde ve mamullerin standarda uygunluk

ve Kalite Belgelerini vermeye Türk Standartları Enstitüsü yetkili kılınmıştır.

Kalite ve standard esasen birbirinden ayrılması mümkün olmayan hususlardır. Bu bakımdan monopol olarak kamu adına standard yapma selahiyetine sahip olan Enstitüye bu görevin verilmesi kadar tabi bir şey olamaz.

Belge verilmesi talep olunan mamullerin modern teknolojiye ve standartlara uygun olup olmadığını, memleketimizde benzeri mevcut olmayan modern cihazlarla teçhiz edilmiş laboratuvarlarımızda yaptığımız deneylerle tesbit etmekteyiz.

Bu Laboratuvarlarımızın teknik imkanlarını gittikçe artırma gayretini içerisindedir. Bu cümleden olmak üzere, Birleşmiş Milletlere bağlı UNDP Teşkilatı ile müştereken yaptığımız bir çalışma sonucu yaklaşık olarak yatırım portesi 25 Milyon Türk Lirası olan bir ambalaj Laboratuvarının temellerini yakında atacağız.

Enstitümüz, faaliyetlerini özel hukuk hükümlerine göre yaptığımızdan, kamu teşekküllerinin bürokrasisinden uzak bir yol ve zihniyet-

le. Özel Sektörün Belgelendirme taleplerini ekonomik hayatımızı engellemeden süratli ve gerçekçi bir şekilde yerine getirmektedir.

Belgelendirme faaliyetlerinde çok çeşitli ve değişik konularda uzmanlara ihtiyaç duyulmakta ve Enstitümüz bu problemi halletmek için kamu ve özel sektör ile Üniversitelere mensup uzmanlardan istifade etme cihetine gitmektedir.

ARAÇ, İMAL, TADİL VE MONTAJ PROJELERİNİ TASDİK FAALİYETLERİ

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığını yaptığı bir Hükümet Kararnameyle Enstitümüze araçların imal, tadil ve montaj projelerinin tasdiki yetkisi verilmiştir. Enstitümüz kendisine verilen bu görevde süratli ve gerçekçi bir şekilde ülke çapında yerine getirmek için gerekli tedbirleri almaktadır.

LABORATUVAR FAALİYETLERİ

Enstitümüz hazırlamış olduğu standartların uygulanmasını sağlamak ve belgelendirme çalışmaları için gerekli olan deney ve muayeneleri yapmak üzere bünyesinde

400 m² saha üzerine kurulmuş, 550 adet modern teknolojiye uygun cihazları bulunan laboratuvarlara sahiptir. Bu laboratuvarlar, standartların hazırlanmasında ihtiyaç duyulan araştırmaları yapmak, TSE Markası ve Belgelendirme için gerekli olan deney ve muayeneleri yapmak ve ihtilaflarda hakemli görevini yerine getirmek üzere kurulmuştur.

Türk Standartları Enstitüsü standarda uygun mamullere TSE Markasını kullanma hakkını vermektedir. Ayrıca bu markayı taşıyan imalatın bilahare bozulup bozulmadığı devamlı olarak kontrol edilmektedir.

Enstitü olarak hedefimiz, tüm tüketicilerin gerek fiyat, gerekse kalite bakımından TSE Markası vasıtasıyla güvence altına alınmasıdır.

Enstitümüz Kanunen standartları hazırlamakla yükümlüdür, standartların piyasaya kontrolü ise ilgili Bakanlıklara kanuni bir görev olarak verilmiştir.

İtiraf etmek lâzım ki mevzuatın kendilerine vermiş olduğu bu kontrol görevini hakkıyla yapacak bir teşkilata hiçbir Bakanlık sahip değildir. Bu ise tüketici güvenliği bakımından halledilmesi gerekli en mühim hususlardan biridir.

YAYIN VE TANITMA FAALİYETLERİ :

Türk Kamuoyu Standardın ve TSE Markasının mana ve ehemmiyetini bildiği nisbette Enstitümüzce yapılan hizmetler de o derece hedefine varmış olacaktır. Yani bu iki husus doğru orantılıdır.

Ayrıca Enstitünün standard ve bununla ilgili hertürlü faaliyetleri, bütün üretici ve tüketici kuruluşlarla müştereken yerine getirildiği takdirde o derece faydalı ve realist neticeler elde edilecektir.

Bunun için Enstitü Ticaret ve Sanayi Odaları ve Borsaları gibi özel sektör organizasyonları ile kamu üretici teşekkülleri ve büyük tüketici organizasyonu olarak kabul edebileceğimiz Türk - İş'le çok sıkı temas ve beraberlik içerisindeyiz.

Enstitümüz bu hedeflere varmak için ilmi ve mesleki bir yayın olan Standard Dergisini her ay muntazaman çıkarmaktadır. Ayrıca Konferans ve Seminerler düzenleyerek ve sergiler açarak tanıtım faaliyetlerinin yaygınlaşmasını sağlamaktadır.

Her yıl bütçemizin elverdiği nisbette kamuoyuna standardın mana ve ehemmiyetini tanıtmak maksadıyla televizyon programlarını yapma kararındayız.

MİLLETLERARASI MÜNASEBETLER

Enstitümüz, ISO (Uluslararası Standardizasyon Örgütü) IEC (Uluslararası Elektroteknik Komisyonu), EOQC (Avrupa Kalite Kontrol Örgütü), CEB (Avrupa Beton Komitesi), ISA (Uluslararası İpek Birliği) gibi Uluslararası Örgütlere üyedir. Ayrıca Türkiye'nin yapmış olduğu antlaşmalar nedeniyle ECE, OECD, RCD'nin Standardizasyon konusundaki çalışmalarını da takib eder.

Türk Standartları Enstitüsü, bu milletlerarası teşekküllerin, gerek standard yapımında ve gerekse standardla ilgili her türlü faaliyet ve kararlarında, ülkemizin sanayi ve teknolojik gelişmesiyle ve bilhassa ihracat ve ithalatımızla ilgili, özellik ve menfaatlerinin gözönüne alınmasını sağlamaya çalışır.

Milletlerarası örgütlerde temsil gücümüzü artırmak ve milli çıkarlarımızı korumak için Enstitümüz Kıbrıs Türk Federe Devleti'nde bir Standardlar Enstitüsünün kurulması için ve Orta Doğu ve İslâm Ülkelerini kapsayacak, müşterek ekonomik ve stratejik menfaatleri olan devletleri içine alacak bir bölgeyi standard örgütünün de kurulma çalışmalarını yapmaktadır. Bu mevzuda küçümsenmeyecek adımları almış bulunmaktayız.

Muhterem Basın Mensuplarına ve TRT'nin muhterem üyelerine teşekkürlerinden dolayı tekrar teşekkürlerimi arz ederim.

TSE Yönetim Kurulu Başkanı Şadi Pehlivanoglu konuşmasını tamamladıktan sonra TRT ve Basın mensuplarına soruları ver ise cevaplamaya hazır olduğunu bildirmiştir. Bunun üzerine aşağıdaki sorular sorulmuş ve cevaplar verilmiştir.

SORU : TSE Genel Kurulu Damaştay Kararı ile iptal edildiği kararı çıkmıştır. Bu konudaki görüşleriniz nedir?

CEVAP : Bizde iptal kararını televizyondan işittik. Karar henüz bize intikal etmedi. Bizim de tashihi karar hakkımız var. Bu karar hakkında konuşmak acele olur kanaatindeyim.

SORU : 3000 Standarddan ne kadarı uluslararası standarda uygun özellikte, ne kadarı ihracata yönelik mamulleri kapsıyor?

CEVAP : Standartların yapımında hazırlık grupları iki istikâmette standard hazırlar. Biri bizimde üyesi olduğumuz ISO teşkilâtının hazırladığı standartlarını evleviyetle adapte ederiz. Yani uzmanlarımız bir komite kurar ve bu standardın öncelikle Türk Teknik ve Sosyal Bünyesine uyuyor mu uymuyor mu gözden geçirir. Mütâlalar olur ve Türk Standardı haline gelir.

İkinci yol telif standartları; Biz bunları yaparken demin saydığım hususları gözönüne alırız. Öncelikle ihrac kalemlerimizin standartlarını yapmak isteriz. Fındık, narenciye, elma, armut gibi... Ve ana ihrac mamullerimizin standartları yapılmış olup, bunların uyulması mecburidir.

Standartlar da mecburi ve ihtiyari standartlar şeklindedir. Ayrıca deney metotlarıyla ilgili 1500 civarında standard mevcuttur. Gerisi mâmul standartlarıdır.

SORU : Avrupaya ihrac ettiğimiz giyeceklerin, kumaşlarının standartları varmıdır?

CEVAP : Bizim Tekstil Hazırlık Grubumuz vardır. Ve en eski gruplarımızdandır. Tekstil mamullerinin standardının çoğu telif standardı olup, eleman bulup çalıştırma imkanlarımız sınırlı olmaktadır. Halı, kilim, iç çamaşır, şile bezi, kadife, battaniye, yünlü kumaş, örme çamaşır, Siirt battaniyesi, pamuklu kumaş, iplik standartları mevcuttur.

SORU : Tüketim mallarından hangilerine TSE Markası verilmektedir? Özellikle ana yiyecek maddelerinden hangilerinin standardı vardır?

CEVAP : Ancak standardı yapılmış TSE Markasına talep olduğu takdirde marka veriyoruz. Gıda mamullerinden TSE Markalı olanları ayçiçeği yağı, Pamuk yağı, Makarna, Bulgur. vb. sayabiliriz.

SORU : Kıbrıs Türk Federe Devletinde kurulacak standardizasyon teşkilatı konusunda daha geniş bilgi verirmisiniz.

CEVAP : Kıbrıs Türk Federe Devletinde'de bir teşkilat kurulsun istiyoruz. Bunun içinde Başkan Rauf Denktaş ve alakalı Bakanlıklara müracaatta bulunduk ve yardım yapacağımızı da bildirdik ve ilk planda standardlarımızı yollamaya başladık. Oradan da yetkililer geldiler, yarında müzakereler başlayacak. Bir süre önce Başkan Vekili arkadaşım Hikmet Büyüklimanlı Kıbrıs'a gitmişlerdi. Kendileri bu konuda bilgi verebilirler. **Hikmet Büyüklimanlı;** «halen Sanayi ve Bayındırlık Bakanlıklarında bir şahsın yönetiminde tamamen resmi devam eden bu teşkilatın buraya paralel olarak ve beynelminel teşkilata girip, birbirimize destek olalım düşüncesiyle Bakanlarla görüşerek iki arkadaşın buraya gelmeleri ve yetişmelerini teklif ettim. Geçen sene iki eleman geldi. Ve geçen bu zaman içinde onlar hazırlıklarını bitirdiler. Yarın gelen heyetle de bu teşkilatın kurulması hazırlıkları görülmeyecektir.

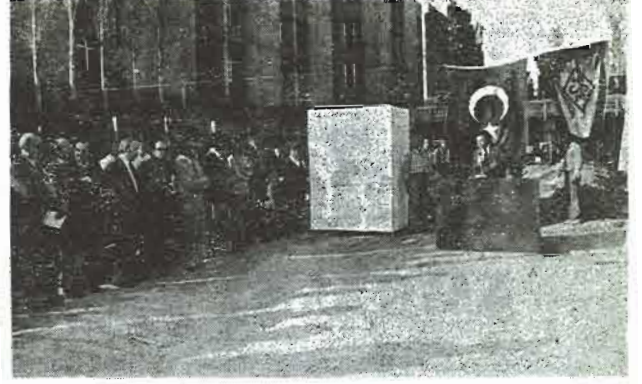
SORU : Bütan gazları ve basınçlı tencerelerin standardı varmıdır?

CEVAP : Tüp gaz konusunda standard mevcuttur. Ancak, TSE Markası almış olan firma yoktur. Tüplerin kontrolü ise Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına aittir.

SORU : Son zamanlarda kağıt kaplarda satılan sütlerin sağlığa dokunduğu konusunda haberler yayılıyor. Bunların standardı varmıdır? Görev ve yetki yönetmeliğiniz değiştirilir mi? Yetkileriniz artırılmaz mı? Mesela insan sağlığına zararlı şeylerde kesin sınırlar koyabilmeniz açısından.

CEVAP : Biz standarda uygun mala marka veriyoruz. Marka almış firma sonradan standarda uymazsa ve devam ederse markayı iptal ederiz. Bizim cezalandırma selahiyetimiz yoktur. Bu alakalı bakanlıklara aittir. Bu yetkiler verilse bu iş için çok büyük bir teşkilat gereklidir.

Gıda maddelerimiz ambalajlarının standardı vardır. Standardlarımız Gıda maddelerinin tüzüğü ile aynı paraleldedir. Kontrol Sağlık ve Sosyal Bakanlığındadır. Türkiyede Tüketici Güvenliği komitesini biz, yeni kurduk.

TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ AMBALAJ LABORATUVARI'NIN TEMELİ TÖRENLE ATILDI

Ambalaj Laboratuvarı Hangi Amaçla Kuruluyor

Her türlü madde, mamûl, usûl ve hizmetlerin milli standardlarını yapmakla görevli bulunan Türk Standardları Enstitüsü, ihraç ürünlerimizin ambalajlama yönünden düşük kalitede bulunduğunu gözönüne alarak, ülkemiz ekonomisine en uygun olacak ambalaj malzemelerini tesbit edecek bir ambalaj test laboratuvarını kurmayı planlamıştır.

Gerek iç piyasada, gerekse ihracat bakımından mamûllerin standard olması kadar ambalajlarının da uluslararası standartlara uygun olmasının milli ekonomimiz açısından vazgeçilmez bir husus olduğunu gözönüne alan Enstitümüzün bu projesi 25 Milyon TL'sine mâl olacaktır.

10 Ekim 1977 günü temeli atılan ve 1978 Eylül ayında tamamlanması planlanan Ambalaj Laboratuvarı; ambalaj standartları için gerekli araştırmaları yapmak, ambalaj sanayii için personel yetiştirmek, eğitim ve danışmanlık görevlerini yerine getirmek, ambalaj konusundaki teknolojik gelişmeleri izliyerek ilgililere duyurmak gibi görevler yapacaktır.

Temel Atma Töreni :

Yukarıda sözü edilen amaca uygun olarak inşa edilmeğe başlanan Ambalaj Laboratuvarının temel atma töreni 10 Ekim 1977 günü yapılmıştır.

Törende parlamenterler, Başbakanlık Müsteşar Vekili ve bazı

bakanlık müsteşar ve yardımcıları ile kalabalık bir davetli kitlesi hazır bulunmuştur.

Törende bir konuşma yapan TSE Yönetim Kurulu Başkanı Şadi Pehlivanoglu;

Ambalaj Laboratuvarının yapılış nedenleri, ekonomimiz açısından gerekliliği ve yapacağı katkılarını açıkladıktan sonra, inşaat hakkında teknik bilgiler vermiştir. Şadi Pehlivanoglu daha sonra yıllardır sürüp giden ambalaj sorununa çözüm getirmek üzere kurulmakta olan bu laboratuvarın gerçekleşmesinde katkıları olan UNDP Birleşmiş Milletler Kalkınma Teşkilâtı, Türkiye Sanayi Odaları, Ticaret Odaları ve Borsaları Birliği ve diğer kuruluşlara teşekkür ettikten sonra inşaatın temelini hayırlı olması temennisi ile atmıştır.

AMBALAJ SANAYİİ

Kalkınmada bölgeler arası denge- nin büyük önemi vardır. Böyle bir dengenin temini sosyal devlet anlayışının en tabii sonucudur.

Cumhuriyet Hükümetleri özel-likle son yıllarda kalkınmayı yay-gınlaştırmak ve kalkınmanın nimet-lerinden ülkenin bütün köşelerini yararlandırmak için büyük bir dik- kat ve özen içinde olmuşlardır.

Teşvik tedbirleri bu konuda en etkili araçtır. Teşvik tedbirlerini kal- kınmamış yurt bölgelerinde geniş çapta uygulamak, buna mukabil kal- kınan bölgelere bu imkanı tanıma- mak haklı ve isabetli bir tutumdur. Nitekim son bir kaç yıldan beri Marmara Bölgesinde teşvik verilme- mektedir.

Ancak sanayinin bir özelliği var- dır. Sanayi, a'dan z'ye kadar bütün ihtiyacını tek çatı altında ve tek fir- mada yapamaz. Verimli olmaz, ran- tabl olmaz. Çünkü bir imalatın ran- tabl olabilmesi için belli bir rakama ulaşması gerekir. Sanayicinin ana mamul dışındaki ihtiyacını yan sanayiden ya da yardımcı sanayiden temin etmesinde bu sebeple zorun- luluk vardır.

Mesela ilaç sanayii, kutusunu başka sanayiciden alır. Zeytinyağı imalatçısı aynı mecburiyet içindedir. Un fabrikatörü çuvalını kendisi dik- mez.. Bütün bunlar ambalaj sana- yiinin işidir.

Ambalaj sanayiinin, genel sa- nayi içinde büyük önemi vardır. İyi bir ambalaj, mamulün muhafazası, pazarlaması açılarından sondere- ce önem taşır ve Türkiye'de am- balaj sanayii artan ihtiyaca cevap vermek amacıyla yıldan yıla geliş- mektedir.

Ancak bizim teşvik anlayışımız bu konuda ters çalışmaktadır. Am- balaj sanayii için de yasak bölge- ler uygulanmaktadır. Ambalaj sana- yicisine de, fabrikasını Marmara'da değil, git Doğu'da kur denmektedir.

Bu son derece yanlış ve hatalı bir uygulamadır. Ambalaj sanayii- nin her şeyden önce gelişen genel sanayi yanında yer alması gerekir. Ve bu yolda teşvik edilmesi zorun- luluğu vardır.

Teneke ambalaj yapan sanayiye Devlet olarak Van'da yer gösterme- ye kalkarsak vahim hata işlemiş oluruz. Saç önce Van'a sevkedile- cek. Orada teneke kutular haline gelecek. Havaleli bir nakliye ile Ba- tı'daki sanayi bölgesine gidecek. Ve orada mamul ile doldurulduktan sonra tüketim için tekrar Doğu'ya gönderilecek.

Ne kadar isabetli ve rantabl bir uygulama değil mi!

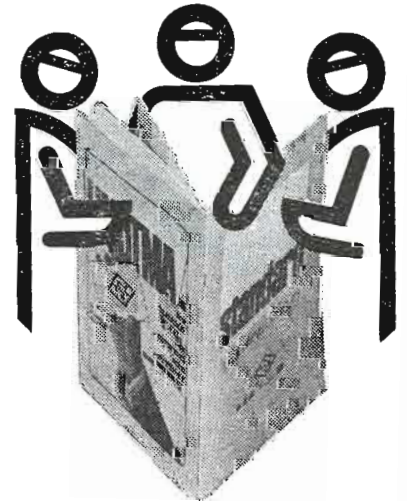
Tekrar hatırlatmaya gerek yok ki, ambalaj sanayii bir temel sanayi değil, yan sanayidir. Yan sanayi, bölgeler arası kalkınma dengesinin temininde bir unsur olamaz.

Marmara Bölgesi ne kadar sa- nayileşmiş olursa olsun, ambalaj sanayiinin ihtiyacı içindedir. Mar- mara Bölgesi için temel sanayide teşvik vermemek ne kadar isabet- li ise, ambalaj sanayiine de bu böl- gede teşvik vermemek o derece ha- talıdır.

Eğer ambalaj sanayiinin temel sanayi ürünlerinin muhafazası ve pazarlanması açılarından önemini kabul ediyorsak, temel sanayinin ambalaj sanayiine olan ihtiyacına hak veriyorsak, bu sanayi bölgelere bakmadan teşvik etmekte ekonomi- miz bakımından büyük yarar var- dır.

Uygulama gerçekten bu şekil- de yanlış ve hatalı ise düzeltilmesini temenni ederiz.

Ambalaj sanayiinin önemini art- tık lütfen kabul edelim. Ve Batı'- nın ambalaj sanayiine verdiği ehem- miyetin yararını anlamaya çalışa- lım. (I.X.1977)

Konferans :

TSE TÜKETİCİ İŞLERİ KOMİTESİ BAŞKANI MEHMET AYDIN «DIŞ ÜLKELERDEKİ TÜKETİCİ TEŞKİLATLARININ YAPI VE FAALİYETLERİ» KONULU BİR KONFERANS VERDİ

Türk Standardları Enstitüsünün yeni kurulan Tüketici İşleri Komitesi Başkanı Mehmet Aydın 13 Ekim 1977 günü Enstitü Konferans Salonunda «Dış Ülkelerdeki Tüketici Teşkilatlarının Yapı ve Faaliyetleri» konulu bir konferans vermiştir.

Seçkin bir topluluk ile basın mensuplarının ilgi ile takip ettikleri konferansın açış konuşmasını Yönetim Kurulu Başkanı Şadi Pehlivanoglu yapmıştır.

Şadi Pehlivanoglu'nun açış konuşması ile Mehmet Aydın'ın konferansını aynen vermekteyiz.

Şadi PEHLİVANOĞLU

«Sayın Misafirler, gıda ve tüketici sorunları ile ilgili olan bu toplantıya teşrifinizden dolayı hepinizi Türk Standardları Enstitüsü adına hoşgeldiniz der hürmetle selamlarım.

Türk Standardları Enstitüsü Türkiye'de monopol olarak standard yapma yetkisini intisab eden bir kanunla 132 sayılı 1960 tarihli bir kanunla Türkiye'de monopol olarak standard yapmaya yetkisi olan kamu teşekkülüdür. Özel hukuk hükümlerine göre idare edilen kamu teşekkülüdür.

Muhterem misafirler müteaddit defalar tekrar ettiğim gibi sanayileşme yolunda olan memleketler için, bizim gibi geri kalmış memleketler için sanayinin kuruluşunda standardı nazarı itibare almadan yapılacak olan yatırımlar ileride milli servetin gömüldüğü bir taş yığını haline gelmeye mahkumdur. Onun içindir ki üretimde standardın çok ehemmiyetli bir husus olduğu artık münakaşadan uzak bir unsurdur.

Esasında sözlerimi üretimden başlamak suretiyle bu toplantının esas maksadı olan tüketime getirmek istiyorum. Tüketici bakımından da standard ehemmiyetlidir. Modern cemiyetler, demokratik nizamlarla idare edilen cemiyetler müesseseler ahlinde vücut bulur. Yani demokrasinin bir nevi tarifini yapmak istersek, demokratik rejim müesseseler nizamıdır. Türkiye müesseseleriyle birlikte mer-i nizam itibarıyla demokratiktir. Hemen hemen sosyal bün-

yeyi meydana getiren bütün unsurların teşkilatı mevcuttur. Türk Standardları Enstitüsü olarak gerek fabrika bakımından, gerek fiyat bakımından, tüketiciyi emniyet altına alma meselesinde deruhte ettiğimiz işin, meşgalenin, vazifenin tabii bir neticesi ve kendimize bir görev olarak adledince, baktık ki Türkiye'de bir müessese eksik. Bir organizasyon eksik. İşte bu organizasyon tüketici organizasyonudur. Türk Standardları Enstitüsü bu sebepledir ki tüketici meselesine, tüketicinin güvenliği meselesine, tüketici problemleri meselesine el atmış bulunmaktadır.

Ve bugün, Standardlar Enstitüsü, bünyesinde tüketici meseleleri ile meşgul olan, bir komite mevcuttur. Bu komite diğer muhtelif vesilelerle, çalışma tarzımıza uygun olarak Türkiye'de mevcut olan en kıymetli uzmanlardan müteşekkildir. Ve komitenin başında bugün biraz sonra hitap edecek, olan müteakkip toplantıyı yönetecek olan çok değerli bir teknisyen, çok değerli bir uzman mevcuttur.

Muhterem arkadaşlar, bu mesele Türk Standardları Enstitüsü olarak ele alınca efkârı - umumiye de de makes olduğu ve bugün Türkiyenin popüler meselelerinden biri Tüketici sorunu, sorunları, meselesi halinde ortaya çıkmış olur. Bir vesile ile baktık. Teşkilat kurulsun dedik. Enstitü olarak birde baktık bütün dünya çok adım atmış. Bütün dünyada bu meseleye en müteakmil şekilde, biraz sonra arkadaşımız Mehmet Aydın'ın izah edeceği gibi muazzam teşkilatlar halinde el atılmış, müesseseleşmişler. Biz daha birinci adımı atmaya azmettik. Enstitü olarak, Türkiye'de ilk defa buna karar verdik.

Ve şunu bu meselenin tarihine tescil edilmek üzere huzurunuzda ifade ediyorum ki ilk defa efkârı-umumiye açık ilk toplantıda bugün sizlerin huzurunda tertiplenmiş bulunmaktadır. Lafı uzatmamak için Muhterem misafirler, şunu ifade etmek istiyorum, inşallah Enstitünün yaptığı hayırlı teşebbüs memleket için faydalı neticeler doğurur. Bu vesile ile tekrar hepinizi hürmetle saygı ile selamlarım.»

MEHMET AYDIN :

«Sayın Başkan çok değerli konuklar,

Standardlar haftasının bir gününü tüketici sorunlarının görüşülmesine tahsis ettiklerinden dolayı başta Enstitünün Başkanı Sayın Şadi Pehlivanoglu, olmak üzere Yönetim Kuruluna ve emeği geçen diğer bütün arkadaşlara teşekkür ederim.

Burada bazı arkadaşlarımızın haberi var, belki bir çok arkadaşımızın haberi yok, Türk Standardları Enstitüsü bünyesinde Tüketici İşleri Komitesi adı altında çok yakın bir geçmişte bir komite kuruldu. Bu komitenin faaliyetlerini, amacını Kamuoyuna duyurmak ve bu vesile ile Tüketici sorunlarına bir nebze girmek amacı ile bugün iki çalışmamız bulunuyor. Bir tanesi dünya üzerinde Tüketici Örgütleri nasıl çalışıyorlar? Bu konuyu biraz açmamızda fayda vardır. Bunu takiben Tüketici İşleri Komitesinin aşağı yukarı ilk faaliyetlerinden birisi olan bir panel ile işe devam edeceğiz.

Evvvela şu husus üzerinde durmak istiyorum. Türk Standardları Enstitüsü Tüketici İşleri meselesi ile, neden meşgul olmaktadır, bu sahaya neden el almış bulunuyor? Sayın Başkanın da belirttiği üzere Enstitü tabiatıyla bugüne kadar Tüketici meselesi ile meşgul olmuştur. Ancak, Standard yapan bir müessese olarak Tüketicilere dönük hizmetlerin bu şekilde açık olarak telaffuz edilmesi bu müessese tarihinde ilk defa olmaktadır. Bu bir dönüm noktasıdır. Bunuda bu şekilde kaydetmekte fayda mulahaza ediyorum.

Hepinizin bildiği üzere standard yapan herhangi bir organ tüketiciye hizmet götüren bir örgüt demektir. Çünkü bir Standard örgütü aslında 2 türlü standard yapar. Bir tanesi üretici standardı diğeri tüketici standardı. Üretici Standardı dediğimiz zaman perakendeciye mal ve hizmet üretip arzeden kişilerin, firmaların muhtaç oldukları birtakım standartları anlıyoruz. Halbuki tüketici standardı doğrudan doğruya tüketiciye arz edilen mal ve hizmetlerle ilgili standartlardır. Bu itibarla biz bir meyva suyu fabrikasında meyva suyu olmak üzere işlenecek elmanın standardını yapacak olursak bu bir üretici standardıdır. Tüketicilere arzedilmek üzere elmanın standardı hazırlanır ise bu bir tüketici standardıdır. İkisi arasında bu derece bir incelik vardır.

Türk Standardları Enstitüsü bugüne kadar birçok mal ve hizmet standartları hazırlamıştır. Usul standartlarını bir tarafa bırakacak olursak sadece madde standartları aşağı yukarı 1200 kadar tesbit edilmiştir. Şimdi daha da yukarı çıkmıştır tahmin ediyorum. Bunun aşağı yukarı yarısı tüketici standardıdır.

Bu kadar fazla miktarda tüketici standardı yapmış olan bir müessese elbetteki bu standartların amacına hizmet edip etmediği noktası üzerinde de durmak zorundadır. Bu amaca hizmet için esasen dünyanın bir çok standard örgütlerinde bir takım tüketici üniteleri zaten kurulmuştur ve yıllardır çalışmalar yapmaktadır. Biz bu işi dünyada yeni icat etmiş bir millet, bir müessese değiliz.

İngiliz Standardlar Enstitüsü 1950'lerden bu tarafa bünyesinde bir tüketici işleri ünitesi bulundurmaktadır. Amerika'da bunun mazisi daha da eskilere gitmektedir, orada bir çok standard organları vardır. Hollanda, Fransa, Almanya ve daha birçok ülkelerde Standard örgütleri içerisinde tüketici işleriyle ilgili çeşitli mahiyette bir takım üniteler hizmet görmektedirler. Biz bu üniteler hakkında birçok bilgiler aldık. Bunları ileride kamuoyuna intikal ettireceğiz. Enstitünün bünyesinde kurulmuş olan bu ünite tüketicinin sesi olacaktır. Size kısaca arz edeyim. TSE'de birçok Standard hazırlık grupları var. Bu standartları hazırlarken imalatçı, tarım grubu, ticaret grubu vs. adına birtakım mümessiller orada bulunmaktadır. Fakat bugüne kadar bu da tüketici adına ve o açıdan hadiseye bakıyor diyeceğimiz birtakım kişiler burada bulunmamıştır. Halbuki Modern Standard organlarında bu standard grupları bu şekilde elemanlarca takviye ve teşhiz edilmektedir. Tabii bunlar çeşitli yerlerden, tüketici örgütlerinden sağlanmaktadır. Bu suretle standartlarda herhangi bir noksanlık olmaması ve bir denge halinde standartların hazırlanması mümkün bulunmaktadır. Şimdi bu kısa girişten sonra, sizlere Dünya üzerindeki tüketici örgütlerinin gelişmesini, bunun nedenlerini, ne şekilde ve hangi istikâmette geliştiklerini arz etmeye çalışacağım.

Ortaçağlarda mal ve hizmetleri arzedenleri ile bunları tüketenler arasındaki mesafe bugün olduğu gibi uzak değildi. Piyasalar dardı. İnsanlar millî piyasalarda biraraya geliyordu. Teknoloji bugünkü gibi çapraşık değildi. Piyasaya arz edilen mal ve hizmetler mahiyeti itibarıyla bugünkünden farklı idi. Herkes ne alıp sattığını görüyordu ve karşı karşıya idi. Bu nedenle o zamanlar «alıcı kendini korusun» kaidesi ticaret hukukunda teamül halinde idi. Halbuki zamanla piyasaya mal ve hizmet arzedenler ile bunları tüketenler arasındaki ilişki kayboldu. Beynelminel ticaret gelişti. İnsanlar tanımadıkları kişiler için hizmet üretmeye başladılar. Tabii böyle bir gelişme tüketici ile üretici arasındaki bağı kopardı ve bu suretle ortaya birtakım sorunlar çıkmaya başladı. Hemen şunu ilave edeyim. Bu gelişmede üretici çok güçlü bir manzara arz etmiştir. Örgütlenmiştir. Tüketici ise münferit ve zayıf vasıyette kalmıştır.

Bu suretle iktisadi denge tüketici aleyhine bozulmuştur.

Klasik iktisatta tüketici sultandır ve piyasanın hakimidir, teorisi var idi. Yani piyasaya girer istediğini satın alır, satın almadığı piyasadan çekilir. Zamanla bunun bir hikaye olduğu görüldü ve tüketicinin gayet zayıf, korunmaya muhtaç bir ekonomi öznesi olduğu gerçeği ortaya çıktı. Bu nedenle tüketicinin korunmasına yönelik bir takım hareketler gelişti. Bu harekete Konsünerizm hareketi denilmektedir. Tüketicilik tabiri biraz zayıf kalıyor burada. Sosyalizm diyoruz da, Konsünerizm tabirini bazı arkadaşlar beğenmiyor. Ama Sosyalizm'e alıştık. Halbuki ikiside Türk değil netice itibarıyla. kon-

sumerizm tabirini bundan sonra daha çok duyacağınız için duymamış olan arkadaşlar için anlamını açıklamakta yarar görüyorum.

Konsumerizm hareketi tüketici lehine bir takım takım kişilerin çıkıp onu müdaafa eden bir takım hareketlerde bulunması demektir. Bu, tüketim kooperatifçiliği demek değildir. Onunla karıştırmamak lazım. Tüketici birlikleri ve tüketici örgütlerinde bulunan kişiler aslında konsümerizm hareketini yürüten kişiler demektir. Tüketicileri savunmak üzere ortaya çıkmış olan bu kişiler kendini topluma adanmış tipte kişilerdir. Bunlara Konsümerist diyorlar. Konsümerist kelimesinin Türkçede hiçbir karşılığı yoktur. Sizlerde bu davaya gönül verip geldiğiniz için birer konsümeristsiniz. Günümüzde bu konsümerizm cereyanı özellikle gelişmiş ülkelerde o derece ileri gitti ve güçlü örgütler ortaya çıktı ki buna karşı hatta bir takım tenkitler yöneltilmeye başlandı. Acaba bu konsümeristler fazla mı ileri gidiyorlar, işi abartıyorlar diye bu işin lehinde ve aleyhinde bir takım yazılar yazılmaya başlandı. Gerçekten bazı yerlerde bu hareket üretim sektöründe bir takım düzenleyici, ayarlayıcı ve hatta karşı koyucu hareketlere yol açtı. Fakat bir çarpışma şeklinde hiç bir zaman olmamıştır. Çok iyi bir diyalog kurma yoluna da girmiştir. Bunu özellikle belirtmek istiyorum. Bu suretle aslında üretici ile tüketici arasında bir yaklaşma, bir ilişki kurulmuş bulunmaktadır. Bu da devlete yardımcı olmaktadır. Hatta bugün ISO vs. gibi bir takım beynelmînel örgütlerde üretici tüketici ilişkileri diye bir takım komiteler faaliyetler halinde bulunmaktadır. Bu itibarla şayana şükran bir gelişmedir ki bu hareket üretici ile tüketici arasında gayet barışçı ve yapıcı bir mahiyet iktisap etmiş bulunmaktadır. Konsümerizm hareketi esas itibarıyla 1950'lerden sonra dünyada güç kazanmıştır. Ancak bu hareket Amerika'da 1925 yılında Tüketici Araştırmaları Derneğinin kurulmasıyla ilk adımını atmıştır 1936 - 37 yıllarında yine Amerika'da dünyanın ilk Tüketiciler Birliği kurulmuştur. Fakat bunları takiben uzun seneler sonra, 1950'lerde, Avrupada bu gelişmeleri görüyoruz. 1957 yılında İngilterede büyük bir hareket başlıyor. Bugün bu hareket dünyanın bütün liberal ülkelerine yayılmış durumdadır. Yalnız sosyalist ülkelerde Konsümerizm hareketi mevcut değildir. Çünkü bu hareket ancak liberal ekonominin prensiplerinin uygunlandığı, arz-talep rekabet gibi piyasa faktörlerinin söz konusu olduğu piyasalarda cari olmaktadır. Sosyalist ülkeler daha ziyade kalite ıslahı gibi hareketlere devlet kanalı ile önem veriyorlar. Ancak bu türlü bir hareket orada söz konusu değil. Bunun dışında çok güçlü olmak üzere Avrupada, Amerikada Konsümerizm hareketi gelişmiş bulunuyor. Bu hareket teşkilatlar şeklinde Afrika Asya ve Uzak Doğu Ülkelerinde mevcuttur. Avustralya, Yeni Zelanda gibi ülkelerde çok gelişmiş olarak mevcut bulunan konsümerizm hareketi Hindistan, Filipinler, Malezya, Endonezya, vs. gibi ülkelerde hayli popüler hale gelmiştir. Bugün Amerikadaki tüketiciler birliği iki milyonluk dergi sirkülasyonuna sahiptir. İngilterede 700 bin, diğer Avrupa ülkelerinde 5-6 yüz bin olduğu halde Asya ve Afrika ülkelerinde üyelik çok daha mahdut bulunmaktadır. Üyeliğin fazlalığı önem-

li bir hadisedir. Üyeliğin mahiyeti üzerinde biraz sonra duracağım zaten.

Tüketici örgütleri kurucuları itibarıyla 1) doğrudan tüketiciler tarafından kurulan örgütler, 2) devlet tarafından kurulan örgütler, 3) yarı resmi olan örgütler ve 4) özel sektörün tüketiciye hizmet götüren örgütleri olarak dört bölümde düşünülebilir. Tüketicilerin kurduğu örgütler üzerinde ilk olarak durmak istiyorum. Bunlar ya doğrudan doğruya tüketiciler tarafından veyahutta ev hanımları, işçi teşekkülleri, ve buna benzer bir takım örgütler tarafından kurulmaktadır. Muhtelif örgütler bir araya gelmek suretiyle veyahutta kendi bünyelerinden finanse etmek suretiyle bu örgütleri kuruyorlar ve destekliyorlar. Bunlar coğrafi faaliyet alanları itibarıyla ya ülkesel çapta bulunuyor, veyahutta lokal oluyor. İkisi arasında amaçlar bakımından farklar bulunmaktadır. Hemen arzedeğim, mesela testleme faaliyetleri çoğu kere ülkesel çapta olanlar tarafından ifa edilmektedir. Buna mukabil lokal olanlar tüketici şikayetlerini derlemek vs. gibi faaliyetlere yönelmişlerdir. Ülkesel çapta olanlar federatif veya non federatif şeklinde oluyor. Federatif olanlar lokal bir takım tüketici örgütlerinin üzerinde bulunan bir örgüt şeklindedir. Ancak şunu hemen ifade edeyim bu federasyonda lokaller ile merkezi örgüt arasında sadece faaliyet ilişkileri, bir koordinasyon ilişkisi mevcuttur. Lokaller çoğu kez müstakil faaliyet görmektedirler. Tüzükleri itibarıyla her biri müstakil durumda oluyor. Bir şube durumunda olmamaktadır. Bu suretle herkes herhangi bir hadise karşısında başının çaresine bakacak demektir. Çok fazla birbirine bağıntılı bir örgütlenme şekli söz konusu değildir. Amerikada kurulmuş olan, İngilterede, ondan sonra Avrupanın bir çok ülkelerinde mevcut olan tüketici birlikleri lokalleri olmayan ülkesel örgütlerdir. Ancak bunlar etraflarıyla meşgul olmuyor değildir. Bunlar lokallerin kurulmasını teşvik etmişlerdir. Bu suretle o ülkelerin muhtaç olduğu lokaller kurulmuş bulunmaktadır.

Tüketici örgütlerinin faaliyetlerinin mahiyetine geçeceğim şimdi. Bunları bir kaç başlık altında mütaala etmek mümkündür. Bunlardan en önemlisi tüketicilerin aydınlatılması hadisesidir. Bu aydınlatma hadisesi içerisine tüketicilere bilgi götürmek, onlara öğüt vermek, eğitim yapmak, test yapmak gibi faaliyetler girmektedir. Bu örgütlerin bir diğer amacı ev faaliyetleri devlet karşısında, diğer sektörler karşısında tüketiciyi temsil etmektir. Tüketicinin korunması diğer bir amacı teşkil etmektedir. Buraya şikayetlerin derlenmesi, hukuki meseleler gibi bir takım meseleler girmektedir. Şimdi aydınlatma meselesini ele alarak biraz daha bu konuları açmak istiyorum. Tüketici örgütlerinin pek çoğu tüketici mal ve hizmetlerinin analizlerine girişmektedir. Tüketici malları mukayeseli testlemeye tabi tutulmaktadır. Mesela bir ülkede bir çok firmalar tarafından üretilen çamaşır makineleri belirli bir takım kriterler açısından nasıl bir kalite derecelemesi arz etmektedir. Bu misali çoğaltmak mümkündür. Aşağı yukarı bütün tüketici cihazları için bunlar yapılmaktadır. Bu analizler gayet ehliyetli laboratuvarlarda uzmanlar tarafından yapılır ve her bir analiz bir proje olarak ele

alınır. Bunun kriterleri tesbit edilir. Bu suretle genellikle mallar bir sıralamaya tabi tutuluyor. Şu mal en iyisidir, ondan sonra şu mal, kriterlerin altında kalmaktadır vs. gibi. Bazıları sıralama yapmıyorlar. Fakat şunlar iyidir. Şunlar kriterlere uymamaktadır şeklinde bir takım notlar vermektedirler. Testleme laboratuvarlarına bazı örgütler bizzat kendileri sahip, fakat bir çoğu da bunu dışarıda bulunan örgütlere ücret mukabilinde yatırıyorlar. Bu konuda bir takım gelenekler teessüs etmiştir. Kitaplar yazılmıştır. Hasılı tüketici birliklerinin çalışma usulleri bir takım manüeller içine girmiştir. Birbirine benzerdir. Standard bir takım çalışmalar yapmaktadırlar. Gayet politikadan uzak, herhangi bir firmayı ötekine tercih ettirecek şekilde yani suistimali mucip olacak şekilde bir takım uygulamalara fırsat vermeden bu işler yürütülmektedir. Bugüne kadar karıştırdığım kitaplar içinde filan yerdeki tüketici birliği şöyle bir suistimal yaptı vs. gibi herhangi bir şeye ben rastlamadım. Bu iş anlaşılıyor ki ciddi büyük bir titizlikle ve tarafsızlıkla yapılmaktadır. Aslında zaten bundan saptırıldığı takdirde bu işlerin başarılı olmasına ve yürütülmesine imkan yoktur. Bir fiyasko ile sonuçlanır.

Tüketiciciyi aydınlatma babında götürülen hizmetlerden bir tanesi eğitimidir. Bu bizim klasik usulde bildiğimiz kurslar vs. şekilde yahut okullarda kişilerin bir nevi kısa vadeli eğitime tabi tutulması şeklinde olmaktadır. Tüketicilere mal ve hizmetler hakkında teknik bilgiler verilmektedir. Tüketici bunu o malları satın almadan önce istihsal etmektedir. Bunun için dünyanın bir çok yerlerinde tüketici örgüt merkezleri adı altında bir takım merkezler kurulmakta ve buralarda bir çok firmalara ait mallar özellikle ev eşyaları bu konuda yetiştirilmiş kişiler tüketiciye bir bilgi aktarılması suretiyle değerli bir takım hizmetler ifa etmektedir. Tüketiciciye fiyatlar vs. hakkında ekonomik bilgiler de götürülüyor. Bütün bunlar ve özellikle test sonuçları bu birliklerin çıkartmış olduğu aylık dergilerde yayınlanmaktadır. Bunlar ayrıca kitaplar çıkartıyorlar. Fakat hemen hepsi aylık dergi çıkartıyor bu çok temel bir faaliyettir. Bunlar genellikle abonelere dağıtılmakta ve piyasaya dağıtılmamaktadır. Evvelce arz ettiğim gibi Amerika birliğinin aylık dergi sirkülasyonu iki milyondur. İngiliz Birliğinin ki 700 bindir. Hollanda, Almanya, Fransa 400 - 500 - 600 bin civarındadır. Bu görüleceği gibi çok büyük bir faaliyettir. Testlere ait sonuçlar çok detaylı olarak dergilerde yer almıştır. Bunun dışında bu dergilere diğer ilaveler eklenmiştir. Tatil konusunda bilgi vardır. Paramızı nasıl harcamalıyız, vergi meselesi vs. Bir takım cihazları evlerimizde kendi başımıza nasıl kullanırız, ustaların yapacağı musluk tamiri vs. gibi işleri bunlara «kendin yap» diyorlar nasıl yaparız. Bunlar hep ayrı ilaveler şeklinde çıkarılmaktadır.

Tüketicileri temsil, konusuna geçiyorum. Devletin bu işle ilgili bakanlıkları demokratik ülkelerde hayat pahalılığı veyahut mallarla ilgili konularda bir takım çalışmalar yapacağı zaman, bu örgütlerden çok değerli istifadeler sağlamaktadırlar. Bunlarla işbirliği yapıyorlar görüşlerini alıyorlar bu gayet iyi bir hizmettir. Müsbet bir hizmettir. Aynı şekilde özel sektör kuruluşları ile tüketici birlikleri arasında çok iyi

bir diyalog kurulmuş bulunmaktadır. Gelişmiş olan ülkelerde bu suretle sorunlar karşılıklı oturulup görüşülüyor.

Bazı ülkelerde tüketiciler şikayetleri olduğu zaman bu örgütlere gidiyorlar. Örgütlerin elemanları bunları mahkemeye kadar götürüyor. Çünkü kanun bilgisi lazım, teknik bilgi lazım. Tüketici bunu bilmiyor. Koruma konusuna gelince evvela tüketici örgütleri tüketici şikayetlerini derliyorlar. Bunlar mektupla oluyor veya bizzat tüketicilerin bu örgütleri ziyaret etmesiyle oluyor. Telefonla oluyor ve çeşitli yollardan oluyor. Tüketici şikayetlerinin çözümü için tüketici örgütlerinde bir takım bürolar kurulmaya başlanmıştır. Bu yeni bir gelişmedir. Buralarda avukatlar ücretsiz görev yapmaktadır, tüketiciler bu, büroları ziyaret ediyor ve kendilerine gerekli bilgiler ücretsiz olarak intikal ettiriliyor. Bu suretle tüketici muallakta kalmamış oluyor. Tüketici birliklerinin faaliyetleri hakkında kısaca izahat arzettim. Üyelik konusuna geçeceğim.

Bu birliklerin iki türlü üyeliği oluyor. Biri normal üye diğeri asosiye üye. Asosiye üye dergiye abone olan herkeştir. Bunların genel kurulda oy hakkı mevcut değildir. Normal üyeler aslında çok daha mahdud oluyor. Bu üyeler fiilen o birliği idare eden kişiler manasındadır. Fakat tüketici birlikleri ancak bu asosiye üyelik dahilinde tabiatıyla faaliyetini sürdürüyor demektir.

Tüketici örgütlerinin büyük etkileri olmuştur. Buna işaret etmek istiyorum. Çünkü bir defa kendi üyeliklikleri asosiye olsun, diğer şekilde olsun bir hayli kabarıktır. O nedenle kamuoyu bu şekilde aydınlatılmış oluyor. Diğer taraftan özel sektör üzerinde de bir takım rütüş edici etkileri olmuştur.

Şimdi devlet tarafından kurulan örgütler üzerinde duracağım. Evvela tüketici Bakanlıklarını zikretmek istiyorum. Dünyanın bir çok gelişmiş ülkelerinde tüketici bakanlıkları kurulmuş bulunuyor. Ticaret Bakanlığı, Sanayi Bakanlığı vs. dışında doğrudan doğruya adı tüketici bakanlığı olan bakanlıklar veyahutta tüketici kelimesinin yanında bir ilave ile kurulmuş olan bakanlıklar mesala İngilterede Fiyatlar ve Tüketicinin Korunması Bakanlığı, Kuzey Avrupa ülkelerinde Kanada'da Avusturya'da Yeni Zelanda'da Bakanlık şeklinde faaliyet görmektedirler. Bu şekilde olmayanların içerisinde tüketici işleriyle ilgili Genel Müdürlükler veyahut birtakım daireler mevcut bulunuyor. Bir diğer örgüt şekli tekelleri kontrol eden örgütlerdir. Bunlar tüketiciye zararlı olan tekelleri uygulamaları ve fiyat hareketlerini kontrol altına almış bulunuyorlar.

İngiltere'de mevcut olan bir uygulama, devlet tekellerini denetleyen daha doğrusu gözetleme altında bulunduran tüketici üniteleridir. Bunlar kanunla kurulmuş posta idaresi, kömür idaresi vs. içine monte edilmiş olarak çalışıyor. İngiltere'de yine pazarlama bonplarının faaliyetlerini takip etmek üzere kurulmuş olunan tüketici komitelerini zikretmeden geçmiyorum.

Fiyat komisyonu gibi fiyatları ve gayri meşru ticari faaliyetleri denetleyen bir takım örgütleri zikretmek gerekir. Bu arada ilginç bir gelişme ufak dava mahkemeleridir. Bunlar belirli meblağlara kadar tüketicilerin satın aldıkları mal üzerinde şikayetlere bi-

zım bildiğimiz normal mahkeme prosüdüründen çok farklı ve basitleştirilmiş olarak bakan mahkemelerdir. Bu mahkemelere tüketicinin başvurması halinde mahkeme firmayı çağırıyor, gün veriyor, ve satıcı alıcı ve hakim geliyor. Yani üç kişi bir masanın etrafında oturuyor ve beş dakikada hemen konuyu görüşüyorlar. Hakim bir karara hükmediyor ve iş orada bitmiş oluyor.

Yarı resmi örgütlere özellikle bu işle ilgili başkanlıklar içerisinde kurulmuş bulunan istişare konseylerini misal verebiliriz. Bunlar birtakım milli kuruluşların temsilci vermesi suretiyle kurulmuş bulunan ve devlet tarafından finanse edilen aslında o başkanlığın bir nevi istişare ve devlete yardımcı bir organı olarak faaliyet gören örgütlerdir. Dünyanın birçok yerinde bunlar kurulmuştur.

Son bölüme geçiyorum. Gelişmiş ülkelerde birçok meslek grupları milli seviyede örgütlenmiş ve ziyettir. Özel sektör tarafından kurulmuş olan düzenleyici tüketiciye dönük, onların şikayetlerini dinleyen birtakım üniteler kurmuşlardır. Bu üniteler vasıtasıyla şikayetler dinlenmekte ve üyelerine uygulamanın daha düzenli şekilde gitmesi için tavsiyelerde bulunmaktadır. Tabiatıyla bunlar çok etkili yollardır. Hiç bir meslek grubu kendi üyelerinin uygulanmasının kalitesiz olmasını istemez. Aslında bu tüketiciye yönelik çok müsbet bir kapı demektir. Bunun dışında meslek kuruluşları bir takım uygulama kodları hazırlamışlar ve bunları yürürlüğe sokmuşlardır. Bu uygulama kodlarında o meslek mensuplarının daha doğrusu oraya üye olan kişilerin belirli ticari uygulamalar konusunda ne şekilde hareket edecekleri «ahlak kodları» veyahutta «meşru ticaret kodları» diyeceğimiz kodlar şeklinde tesbit edilmiştir. Bunları müesseseler dükkânlarının göze görecek yerlerine asmaktadırlar. Burada bir çok faaliyetler standardize edilmiştir. Bu konularda da şikayetler olduğu zaman gene bazı meslek kuruluşları meseleye bakmaktadır ve çözüm yolu aramaktadır. Ben bu konudaki konuşmalarımı burada kesiyorum. Soru sormak isteyen arkadaşlar var ise memnuniyetle cevap veririm. Çok teşekkür ederim.

PANEL

TSE Tüketici Komitesi Türkiye Standardlar Haftası münasebetiyle «TÜRKİYE'DE GIDA GÜVENLİĞİ» konulu bir panel tertiplemiştir. 13 Ekim 1977 Perşembe günü saat 15.30 da TSE Konferans salonunda yapılan panel'i okuyucularımızın ilgi duyacakları düşüncesiyle gelecek sayımızda aynen vereceğiz.

Özel Tarih Damgası

Türkiye Standardlar Haftası münasebetiyle 10 Ekim 1977 tarihinde Ankara Posta Merkezinde özel tarih damgası kullanıldı

14 EKİM DÜNYA STANDARDLAR GÜNÜ TÖRENLERLE KUTLANDI

Sayın Şadi Pehlivanoğlu
Türk Standardları Enstitüsü
Yönetim Kurulu Başkanı
Ankara

Dünya Standardlar Günü dolayısıyla, yapılacak törene davetiniz için teşekkür ederim. Standardları hazırlamakla görevli ihtisas adamlarını bünyesinde toplayan güzide bir kuruluşumuz olan Türk Standardları Enstitüsünün bütün mensuplarını bu mutlu günleri vesilesiyle tebrik eder, başarılar dilerim.

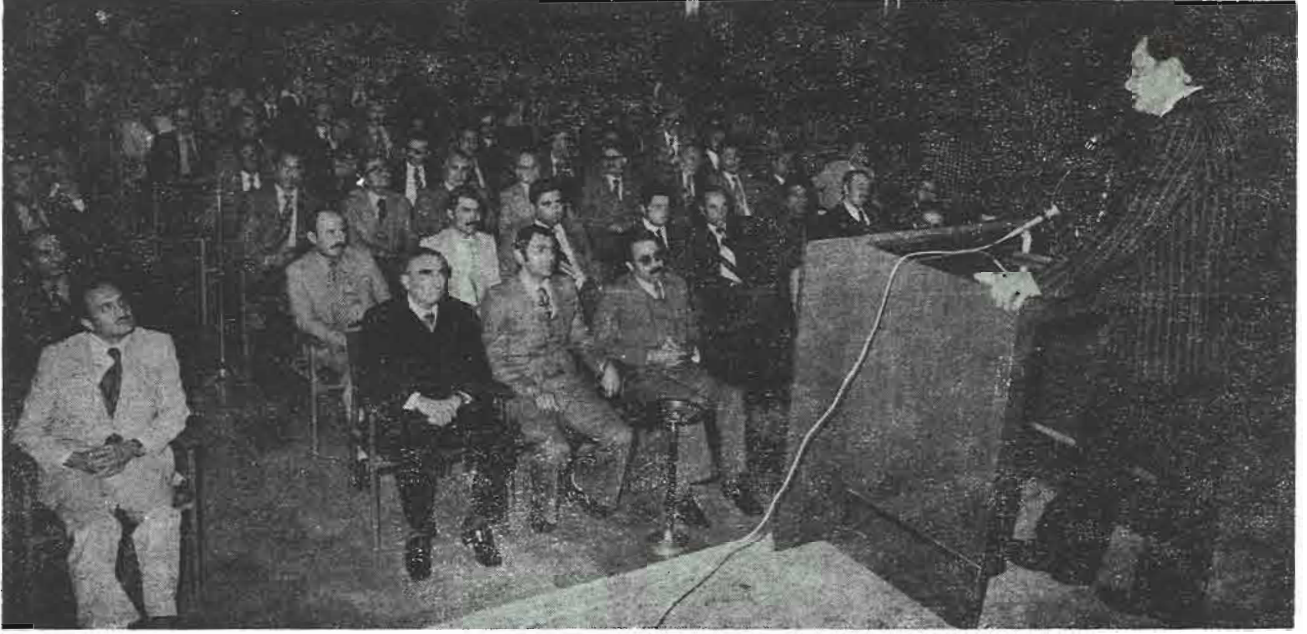
Bu vesile ile size Enstitü mensuplarına ve seçkin davetlilere selam ve muhabbetlerimi sunarım.

BAŞBAKAN
SÜLEYMAN DEMİREL

Sayın Şadi Pehlivanoğlu
Türk Standardları Enstitüsü
Yönetim Kurulu Başkanı
Ankara

Dünya Standardlar Günü münasebetiyle yaptığımız nazik davete çok teşekkür ederim. Törene yoğun hükümet çalışmalarım dolayısıyla katılmayacağımı bildirir, çalışmalarınızın hayırlı ve başarılı geçmesini temenni eder, bu münasebetle selam ve saygılarımı sunarım.

Prof. Dr. NECMETTİN ERBAKAN
DEVLET BAKANI
BAŞBAKAN YARDIMCISI

Türk Standardları Enstitüsü'nün 14 Ekim Dünya Standardlar Günü münasebetiyle düzenlediği törene Başbakan Yardımcısı ve Devlet Bakanı Alparslan Türkeş, Devlet Bakanları Ali Şevki Erek, Sadi Somuncuoğlu, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Oğuzhan Asiltürk, Köyşleri ve Kooperatifler Bakanı Turgut Yücel ile koordiplomatik, Bakanlık Müsteşar ve Yardımcıları, Üniversite Öğretim Üyeleri, Bazı genel Müdürler ile seçkin bir davetli kitlesi hazır bulunmuştur.

Törene Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk, Başbakan Süleyman Demirel, Başbakan Yardımcısı ve Devlet Bakanı Prof. Dr. Necmettin Erbakan'ın göndermiş oldukları mesajların okunması ile başlanılmıştır.

Törende ilk sözü Türk Standardları Enstitüsü Yönetim Kurulu Başkanı Şadi Pehlivanoglu almış ve şu konuşmayı yapmıştır:

«Çok muhterem Bakanlar, muhterem parlamento mensupları, sayın basın ve televizyon mensupları ve saygıdeğer misafirler Dünya Standardlar gününe teşrifinizden dolayı hepinizi hürmetle selamlarım.

Türk Standardları Enstitüsü üyesi bulunduğu Milletlerarası Standardizasyon Teşkilatı ISO'nun diğer üyeleri gibi her sene 14 Ekim günü Dünya Standardlar günü münasebetiyle kendi devletlerinde kutlama törenleri yapmaktadır. Ens-

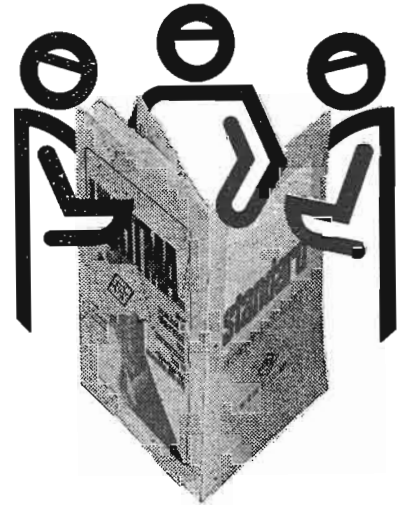
titümüzde bugün aynı şekilde bu kutlamaları yapmaktadır. Esasında bir kanuni kuruluş olan özel hukuk hükümlerine göre idare edilmekle beraber bir kamu teşekkülü niteliğinde olan Enstitümüz, Türkiye'de monopol olarak, standardı yapmaktadır. Milli standardlarımızı yapan Türkiye'de tek teşekkül halindediriz.

Ancak, memleketin gerek sanayiine gerekse ticaretine önemli miktarda tesiri bulunan standardları yapmakla görevli Enstitümüz, gerek ihracat bakımından gerekse milletlerarası modern teknolojik seviyenin aktarılması bakımından milletlerarası teşkilatlara da üye olmakta ve böylece ihracatımızın gelişmesi mallarımızın dış piyasada standardlara uygun bulunmasını ve teknolojik bilginin Türkiye'deki sanayi yatırımlarında nazarı itibara alınması için Türkiye'ye aktarılmasını temin etmek maksadıyla milletlerarası teşekküllere de Enstitümüz üye bulunmakta ve çok sıkı bir işbirliğini devam ettirmektedir. Bu meyanda Milletlerarası Standardizasyon teşekkülü olan ISO milletlerarası elektronik komisyonla Avrupa Kalite Kontrol Teşkilatına Avrupa Beton Komitesine ki, deniz aşırı ülkelerin, Milletlerarası Beton Komitesi adını alan teşekküle ve Milletlerarası İpek Birliğine Türk Standardları Enstitüsü üye bulunmaktadır.

Ayrıca, Türkiye'nin yapmış olduğu anlaşmalar nedeniyle OECD ve RCD'nin Standardizasyon konu-

sundaki çalışmalarını da yakinen takip etmekte ve işbirliğini sürdürmek istemekteyiz. Görülüyor ki muhterem misafirler, Türk Standardlar Enstitüsü memleketimizin sanayi, ekonomik, ve buna bağlı olan her türlü faaliyetlerinin inkişafı için mekanizmanın iyi işleyebilmesi için gerek iç, gerek dışta kesif bir faaliyet halinde bulunmaktadır.

Bugün münasebetiyle, gerek milletlerarası işbirliğimizde gerekse memleketimiz dahilinde Enstitü çalışmalarında Allah'tan hayırlı neticeler niyaz eder ve başta sayın bakanları, parlamento mensupları, basın temsilcileri olmak üzere bütün misafirlerimizi hürmek ve saygı ile selamlarım.»

Pehlivanoglu'nun bu konuşmasından sonra kürsüye davet olunan Başbakan Yardımcısı ve Devlet Bakanı Alparslan Türkeş şunları söylemiştir :

«Çok değerli misafirler, değerli basın temsilcileri ve değerli üyeler, bugün Dünya Standardlar Günü dolayısıyla Türk Standardları Enstitüsünün düzenlediği bu güzel toplantıda hazır bulunmaktan büyük bir memnuniyet duyuyoruz.

Türk Standardları Enstitüsü, ISO'nun bir üyesidir. Türk Standardları Enstitüsü Türkiye Cumhuriyeti devletinin önemli bir organı olarak memleketimizin sanayi yönünde kalkınmasında ticaretin gelişmesinde, ekonomik kalkınmasında kurulduğu günden beri değerli hizmetler ifa etmiştir.

Bu kuruluşumuzun aynı zamanda Dünya Standardlar Enstitüsünün bir üyesi olarak milletlerarası standardizasyon çalışmalarında çok değerli katkıları olmuştur. Bu faaliyetler, teknoloji transferini kolaylaştırmada ticaretin gelişmesini hızlandırmada, ekonominin gelişmesini hızlandırmada ve üreticinin tüketicinin, isteklerine uygun neticeler sağlamada israfı önlemede kısacası 20. yüzyılda medeniyetin gelişmesinde çok önemli bir hizmettir.

Bu hizmette, Türk Standardizasyon Teşkilatı olarak, Standardlar Enstitümüzün katkıda bulunmasıyla övünç duymaktayız. Dünya Standardlar günününün hem bütün dünya milletleri için daha çok refah getirmeye mutluluk getirmeye yol açmasını hem de milletimiz, memleketimiz için ve Türk Standardları Enstitüsü için hayırlı ol-

masını dileyerek hepinize sevgi ve saygılarımı sunarım.»

Törende Devlet Bakanı Ali Şevki Ereğ'de söz almış ve şu konuşmayı yapmıştır :

«Muhterem Başbakan Yardımcım, saygıdeğer misafirlerimiz, Türk Standardları Enstitüsünün Dünya Standardlar Günü vesilesiyle burada yaptığı toplantıda şu izlenimlerimi kısaca belirtmek isterim. Türk Standardları Enstitüsü iki görevi yüklenmiştir.

1 — Türkiye içindeki Sınai mamullerin ne şekilde olması yolundaki faaliyeti ve başarısı,

2 — Bu milli standardizasyonun uluslararası düzeydeki başarısı ve mükemmeliyeti. Şunu hemen ifade etmek isterim ki bu binada açılan sergiyi her Türk vatandaş gezdiğinde, Cumhuriyetin kurulduğu tarihten itibaren Türkiye Sanayinin hangi noktadan nereye geldiğinin sembolünü görecektir, hem de Türk Sanayiinden iftihar duyacak, hem de ona yön veren onun mükemmelleşmesine hizmet eden, Standardlar Enstitüsünün başarısını kalben burada tebci edecektir.

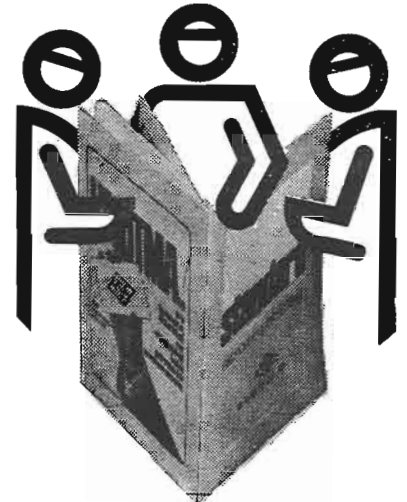
Mesele, saygıdeğer misafirlerimiz burada bitmiyor. Özellikle, ortak pazarla olan münasebetlerimizin gelişmesi ve burada ileride önümüze çıkacak daimi üyeliğin bizim yurt içinde imal ettiğimiz sanayi mamullerinin dış piyasadaki mükemmeliyetle at koşturması doğrudan doğruya Türk Standardları Enstitüsünün yurt içinde gösterdiği üstün başarısının dışarıya inikası demek olacaktır. Dünya Standardlar Günü'nü bu zaviyeden ele alıyorum. Ve yurt içinde, Cumhuriyet devrinde Türk Sanayicisi ile üstün bir başarıya tebci eden Türk Standardları Enstitüsünün, aynı başarıyı Türk Sanayi mamullerinin dünya çapındaki mükemmeliyete erişmesi, yolunda da gayret ve çabayı esirgemeyecekleri inancı ve kanaatiyle, bu başarıyı gösteren kadroyu yürekten kutluyor, başarılarının devamını diliyor, muhterem yüce heyetimize saygılarımı sunuyorum.»

SAYIN ŞADİ PEHLİVANOĞLU TÜRK STANDARLARI ENSTİTÜSÜ BAŞKANI ANKARA

Kuruluşuna ve çalışmalarına katkıda bulunmakla onur duyduğumuz Türk Standardları Enstitüsü'nün teklifi ile bütün Dünya'da bugün kutlanmakta olan Dünya Standardlar Günü'nü kutlar, bir hafta süre ile, yapılacak olan törenlerin ve Enstitümüzün bütün çalışmalarının şimdiye kadar olduğu gibi bundan böyle de tarım, Sanayi ve ticaretimizin gelişmesi için başarılı olmasını diler, saygılarımı sunarım.

SANAYİ ODALARI VE TİCARET TÜRKİYE TİCARET ODALARI BORSALARI BİRLİĞİ

Sanayi ve Teknoloji Bakanı

Oğuzhan Asiltürk

14 Ekim Dünya Standardlar Günü münasebetiyle TSE'nin tertiplelediği törende bir konuşma yaparak :

«KALİTE VE STANDARD MEVZUUNDA MEMLEKETİMİZİN MAZİSİNİN NE KADAR ESKİ, ATALARIMIZIN ÇAĞDAŞ MİLLETLERDEN MEDENİYETTE NE DERECE İLERİ OLDUKLARINI ORTAYA KOYAN TARİHİ VESİKALAR MEVCUTTUR»

dedi.

Devlet Bakanı Ereğ'den sonra kürsüye gelen Sanayi ve Teknoloji Bakanı Oğuzhan Asiltürk yaptığı konuşmasında, özellikle standardlaşmanın sanayideki yeri ve önemine temas etmiştir.

Oğuzhan Asiltürk yaptığı bu konuşmasında aynen şunları söylemiştir :

«Muhterem Misafirler,

Muhterem TRT ve Basın Mensupları,

Bakanlığımız Merkez ve Taşra Teşkilatları vasıtasıyla, mecburi standardı olan veya Murakabe Nizamnamesi bulunan Sanayi Mamullerinin, 6973 Sayılı Kuruluş Kanunumuz, 1705 Sayılı Ticarete Tağışın Men'i ve İhracatın Murakabesi ve Korunması Hakkında Kanun, buna ek 3018 Sayılı Kanun ile Türk Standardlarının Uygulanması Hakkında 6/7677 sayılı Tüzük hükümlerine dayanılarak, standardındaki veya Murakabe Nizamnamesindeki esaslara göre standard ve kalite kontrolleri yapmaktadır.

Çağdaş medeniyet seviyesine erişebilmek için Sanayileşerek kalkınmayı temel prensip olarak kabul eden Milletimizde Bakanlığımızdan beklenen hizmetleri en iyi ve tesirli bir şekilde ifa edilmesinin teminine çalışılmakta ve bunların üzerinde ehemmiyetle durulmaktadır.

Sanayide, imal edilen sanayi mamüllerinin, ihracatta yabancı mamul kaliteleriyle rekabet edebilecek seviyeye getirilmesi en büyük gayemizdir.

Her gün vatandaşlarımızın şikayetini mucip olan kaliteli ve standardına uygun sanayi mamül temin edememe konusu ehemmiyet kazan-

makta ve bu hususun çok daha tesirli bir şekilde ele alınması zarureti ortaya çıkmaktadır.

Kalite meselesi, sanayimizin geleceği bakımından başlı başına büyük bir meseledir. Kalite ve kalite kontrolleri bir memleketin endüstriyel kalkınmasında çok büyük önemi haiz olan meselelerdir.

Mamüllerimizin gerek iç piyasada rağbet görebilmesi ve gerekse dış piyasada yabancı mamüllerle rekabet edebilmesi için bu mamüllerin fiyatlarının ucuzluğu kadar, kalitelerinin de iyi olması aynı derecede önem taşımaktadır.

Toplumumuzda, başta sanayicilerimiz olmak üzere, kalite ve kalite kontrol mevzuları gün geçtikçe önem kazanmış, mamüllerinin daha iyi kaliteli olmasını sağlamak için bütün imkânlarını seferber ederek, tezgah, teçhizat, alet, edevat, laboratuvar ve uzman elemanlarla teçhiz edilmişler, kalite kontrol servislerini kurmuşlar, mamüllerini kullananlar için garantilemeye başlamışlardır.

Sanayi mamüllerinin kalitesinin düzelmesinde hiç şüphe yok ki en büyük faktör rekabettir. Ancak, tüketimi, üretimi ile karşılanamayan ve ithalata dayanan, gelişmekte olan memleketlerde, imalatçıların dışında, tarafsız murakabeyi yapabilecek teşkilatların mevcudiyetine de zaruret olduğu aşikârdır.

Kalite ve standard mevzuunda memleketimizin mazisinin ne kadar eski, atalarımızın çağdaş milletlerden medeniyette ne derece ileri olduklarını ortaya koyan tarihi vesikalar mevcuttur. Halen Topkapı Müzesinde mahfuz tutulan ve İkinci

Beyazıt zamanında 1502 yılında hazırlanmış, standard kurallarını ihtiva eden «Kanunname-i İhtisabı Bursa» fermanı bunlardan biridir.

Bu tarihi vesikalar, Dünyada en eski standard kuruluşu olarak kabul edilen «İngiliz Mühendisleri Standardlar Birliği'ni» 1901 tarihinde kuran İngiltere'ye nazaran, asırlarca önce bu işin önemini anlamış ve tatbikatını yapmış bir millet olduğumuzu açıkça ortaya koymaktadır.

Standardizasyonumuz Ulusumuz gibi duraklama ve gerileme devrelerine girerek sonunda tamamen yok olmuştur.

Ancak, Birinci Dünya Harbinden sonra, 1929 yılında, Dünya İktisadi Buhranı meydana gelmiş, fiyatlarda sadece düşüklük değil, malın ucuzluğu yanında yüksek kaliteli mamül aranmaya başlanmış, mallarımıza karşı beliren isteksizlik sebebiyle yabancı mamüllerle rekabet edemez duruma düşülmüştü.

İşte 1705 sayılı «Ticarete Tağışın Men'i ve İhracatın Murakabesi ve Korunması» Hakkında Kanun ve ihtiyaçtan doğmuş ve 1930 yılında çıkarılmıştır.

Bunu müteakip mamül murakabe nizamnameleri hazırlanarak tatbik edilmiş ve TSE'nin kuruluşuna kadar standard yerine bu nizamnamelerle iktifa edilmiştir.

1705 sayılı Kanunla, yerli sanayi mamüllerinin standard ve kalite kontrol işleri o zamanki İktisat Vekaleti'ne görev olarak verilmiş, bilâhare bu Vekalet Ticaret ve Sanayi Bakanlıkları ayrılınca, ihracatta kontrol Ticaret Bakanlığı'na dahili piyasada

standard kontrolü ise, Bakanlığımıza bırakılmış bulunmaktadır.

1957 yılında kurulan Bakanlığımıza, yerli sanayi mamüllerin standartlarını hazırlama ve bunların standartlarına göre kontrollerini yapma görevleri verilmiştir.

Standartların hazırlanmasında, çeşitli ilim dallarında müteahhasis kişilere ihtiyaç vardır, böyle bir uzmanlar grubunun çalıştırabilme vazife ve selahiyetine haiz olacak müstakil bir teşkilâtın kurulması zarureti ortaya çıkmış, bağlangıçta Oda-lar Birliğinin bünyesinde, bilahare 22.11.1968 tarihinde, Türk Standardlarının yegane hazırlayıcısı olarak 22.11.1960 tarihinde, Türk Standardlarını hazırlayacak, bu standartları tatbik edecek kuruluşlar ile standartların tatbikine esas olacak Kanunlar tamamlandıktan sonra, standartların tatbikini teferuatıyla ortaya koyacak, 1705 sayılı Kanuna dayalı, 7.2.1967 tarih ve 6/7677 sayılı Kararname ile yürürlüğe konulan «Türk Standardlarının Uygulanması Hakkında Tüzük» hazırlanmıştır.

Kalkınmamızın temeli olarak kabul edilen sanayileşme için, gerek sanayimizin gerekse sanayi mamüllerimizin büyük ölçüde ihracata yönelmesinde standart ve kalitenin önemi göz önünde tutularak standardizasyon işlemlerini daha müessir ve yurt sathına yaygın bir hale getirilmesini teminen başlangıçta Bakanlığımız Sanayi Dairesi Reisliği bünyesinde yürütülmekte olan Standart ve Kalite kontrol görevleri, 17.2.1973 tarihinde «Fiyat, Kalite ve Standartlar Dairesi Başkanlığı» olarak kurulan üniteye yürütülmesi sağlanmıştır.

Üretici ve tüketici arasında yurt içi ve dışı bütün pazarlarda Türk malından beklenen ekonomik güven ve başarıyı sağlamak için Bakanlığımızın yüklendiği bu önemli görevi yerine getirebilmemiz hususunda objektif kalite ve değerlerini gerçekçi yaklaşımla tahakkuk ettirmek çabasını göstermekteyiz.

Bakanlığımız Türk uzman ve laboratuvar imkânlarından faydalanabilmek için işbirliğini ana prensip kabul etmiştir.

Nitekim objektifliği ve tarafsızlığı kuruluş kanunu gereği olan ve bugüne kadar ki hizmetleriyle bunu ispatlayan Türk Standardları Enstitümüne Bakanlığımızın yatırdığı hizmetlerde öncelik verdiğimiz ifade

etmekten memnurluk duymaktayım.

Bu çalışmalar milli ihtiyaçımıza uygun devam ettiği müddetçe Bakanlığımız Türk Standardlar Enstitüsüne destek olacaktır.

Bu itibarla bu hizmetlerin Türk Standardlar Enstitüsü tarafından tek elden yürütülmesi gereğine de inanmaktayız.

Dünya Standardları Günü münasebetiyle yapılan bu toplantı vesilesiyle, TSE'nin milletimize daha uzun ve faydalı hizmetler yapmasını temenni eder, saygılar sunarım.

14 EKİM DÜNYA STANDARTLAR GÜNÜ DOLAYISIYLA, BİRLEŞMİŞ MİLLETLER TÜRKİYE DAİMİ TEMSİLCİSİ YARDIMCISI - MR. BOZIDAR RADOVIC'İN KONUŞMASI

Sayın Başkan,

Bugün burada bulunmaktan ve sizleri Birleşmiş Milletler Daimi Temsilcisi Mr. Nessim Shallon adına kutlamaktan duyduğum memnuniyeti ifade etmek isterim. Mr. Shallon bu hafta katılmak zorunda olduğu başka bir programdan dolayı bugün burada bulunamamaktadır.

Standard konusunun dünya kadar eski olduğu ve mineral, bitki ve hayvan dünyasını oluşturan tabiatın tüm yaratıklarına damgasını vurduğu bilinen bir gerçektir. İnsanların üretimlerini arttırmak için çalışırken araç kullanmaya başlamaları ve endüstri ve teknoloji devrimiyle üretim koşullarının değişmesi, standardizasyonun yeni bir bilim dalı olarak doğmasına sebep olmuş standardizasyon prensipleri ve çalışma yöntemleri de, bugün makina ve elektronik cihazlarla belirlenen medeniyetin gelişmesine uyabilmesi için

hızlı bir karmaşık ve ileri düzeyde bir gelişme göstermişlerdir.

Endüstriyel devrimin 19 uncu yüzyılda büyük rol oynadığı bilinmektedir. Ulaşım ve iletişimde kavuşulan yeni olanaklarla ulusal standardizasyonun doğuşu ve gelişmesi, uluslararası ticarete bir patlama yaratmıştır. Bu gelişme yüzyılın sonunda ulusal standardizasyondan uluslararası standardizasyona geçmesini sağlamıştır. Bu çok önemli alanda uluslararası işbirliğini teşvik etmek ve geliştirebilmek amacıyla da 1947 yılında «Uluslararası Standardizasyon Örgütü - ISO» kurulmuştur. ISO'ya, Türkiye'de dahil olmak üzere, 82 ülke üyedir, ve bu ülkeler dünya endüstriyel üretiminin % 95'ine sahiptir. Bugün uluslararası standartlar, ülkelerinin politik özgürlüklerini geliştirmek gayreti içinde olan üçüncü dünya ülkeleri ile kurulmakta olan ekonomik ilişkilerin gelişmesi ve sürdürülmesine önemli katkısı olan araçlardır. Uluslararası Standartlar sayesinde, üçüncü dünya ülkeleri, teknik bakımdan bağımsız, fakat kalite bakımından rekabet kabiliyeti olan ulusal ekonomilerini kurabilmektedirler.

Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı sağladığı, çok yanlı, yatırım öncesi ve teknik yardım olanakları bakımından dünyanın en geniş kaynağıdır. Bu programın olanakları, Türkiyenin de yaptığı gibi, bir çok gelişmekte olan ülke tarafından ülkelerinde standardizasyon sisteminin oluşturulması ve modernize edilmesi çabasıyla başarıyla birleştirilebilmektedir.

Birleşmiş Milletler Sisteminde ülkeler arası teknoloji transferine çalışılırken, standartların ulusal ve uluslararası gelişme ve işbirliğindeki yeri ve payı dikkatle gözönüne alınmaktadır. Standardizasyon konusunun 1979'da düzenlenecek olan «Birleşmiş Milletler, Bilimsel ve Teknolojik Gelişme» adlı Konferans'da da görüşülecek konular arasında yer alacağını ümit etmekteyiz.

Günümüzde, Birleşmiş Milletlerin Endüstriyel Kalkınma Teşkilatı olan UNIDO, ISO ve IEC'nin çalışmalarına teknik seviyede katılmakta ve böylece bu tür çalışmaların da teknik yardım programlarına alınmasını ve sürdürülmesini sağlamaktadır.

Standardizasyon konusunun Birleşmiş Milletler Sistemi ve Türkiye Hükümeti arasında bir işbirliği ko-

nusu olduğunu belirtmekten derin bir memnuniyet duymaktayım. Türk Standardları Enstitüsünün ve Devlet Planlama Teşkilatının yaptığı ortak çalışma sonucu ve Türk Hükümetinin 8.528.300 TL ve UNDP nin de \$ 160.000 ile katılacağı «TSE'ye Ambalaj Merkezi Kurulması» Yardım projesi geliştirilmiş bulunmaktadır. Bu projeden yararlanarak, bu günlerde TSE'nin iki idari elemanı Paris'de bir ISO toplantısına katılmaktadır. Diğer iki elemanı da 6 şar haftalık bir çalışma programına katılacaklardır. Projenin gerçek çalışma başlangıcı Ocak 1978 olarak öngörülmüştür. Bu gayretlerin ülke endüstrisinin gelişme ve modernleşme hamlesine yardımcı olacağını ümit ediyoruz. Temeli ve güzel Laboratuvar Kompleksi içinde atılan Ambalaj Laboratuvarının da, en iyi şekilde sağlanacak alet ve eleman donatımıyla Devletin ihracatı artırma çabalarına katkısı olacağı kanısındayız. Bu büyük ülkenin ürünlerinin kalitelerini belgeleyen TSE Markasını taşıyarak dünyanın her köşesine ulaşmasını dilerim. Eğer bu ufak katkımızın, TSE'ye ve ülke endüstrisine, milli ve yabancı nazarlara uygun ambalajlı mal satmak gibi çok büyük ve yüce gayretlerine bir yardımcı olacaksa bundan büyük bir mutluluk ve gurur duyacağız.

Sayın Başkan, sözlerine TSE nin başarılarını sürdürmesi konusunda ki içten dileklerle son veriyorum.

TSE MARKASI NEDİR? NASIL KAZANILIR?

14 Ekim Dünya Standardlar Günü münasebetiyle düzenlenen törende muhterem misafirlere TSE markası nedir ve bu markayı taşıma hakkı nasıl kazanılıyor konusunda Türk Standardları Enstitüsü Marka ve Belgelendirme Dairesi Başkanı Dr. Hasan Selçuk tarafından kısa bir izahatta bulunulmuştur.

Dr. Hasan Selçuk bu izahatında şunları söylemiştir :

«Enstitümüz, Kuruluş Kanunu gereği hazırlayarak yürürlüğe koyduğu Türk Standardlarına uygun kuruluşta olan ve üretimde bulunan Türk Müteşebbisleri ile, Kanunumuzun 1. ve 11. maddelerine dayanarak mallarında Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca tescilli yapılmış 5 çeşit TSE Markamızdan uygun olanlarının akdedilecek bir sözleşme ile piyasaya arz ettikleri mal ve ambalajlarında kullanma yetkisini vermektedir. Bu sözleşmeler gereğince firmaya :

— İmalat Yeterlilik Belgesi,

— Türk Standardlarına Uygunluk Belgesi,
— Türk Standardlarına Uygunluk Beyannamesi,
— Kalite Belgesi,
verilmektedir.

Bu bir nevi müteşebbisimizin ve ürettikleri ürünlerinin iç ve dış piyasaya arzında bir güven ve sertifikadeğerindedir.

Sözleşmenin yapılmasından önce ve sözleşme süresinde firma ve mamulleri daimi kontrolümüz altında bulundurulurken, Türk Standardına uygun üretim, tüketici ve üretici firma arasındaki ticari güven ve başarı simgeler.

Bugüne kadar 111 firma ile yapılan 165 sözleşme, 94 Türk Standardı kapsamındaki 279 ürün ve mamul için imzalanmış bulunmaktadır.

Bugün huzurunuzda;

— **Diriplast Plastik Sanayi ve Ticaret A.Ş./İSTANBUL, TS 624** «Polivinil Klorür (PVC) Yer Döşemeleri» standardına uygun olarak ürettiği Yer Karoları için Yönetim Kurulu üyesi sayın İrfan Diri, ve,

— **Tesko Ticaret ve Sanayi Komandit Şirketi/GAZİANTEP, TS 497** «Kaynaklı Çelik Kalorifer Kazanları» ve TS 712 «Bina Dışı Yakıt Yağı Tankı» Türk Standardlarına uygun olarak yaptığı Tank ve Kazanlar için, Şirket Ortağı Sayın İsmail Özhelvacı, nın temsil ettikleri iki firma ile üç adet TSE Marka Sözleşmesi imzalanacaktır.

Bunun yanında, bugüne kadar Enstitümüzle TSE Marka Sözleşmesi yapmış (Alfabetik olarak);

— **Çanakale Seramik Fabrikaları A.Ş./İSTANBUL**

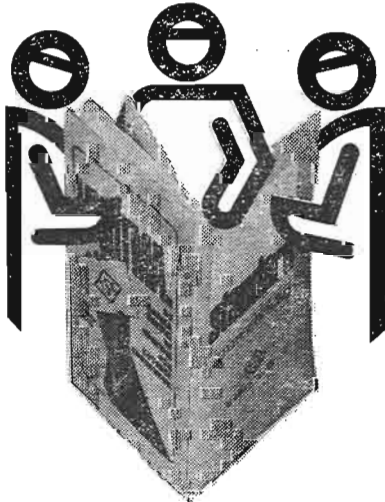
— **Elektropak Elektrik Sanayii A.Ş./İSTANBUL,**

- Kaleporselen Elektroteknik Sanayi A.Ş./İSTANBUL
- Kavi Kablo ve Emaye Bobin Teli Sanayi A.Ş./İSTANBUL,
- Sümerbank Yarımca Porselen Seramik ve Çini Sanayii Müessesesi/Yarımca /İZMİR
- Telka Sanayi ve Ticaret Kollektif Şirketi/İSTANBUL,
- Teo Kollektif Şirketi/İSTANBUL.

ünvanlı 7 adet firmamız, markamızın gerektirdiği şartlara uygun imalat yaparak, Milli Ekonomimize 5 yıldanberi kıymetli hizmetlerde bulunmasının bir nişanesi olarak başarılı uygulama belgelerini alacaklardır.

TSE Marka Sözleşmemiz, Enstitümüzün, 1977 yılı içinde uygulamaya başladığı başta Sayın Sanayi ve Teknoloji Bakanımız ve bu Bakanlığın ilgili müsteşar muavimleri, genel müdür ve daire başkanlarının gösterdiği büyük yardım ile yürütülmekte olan genel belgelendirme işlemlerimiz içinde mazisi kuruluşumuzdan bugüne kadar başarı ile yürütülmüş olan en eski ve köklü uygulamasıdır.

Türk Standardları Enstitüsü olarak hedefimiz, Türk üreticisinin ihtiyacı olan Türk Standardlarını bir an evvel hazırlayıp yürürlüğe koymak ve bütün üreticilerimize TSE markası sözleşmesini arzede bilmektir.

Dr. Hasan Selçuk'un bu konuşmasından sonra, 5 yıldanberi, Türk Standardları Enstitüsü ile yapmış oldukları marka sözleşmesi hükümlerine bağlı kalarak, TSE Markasını başarı ile uygulayan 7 firmaya belgelerini vermek üzere Devlet Bakanı **Sadi Somuncuoğlu** kürsüye davet olunmuştur. Somuncuoğlu belgeleri vermeden önce şu kısa konuşmayı yapmıştır :

«Türk Standardları Enstitüsünün markasını sözleşmenin usullerine ve anlamına uyarak taşıyan milli ekonomimizin değerli mümessili sanayicilerimize hediyelerini vermek üzere beni görevlendirmiş bulunuyorlar.

Bundan büyük memnuniyet duyuyorum. Bilindiği gibi standardlar tarımda, sanayide ve ticarete üretilen bütün ürün ve maddelerde ekonomi sürat ve hizmetin kullanımında etkinlik sağlayan bir faaliyet olarak iktisadi ve ticari hayatımızı düzenleyen bir görev yapmaktadır.

Bu milli sanayimizin, milli ekonomimizin düzenleyici çalışmalarına uyan iş adamlarımıza huzurunuzda bu sözleşmeyi uzun süre hiç aksatmadan başarı ile yerine getirmiş olmalarından dolayı hediyelerini takdim edeceğim. Bu vesile ile Türk Standardları Enstitüsünün sadece bir teşvik değil aynı zamanda bir takdir görevini de yerine getirmiş olduğuna inanıyorum.»

14 EKİM 1977

DÜNYA STANDARLAR GÜNÜ'NDE

İki Firma İle TSE Marka Sözleşmesi Yapıldı

Şadi Pehlivanoglu Marka Sözleşmesi nedeniyle şu konuşmayı yapmıştır.

«Sayın misafirler, Türk Standardlarına uygunluk belgesini veren TSE Markasının şimdi talep eden iki firmaya nasıl verildiğini huzurlarınızda tatbikatını yapmak istedik.

Enstitümüze Gaziantep'de Tesko Ticaret ve Sanayi Komandit Şirketi temsilcisi müracat etmek suretiyle yakıt yağı tankına (TS 712'ye uygun) TSE Markasını almayı talep etmiştir. Bu talebiniz Enstitümüze intikal ettikten sonra uzmanlarımız imalat yoluyla fabrikamıza gelmiş ve teknik prensipler gözönüne alınarak kendine has metotla numune almış ve bu alınan numune laboratuvarlarımızda tanzim edilen

teknik rapordan da anlaşılacağı üzere imalatın standardlarımıza uygun olduğu neticesi çıkmıştır.

Böyle olunca malmıza TSE Markası verilmesi uygun mütalaa olunmuş ve böylelikle müessesenizle bizim aramızda ününüzle bizim aramızda medeni değil ama kanuni bir bağ teşekkül etmiş olacak.

Bu imza ile bundan böyle TSE Markasını mamulleriniz üzerinde taşıma hakkına haiz olacaksınız. İnşallah gerek müessesenize gerekse Türk Ekonomisine mamulleriniz daha iyi değer bulmasını ve faydalı olmasını Allah'tan niyaz ederim ve Bismillah diyerek imzama atıyorum.»

ENSTİTÜMÜZ HAZIRLIK GRUPLARINDA 5 YILDAN DAHA FAZLA SÜRE İLE VE HALEN GÖREV YAPAN 68 SEÇKİN ZEVATA TSE HİZMET BELGELERİ TÖRENLE VERİLDİ

14 Ekim Dünya Standardlar Günü münasebetiyle bu yıl ilk defa Türk Standardları Enstitüsü Hazırlık Gruplarında beş yıldan daha fazla emeği geçmiş ve halen de bu görevi başarı ile sürdüren 68 seçkin zevata tören ile hizmet belgesi verilmiştir. Belge dağıtımından önce Standard Hazırlama dairesi başkanı Dr. Rahmi Toker şu kısa konuşmayı yapmıştır: «Sayın Misafirlerimiz,

Standardları hazırlanışı bakımından, «Belirli bir faaliyetin, o faaliyetle ilgili bulunanların ve özellikle ekonominin yararına olarak yapabilmesi için tüm tarafların katkı ve işbirliği ile hazırlanmış belirli kuralları ihtiva eden eserlerdir» olarak tanımlıyoruz.

Bu tanım incelenirse, en önemli unsuru, «tüm tarafların katkı ve işbirliği ile hazırlanmış olması»nın teşkil ettiği görülür.

Bugün 3000 adede ulaşan standartlarımız bu tanıma uygun olarak hazırlanmış, bu hazırlamada üreticiden tüketiciye, ilim ve araştıma kuruluşlarından uygulayıcı kuruluşlara, kamu kesiminden özel kesime olmak üzere tüm tüzel ve özel kişilerin katkıları olmuştur. Bu katkıların her birini derecelerini bir biri ile karşılaştır-

mak ve sıralamak mümkün değildir.

Bu sebeple standarda, «meçhul müellifler abidesi» demek mübalağalı olmayacaktır.

Enstitümüz, bu yolda feragatla çalışanların ve emeği geçenlerin tümüne ayrı ayrı şükran borçludur.

Ancak bu şükranlarımızı temsili olarak belgelendirilebilmek için Yönetim Kurulumuz şimdilik en az 5 yıldanberi hiç ara vermeden devamlı olarak bugüne kadar standard hazırlama işinde konu raportörü, teknik komite üyesi, grup üyesi başkanı olarak çalışanlara Enstitümüzün naziz bir hatırası olarak HİZMET BELGESİ'nin verilmesini uygun görmüştür.

Yukarıda da arzettiğim gibi 3000'e yakın uzman kişiler arasından bu kişilerin tefriki çok güç olmuştur. Bu hususta belki de bil-meyerek hata işlemiş olabiliriz, başışlanmasını rica ediyoruz.»

Dr. Rahmi Toker'in bu konuşmasından sonra, Türk Standardlarının yapımında değerli hizmetleri geçen 68 muhterem zevata TSE'nin «Hizmet Belgeleri» sırayla verilmiştir.

ELEKTRİK Hazırlık Grubu

Saip DEVELİ
Hüseyin ÖZAYDIN
Korkut ÖNGÜN

İNŞAAT Hazırlık Grubu

Coşkun HISİM
Turhan SÜKAN
Doç. Dr. Şahap AKSOY
Dr. Hayri YALÇIN
Sevim KOCAÇITAK
Dr. Hikmet ÇAVUŞOĞLU
Türker MİRATA
Prof. Uğur ERSOY
Prof. Kemal ÖZDEN
M. Ali TERİM
Ali TERZİBAŞI
Dr. Faruk YAĞIZ

KİMYA Hazırlık Grubu

Dr. Argun DAĞCIOĞLU
Güngör UYSAL
Muvaffak BÜLBÜL

LABORATUVAR Hazırlık Grubu

Turgut ARTUN
Turgut BALKAŞ
Aziz MORAL

MADEN Hazırlık Grubu

Dr. Günhan
PAŞAMEHMETOĞLU
Enver EDİGER
Saim YURDAKOŞ

MAKİNE Hazırlık Grubu

Fuat ÜNVER
Muzaffer GÜLER
Ajlan ERSAN
Kemâl TATAROĞLU

TSE MARKASINI TAŞIYAN MAMULLER SERGİSİ TÖRENLE AÇILDI

Sait YEŞEM
Halil KAZAN
Şerafettin ÖZGÜ
Feridun CİVELEKOĞLU
METALURJİ Hazırlık Grubu
Yıldırım ÖZTÜRK
Sadullah ÖZTÜRK
**MÜHENDİSLİK HİZMET-
LERİ Hazırlık Grubu**
Hilmi İSMAİLOĞLU
Nihat SAYDAM
Prof. Dr. Fahri DOMANIÇ
Erdoğan DEMİR YÜREK
Tunçtan BALTACIOĞLU
Süer OKYAY
Alev GÜNAL
**ORMANCILIK - ORMAN
ÜRÜNLERİ Hazırlık Grubu**
Faruk ÖZDEN
Mustafa Y. TOPCUOĞLU
Erol ÖKTEM
Dr. İrfan GÜRSU
Ziya GÜNAY
Dr. Hayati GÜRTAN
**PETRO - KİMYA Hazırlık
Grubu**
Mürşil TOKER
Bilim ERTEKİN
Benyamin YAFET
Suna ASLANOĞLU
PETROL Hazırlık Grubu
Ünal ARTUN
Cem TÜRKMEN
Bumin GÜRSES
Doğu KARAOĞUZ
Mete GÜVENÇ
TEKSTİL Hazırlık Grubu
Ferit ÖZGİRGİN
Melih ÖZGİRGİN
Hüsnü ÖZURAN
Halim USER
ZİRAAT Hazırlık Grubu
Niyazi OKANAY
Dr. Ahmet DEMİRLİÇAKMAK
Münir ANAMERİÇ
Necdet ÇINARYILMAZ
Nurettin MADRAN
Osman ÖTKER
Arıçtan TÖNÜK
Fahriye GÖKTÜRK

**Türk Standardlarına Uygun
Mamuller Sergisi Türk Standardları
Enstitüsünün Sergi Salonunda
10 Ekim Günü Açılmıştır**

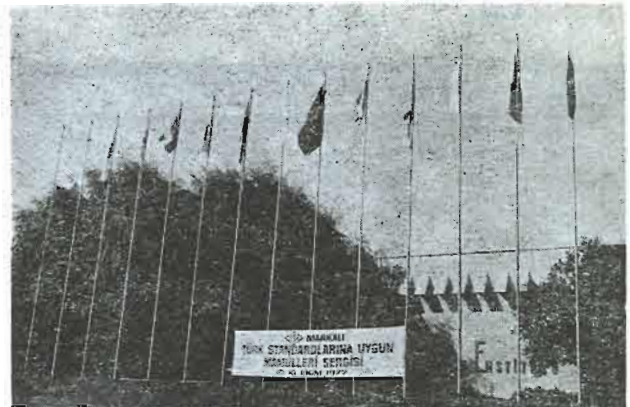
Kalabalık güzide bir topluluğun katıldığı açılış töreninde TSE Yönetim Kurulu Başkanı Şadi Pehlivan-oglu TSE Markasının Türk Ekonomisindeki yeri ve önemi, ulaşılmak istenen amaçları ve tüketici üzerindeki rolünü anlatan bir konuşma yapmıştır.

Daha sonra sergiyi açmak için söz alan Devlet Bakanı Ali Şevki Ereğ şunları söylemiştir:

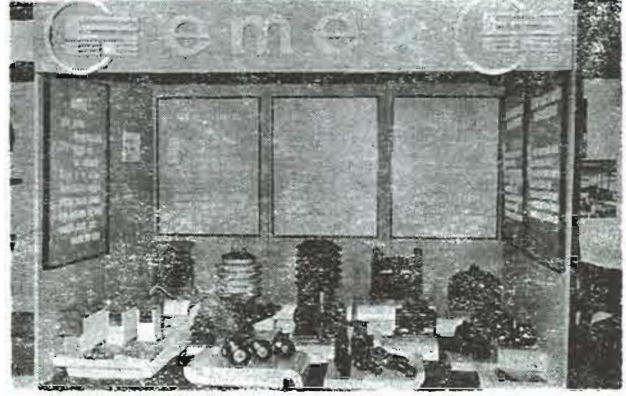
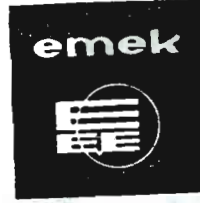
«Serginin Türk Sanayiindeki önemi 2 yönlüdür. Sanayi Mamullerinin hangi merhalede olduğu ve TSE Markasının Türk Mamullerinde eriştiği merhale.

Bu merhaleye erişmiş bulunan TSE'yi takdirle yadettmekteyiz. Bu başarının devamını diler TSE Yönetici ve mensuplarını kutlarız.»

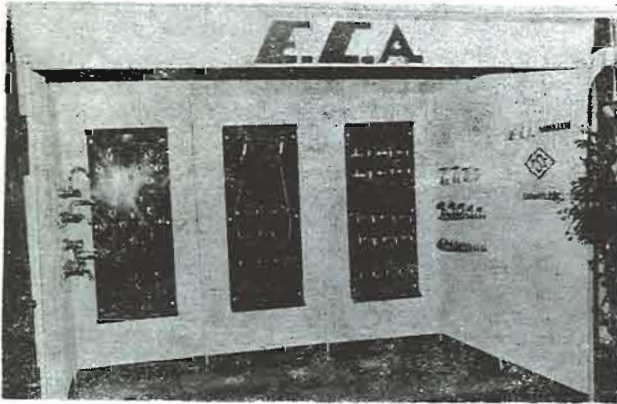

ERKİŞ

E.C.A.

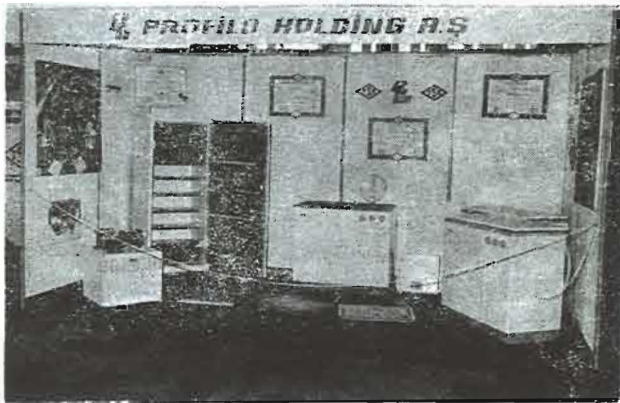
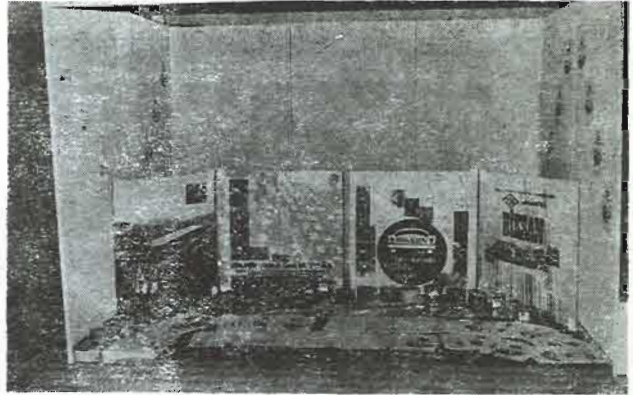
an-ka

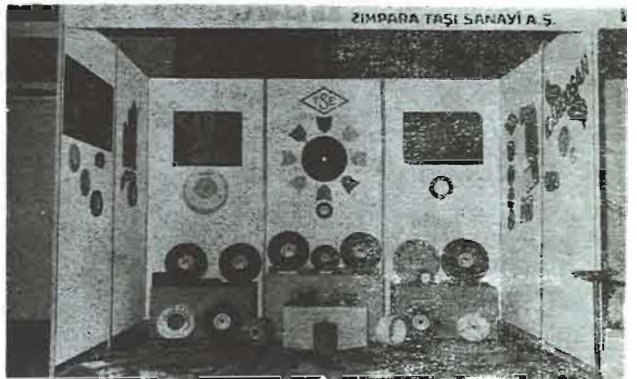
**Rikett
Rikett
Rikett
VINLEX
Rikett**

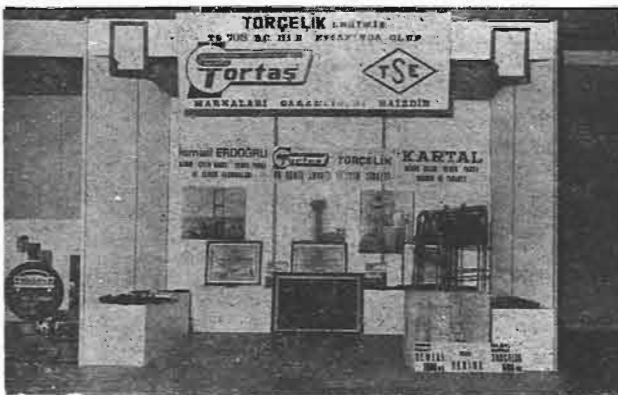

BIKSAN
ISOVIN

TURK SIEMENS
KABLO VE ELEKTRİK BAHAYI A.Ş.

BASINDA TÜRKİYE STANDARDLAR HAFTASI

Türkiye Standartlar Haftası
Haftası
yarın
başlıyor

ANKARA BÜROSU
Yarın başlayacak olan "Türkiye Standartlar Haftası" dolayısıyla bir açıklama yapan, Türk Standartları Enstitüsü Yönetim Kurulu Başkanı Sadı Pehlivanoglu, Orta Doğu ve İslam Ülkeleriyle Türkiye arasında müşterek bir standardizasyon teşkilatının kurulması için çalışmalar yapıldığını bildirmiş, "Milletlerarası teşkilatlarda sandalye gücümüzün artması için Kıbrıs Devletinde de bir Milli Standartlar Enstitüsü kurulması prensip itibarıyla kabul edilmiştir" demiştir.
Sadı Pehlivanoglu, standardizasyonun ödemine temas ettiği açıklamasında, sınav yatırımlarının milli standartlara uygun olarak yapılması gerektiğini belirtmiş ve şöyle demiştir:
"—Ölkemiz sınai ve ekonomik kalkınmanın sancuları içinde kıvrılmaktadır. Elbette ki, bu kalkınma modern teknolojik esaslara göre olmaktadır. Aksi takdirde yatırımlar milli servetleri gömüldüğü taş yığınından başka bir mana ifade etmezler.
Enstitümüz bugüne kadar 3 bine yakın milli standart hazırlamıştır. Böylece üretimin belirli plan ve programlara göre yapılmasına yardımcı olunmuştur.
Enstitümüz, hazırladığı standartların mecburi uygulamaya konularak mamüllerinin zorla kontrolü cibetine gidilmesinden ziyade, Hürriyetçi demokratik memleketlerin yaptığı gibi standardı benimsetmek suretiyle üretici ve tüketiciye menfaat sağlamayı ana prensip olarak kabul etmiştir."

ADALET

■ 14 Ekim dünya standardizasyon günü dolayısıyla T.S.E. Yönetim Kurulu Başkanı Sadı Pehlivanoglu dün düzenlediği basın toplantısında.

(Foto: A.A.)

Türk Standartlar Enstitüsü Başkanı Sadı Pehlivanoglu açıkladı:

Karton kutularda satılan sütler sağlığa zararlı

■ TÜRK STANDARTLAR HAFTASI DOLAYISIYLA BİR BASIN TOPLANTISI DÜZENLEYEN PEHLIVANOĞLU, BUGÜNE KADAR ÜÇ BİNE YAKIN MADDENİN STANDARTLAŞTIRILDIĞINI SÖYLELİ.

ANKARA, (Akajans) — Türk Standartlar haftası ol. Başkanı Sadı Pehlivanoglu, Türk Standartlar haftası olması nedeniyle dün düzenlediği basın toplantısında, kar (Sonu Sa. 7. SÜ. 1 de)

Yeni sayfa, yeni köşe, yeni tasvir
TASVİR
100 LİRA
2. SAYFA

■ 14 Ekim Dünya Standardizasyon Günü dolayısıyla T.S.E. Yönetim Kurulu Başkanı Sadı Pehlivanoglu dün düzenlediği basın toplantısında.

Standartlaştırılmada can ve mal güvenliği gözetiliyor

ANKARA — Türk Standartlar Enstitüsü Yönetim Kurulu Başkanı Sadı Pehlivanoglu, bugüne kadar 3 bine yakın standart hazırladığını açıklamış, bunlardan 550 kadarının Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe konulduğunu, diğer standartların uygulaması biçiminin ise, serbest bırakıldığını bildirmişti.

Can ve Mal Güvenliği gözetiliyor
«Enstitümüz standartların mecburi uygulama ve konulması yerine, standartı üretici ve tüketiciye benimsetme çabasındadır. Böylelikle Enstitümüz, TSE markası ve kalite belgesi vererek, standartların ekonomimize verleştirilmesi ve ülke çapında yaygınlaştırılmasından yana bulunmaktadır» diyen Türk Standartlar Enstitüsü Yönetim Kurulu Başkanı Pehlivanoglu, halkın can ve mal güvenliğini gözeterek standartlar hazırlanmasının, en plan da tutulduğunu söylemiştir.

DÜNYA

Tercüman

BUGÜN

Bugüne kadar 3 bin madde standartlaştırıldı
Can güvenliğini gözeterek standartlar hazırlanıyor

ANKARA — Türkiye Standartlar Haftası dün başlatıldı. T.S.E. Yönetim Kurulu Başkanı Sadı Pehlivanoglu, Türkiye Standartlar Haftası'nın başlaması dolayısıyla yaptığı basın toplantısında, Enstitünün bugüne kadar 3000'e yakın standart hazırladığını söyledi. TSE'nin çalışmalar hakkında bilgi vermiştir.
Pehlivanoglu, Birleşmiş Milletlere bağlı ÜNİP Teşkilatı ile ortak yapıldıkları bir çalışma sonucunda yatırım portresi 25 milyon Türk Lirası olan bir ambalaj laboratuvarının temellerinin ya da atıldığını belirterek "Enstitü olarak hedefimiz, tüm ülkedeki her gerek fiili, gerekse kalite bakımından TSE markasıyla güvenince altına alınması" şeklinde konuştu.
TSE Yönetim Kurulu Başkanı, Enstitünün Kıbrıs'ta bir standartlar enstitüsünün kurulması için çalışmalar yapacağını bildirmişti.

TÜRKİYE STANDARDLAR HAFTASI TSE bugüne kadar 3000'e yakın standart hazırladı

ANKARA — Türkiye Standartlar Haftası dün başlatıldı. T.S.E. Yönetim Kurulu Başkanı Sadı Pehlivanoglu, Türkiye Standartlar Haftası'nın başlaması dolayısıyla yaptığı basın toplantısında, Enstitünün bugüne kadar 3000'e yakın standart hazırladığını söyledi. TSE'nin çalışmalar hakkında bilgi vermiştir.
Pehlivanoglu, Birleşmiş Milletlere bağlı ÜNİP Teşkilatı ile ortak yapıldıkları bir çalışma sonucunda yatırım portresi 25 milyon Türk Lirası olan bir ambalaj laboratuvarının temellerinin ya da atıldığını belirterek "Enstitü olarak hedefimiz, tüm ülkedeki her gerek fiili, gerekse kalite bakımından TSE markasıyla güvenince altına alınması" şeklinde konuştu.
TSE Yönetim Kurulu Başkanı, Enstitünün Kıbrıs'ta bir standartlar enstitüsünün kurulması için çalışmalar yapacağını bildirmişti.

Bu güne kadar 3 bin madde standart hale getirildi

YANKI DERGİSİ'NİN TSE Yönetim Kurulu Başkanı Şadi Pehlivanoglu ile Röportajı

Türkiye Standartları haftası
dün başladı

Kıbrıs Türk Federe Devleti'nde de standartlar enstitüsü kurulacak

Standartlar haftası
nedeniyle bir basın
toplantısı yapan TSE
Yönetim Kurulu Başkanı,
bugüne kadar 3000'e yakın
standart hazırlandığını
açıkladı

ANKARA, THA
TÜRK Standartları Enstitüsü Yönetim Kurulu Başkanı Şadi Pehlivanoglu, dün başlayan ve bir hafta sürecek olan "Türkiye Standartları Haftası" nedeniyle düzenlenen basın toplantısında, Orta-Doğu ve İslam ülkelerini kapsayacak, ortak stratejik ve ekonomik çıkarları olan Devletleri içine alacak Standart Enstitüsü'nün kuruluş çalışmalarının yürütüldüğünü bildirmiştir.

Pehlivanoglu, Türk Standartları Enstitüsü'nün çalışmalarına ilişkin ayrıntılı açıklamalarda bulunmuş, bu arada Kıbrıs Türk Federe Devletinde de bir Standartlar Enstitüsü kurulacağını belirtmiştir.

Enstitünün ana hedefinin tüm tüketicilerin gerek fiyat, gerekse kalite bakımından TSE maddesi ile güvence altına alınması olduğunu söyleyen Pehlivanoglu, bugüne kadar 3.000'e yakın standart hazırlandığını, bunlardan 500'ü-

nün Bakanlar Kurulu Kararıyla mecburi yürürlüğe konulduğunu kaydetmiştir.

Pehlivanoglu, Bakanlıklardan hiçbirinin standartların piyasaya kontrolünü yapabilecek için yeterli örgüte sahip olmadıklarını da ifade etmiş, bu sorunun tüketicinin güvenliği açısından bir an önce çözülme kavuşturulması gerektiğini sözlerine eklemiştir.

TÜRKİYE
STANDARTLAR
HAFTASI BAŞLADI

Ote yandan Enstitü tarafından düzenlenen Türkiye Standartları Haftası dün Enstitüde açılan "TSE'yi arkasına taşıyan manüfaktürel sergisi" ile başlamıştır. 16 ekim kadar sürecek olan hafta sırasında 14 ekim'de "Dünya Standartları günü" denediyle bir tören, ayrıca dış ülkelerdeki tüketici temsilatlarının yapı ve faaliyetleri konulu bir konferans ile "Türkiye'de gıda güvenliği" konulu bir panel düzenlenecektir.

TSE Başkanı Şadi Pehlivanoglu TSE'nin kuruluş yıldönümü nedeniyle Yanki'nin sorularını cevaplandırdı.

YANKI — Standardlaşmanın önemi ülkemizde yeterince biliniyor mu?

PEHLİVANOĞLU — Standardın tarihimizde hayli eski bir mazisi olmasına rağmen, yakın zamana kadar Enstitümüz dışarıya kapalı ilmi bir çalışma stratejisini benimsemişti. Bu sebepten halkımız itiraf etmek lazım ki, standardın ne anlamasını, ne önemiyetini ne de Enstitümüzü yeterince bilmektedir. Bu böyle olunca kuru bir ilmi çalışma ürünü olan standartlar, kanuni zorunluklarla ona uyan firma, kuruluş ve şahısların dışında kimseyi ilgilendirmez hale gelmiştir. İşte bu gerçeği gören enstitümüz gerek standartların yapımında, gerekse çıktıktan sonra kamu ve özel sektördeki yatırımcılara, ihracatçılara, tüm üretici ve tüketicilere standardın önemiyetini anlatmak ve standardın verilerinin değerlendirilmesini sağlamak için, yoğun bir tanıtma faaliyetine girmiş bulunmaktadır.

Y — Standard yapımı bir plana ve belirli bir amaca dayanıyor mu?

P — Enstitümüz 1 Haziran'da başlayan her yılki çalışma döneminde bütün hazırlık gruplarının benimsedikleri standart programlarını realize etmeye çalışır.

Y — Standard yapımında herhangi bir engelle karşılaşıyor mu?

P — Standartların mükemmel olabilmesi için standart hazırlama çalışmalarına kamu sektörü, özel sektör ve ilmi teşekkül mensup elemanların katılmalarını arzu etmekteyiz. Ancak gerçekte bu beraberliği temin etmemiz her zaman mümkün olamamaktadır.

Standard yapımında ilgili kuruluşlardan istenen görüşler Ensti-

tümüze her zaman ciddiyetle ve zamanında intikal ettirilmemektedir. Bunun sonucunda standard tatbikatında ortaya çıkan mahzurlar aynı alakahlılar tarafından bilahare şikayet konusu yapılmakta ve Enstitümüz bu mahzurları gidermek için revizyon çalışmalarına yönelerek münzam mesai deruhite etmek zorunda kalmaktadır.

Belgelendirme işlemleri mesleki kuruluşlardan alımp Enstitünüzü neden verildi,

P — Belgelendirme işlemleri daha önceden pek çok kuruluş tarafından yapılmakta idi. Ancak bu kuruluşlar laboratuvar ve deney imkanları mevcut olmadığından tetkiklerini gerçekçi bir şekilde yapamıyorlardı.

Enstitümüzün 4000 m2 üzerine inşa edilmiş her türlü deneyi yapmaya elverişli Laboratuvarları mevcut olduğu gibi kalite ile ilgili hizmetler yapılırken diğer özel ve kamu teşekküllerinde mevcut olan gerek uzman ve gerekse laboratuvarlarından yararlanma ve koordinasyon imkanı var.

Böylece bugün Enstitümüz Kalite Kontrol hizmetlerini gerçekçi, süratli bir şekilde ekonomik gelişmeyi engellemeden yerine getirmeyi planlamış ve başarmıştır.

Y — Tüketici güvenliği konusundaki çalışmalarınız arzulanan noktaya ulaştı mı?

P — Bütün Dünya'da özellikle sanayide gelişmiş ülkelerde tüketici güvenliği bir takım organizasyonlarla sağlanmıştır. Ülkemizde bugüne kadar bu ihtiyacı karşılayacak bir teşebbüs veya organizasyon mevcut değildi. Enstitümüz ilk defa tüketici güvenliğini sağlamak ve onunla ilgili problemleri çözmek üzere bünyesi içinde bir tüketici sorunları komitesi kurmuştur. Bu komitede, tüketici sorunları konusunda uzmanlaşmış elemanlar çalışmaktadır. Yakında tüketicinin güvenliğiyle ilgili organizasyon ve gerekli tedbirleri tesbit edip ortaya koyacağız.

THOMAS CALLAGHAN

Türkiye ve NATO standardizasyonu

Georgetown Üniversitesi Stratejik ve Uluslararası Araştırmalar Merkezinin Müttefiklerarası Dayanışma Projesi Direktörü Thomas A. Callaghan Yankı'nın NATO'daki silah standardizasyonu ve Türkiye ile ilgili sorularını cevaplandırdı.

Y — NATO'nun klasik silahlara en az Varşova Paketi üyeleri kadar para harcadığı ileri sürülüyor?

C — Hatta Nato'nun daha fazla harcadığını söyleyebilirim. Müttefikler klasik silahların geliştirilmesi ve sağlanması için yılda 35 milyar dolar harcıyorlar. Bunların lojistik desteği için de daha fazla gidiyor. Ama neticede Varşova Paketi klasik kuvvetleri sayısal bakımdan daha kuvvetli. Sebep onların silahlarda tam bir standardizasyona gitmiş olmalarıdır. NATO üyelerinde ise aklın almayacağı kadar çeşitli silahlar var. Bunların gerektiği zaman birbiri yerine konması, ya da birbirinin yedek parçalarını, kullanması imkansız. Hatta müttefik gemileri, uçakları birbirinin akaryakıt doldurma sisteminden bile yararlanamayacak kadar farklı sistemlere sahip.

Y — Amerika'nın NATO içinde tam bir standardizasyona giderek silahların bir kısmının Avrupalı müttefikler tarafından sağlanmasını istemesi bize garip geliyor. Amerika neden silah satma monopolundan vazgeçsin?

C — Amerika'dan silahları genellikle İsrail, Suudi Arabistan ve İran alıyor. Satılan silahların yüzde 90'ı buraya gidiyor. Bunlar da doymuş vaziyette. Sonra ekonomik bakımdan birşey biliyoruz: eğer satın almazsanız sürekli satmanıza imkan yoktur. Bunlara ilaveten birşey daha var; ekonomik verimlilik bir bütünün tüm küçük parçalarının tek elden imalinde değildir. İşbölümü ve ihtisaslaşmada fayda vardır.

Y — Türkiye NATO içinde birlikte silah yapımı ve standardizasyon konusuna nasıl katkıda bulunabilir? Zayıf ekonomisi ve çok düşük savaş sanayi ile?

C — 5 Kasım 1975'de NATO içindeki Avrupa Grubu bir bildiri yayınladı. Burada tüm Nato üyelerinin, gelişmekte olanlar da dahil olmak üzere, ortak silah imalatına katkıda bulunabileceklerini belirtti. Bu çerçevede Türkiye faaliyette bulunabilir. Bugünün silahları çeşitli küçük önemli parçalardan meydana gelmektedir. Bu parçaların yapılmasına katkıda bulunacak bir savunma sanayii kurabilir. Bu Avrupa'daki NATO müttefikleri arasında planlamak bir husustur.

Y — Nato içinde durumu Türkiye'ye benzeyen başka ülke var mı?

C — Tabii. Yunanistan, Portekiz hatta Danimarka var. Danimarka'nın ticarete dönük sanayii gelişmiş ama savunma sanayilerinin sizinki kadar olacağını sanmam.

Y — NATO içindeki silahların standardize edilmesi gayretiyle Türkiye'ye uygulanan silah ambargosunun çelişki olduğunu sanıyoruz. Bir yandan tek tip silah deniyor, sonra diğer yandan ambargo yoluyla Türkiye'nin başka kaynaklardan silah temin etmesi için zorlama yapıyor.

C — Bunda haklısınız. Ambargonun Türkiye'ye büyük zarar verdiğini biliyoruz. Ama kısıtlamaların kalkmakta olduğunu görüyoruz. Şimdiden bunların tavanı yükseltilmiş durumda. Yakında tüm ihtiyaçlarınızı karşılayacak kadar kalkması mümkün.

ENSTİTÜMÜZÜN UZUN YILLAR GENEL SEKRETERLİĞİNİ YAPAN VELİD İSFENDİYYAR EMEKLİ OLDU

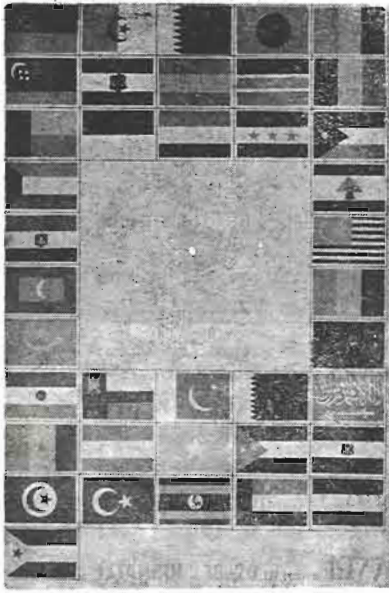
Enstitümüzde 14.9.1963 tarihinde Başdanışman olarak göreve başlayan Velid İsfendiyyar, 1.6.1964 tarihinde Genel Sekreterlik görevine atanmıştır. 1.6.1977'ye kadar bu görevi ifa etmiş bu tarihten sonra Başdanışmanlığa getirilmiştir.

15.10.1977 tarihinde Velid İsfendiyyar'ın ayrılışı dolayısıyla Enstitümüzde, Yönetim Kurulu Üyeleri, Daire Başkanları, Müdürler ve personelin katıldığı bir veda çayı verilmiştir.

Yönetim Kurulu Başkanı Şadi Pehlivanoglu, Velid İsfendiyyar'a hitaben yaptığı kısa konuşmasında, İsfendiyyar'ın ayrılması ile acı ve tatlı anlar yaşadığını belirtmiş ve onun ayrılması ile Enstitü'nün çok kıymetli bir elemanını kaybettiğini, ancak İsfendiyyar'ın kendi isteği ile ve genç yaşta emekli olmasının bu işin tatlı yanları olduğunu belirtmiştir.

Yeni bir kuruluş sayılan Enstitümüzün kuruluşundan bu yana çok yararlı hizmetlerde bulunduğunu da söyleyen, Pehlivanoglu, Velid İsfendiyyar'ın bundan sonraki hayatında da başarılar dilemiştir.

İSLÂM ÜLKELERİ KONFERANSI TEŞKİLATI GENEL SEKRETER YARDIMCISI Dr. TEVETOĞLU VE Dr. SEYH-ÜL ZAMAN TSE'de

İslâm Ülkeleri Konferansı Teşkilâtı Genel Sekreter Yardımcısı Dr. Fethi Tevetoğlu ve Dr. Seyh-ül-Zaman, Enstitümüzü ziyaret ettiler. (25 Ekim 1977). Kendileri Yönetim Kurulu Başkanı Şadi Pehlivanoglu, Yönetim Kurulu Üyesi Mehmet Yılmaz Arıyörük Genel Sekreter Mahir Kocaoğlu ile görüşükten sonra düzenlenen toplantıya katıldılar. Genel Sekreter Yardımcısı Ali Armağan Standard Hazırlama Dairesi Müdürü Arıçtan Tönük, Laboratuvarlar ve Kalite Kontrol Dairesi Başkanı Göngör Uysal, Marka ve Belgelendirme Dairesi Başkanı Dr. Hasan Selçuk, Yayın - Tanıtma ve Dokümantasyon Dairesi Başkanı Mummer Taylak'ın çalışmaları hakkında bilgi verdikleri bu toplantıda Dış İlişkiler Müdürü Turan Türker de bulundu. İslam Ülkeleri arasında ortak bir standardizasyon teşkilatının kurulması yolunda görüşler ve geliştirmeler görüşüldü.

KIBRIS TÜRK TİCARET ODASI VE SANAYİ ODASI BAŞKANLARI TSE'yi ZİYARET ETTİLER.

Kıbrıs Türk Ticaret Odası Başkanı Mehmet Can, Genel Sekreteri Salahi Karahaslan, yeni kurulan Kıbrıs Türk Sanayi Odası Başkanı Yüksel Ratip, 11 Ekim 1977 Salı günü, Enstitümüzü, Yönetim Kurulu Başkanı Şadi Pehlivanoglu'nun davetlisi olarak ziyaret etmişlerdir.

Önce Saat 11'de Misafirler, Yönetim Kurulu üyeleri, Daire Başkanları ve ilgili Müdürlük temsilcileriyle bir toplantı yapılmış, Yönetim Kurulu Başkanı Şadi Pehlivanoglu'nun hoşgeldiniz konuşmasından sonra, Kıbrıs Heyeti, Başkanı buldukları her iki Odanın Yönetim Kurulları ve Meclislerinde Kıbrıs Türk Federe Devletinde bir Standardlar Enstitüsünün, Ticaret ve Sanayi Odaları bünyesinde kurulması kararının alındığını açıklamışlardır. Ancak bu konuda TSE'nin destek ve çeşitli yardımlarına duydıkları gereksinmeyi de belirtmişlerdir.

Daha sonra Dış İlişkiler Müdürlüğü temsilcisi tarafından TSE'nin bu maksatla yaptığı yazışmalardan aldığı sonuçlar hakkında bilgi verilmiş ve Rauf Denктаş'ın Şadi Pehlivanoglu'na yazdığı mektup okunmuştur.

Denктаş bu mektubunda, TSE'nin Kıbrıs Türk Federe Devleti bünyesinde bir Standardlar Enstitüsü kurulması için gösterdiği il-

giye ve yardım vaadlerine teşekkür ederek, kurulacak böyle bir Enstitünün bir çok konuda, mevcut Türk Standardlarını aynen kabul edebileceğini, ancak bazı mahalli ihtiyaçlar için yeni standardlar hazırlama yoluna gidilebileceğini söylemektedir.

Daha sonra sırasıyla Yönetim Kurulu üyeleri ve Daire Başkanları söz alarak konu hakkında düşünce ve önerilerini belirtmişlerdir. Mehmet Yılmaz Arıyörük kurulacak Standardlar Enstitüsünün «Standardizasyon —İstatistik— Kalite Kontrol Örgütü» adı altında ve bu üç fonksiyonu da bir arada yürütür biçimde kurulmasını, böylece dış dünyada daha fazla sayıda örgüte üye olarak, üyelik gücünü arttırabileceğini, ayrıca TSE'den olduğu kadar Devlet İstatistik Enstitüsünden de yardım sağlanabileceğini belirtmiştir.

Görüşmeler sonunda söz alan Kıbrıs Türk Ticaret Odası Başkanı Mehmet Can, Odalar Bünyesinde yalnız Standardlar Enstitüsünün kurulmasının gerek, finansman ve gerekse politik bakımdan şimdilik daha kolay olacağını ifade ederek, Kıbrıs Türk Standardlar Enstitüsüne kurulmuş gözüyle bakılabileceğini söylemiştir. Ayrıca, başta Başkan olmak üzere Tüm Yönetim Kurulu üyelerine şimdiye kadar ve bundan sonraki yardımları için teşekkür etmiştir.

Avrupa Kalite Kontrol Örgütü'nün 21. Yıllık Konferansı Varna'da yapıldı

Avrupa Kalite Kontrol Örgütü'nün her yıl olduğu gibi bu yılda düzenlenmiş olduğu yıllık Konferans Bulgaristan'ın Varna şehrinde yapılmıştır.

20 - 23 Eylül tarihleri arasında düzenlenen Konferansa ülkemizden 8 uzman katılmıştır. 21 Avrupa ülkesinin tam üye olduğu Avrupa Kalite Kontrol Örgütü bu yıl Varna'da düzenlenen Konferansda 3 ana konuyu ele almıştır.

Bunlar,

— İmalatta yüksek kalite sağlanmasındaki genel problemler,

— Araştırma, geliştirme ve uygulamaya hazırlama aşamalarında imalat kalitesinin güvenilirliği,

— İmalat, yeniden işleme ve işletme sırasında imalat kalitesinin güvenilirliği, konularıdır.

Yaklaşık 100 tebliğin sunulduğu konferans sırasında 4 ayrı konuda da seminer düzenlenmiştir. Güvence, gıda, yapı ve kalimetre konularındaki seminerde 38 adet tebliğ verilmiştir.

Konferans ve seminerlere iştirak eden toplam dinleyici sayısı 600 olup, bunlardan 300 kadarı Bulgaristan dışındaki ülkelerden katılan dinleyicilerdir. Bu konferansa ülkemizden Türk Standardları Enstitüsünden 2, Milli Produktivite Merkezinden 2, Türkiye Selülöz ve Kağıt Sanayi A.Ş.'den 1, Türkiye Çimento Müstahsiller Birliğinden 2 ve Makina Kimya Endüstrisinden 1 olmak üzere toplam 8 kişi katılmıştır.

Varna'da yapılan bu konferansın, Avrupa Kalite Kontrol Örgütü'nün 20. Kuruluş yılına rastlaması dolayısıyla açılış, kapanış ve konferans süresince özel kutlama mesajları düzenlenmiştir.

Konferans sırasında Örgüte bağlı olarak çalışan Teknik Komitelerden g Teknik Komitenin toplantısı yapılmıştır. Bu teknik Komitelerden gıda, standardizasyon, ambalajlama, üretici/tüketici, sözlük ve eğitim komitelerinin toplantılarına katılan uzmanlarımız bu komitelere ülkemizin üye olunan komiteleri bundan sonra yapacağı her türlü çalışma ülkemiz açısından da değerlendirilecek ve ilgililerin görüş ve önerileri alınacaktır.

AVRUPA KALİTE KONTROL ÖRGÜTÜNÜN 52 ve 53. KONSEY TOPLANTISI BULGARİSTAN'IN VARNA ŞEHRİNDE YAPILDI

Avrupa Kalite Kontrol Örgütü'nün statüsü gereğince, yıllık konferansın düzenlendiği ülkede yapılan konsey toplantısı bu kez Bulgaristan'ın Varna şehrinde yapılmıştır.

18 Eylül tarihinde yapılan 52. Konsey toplantısına ve 23 Eylül tarihinde yapılan 53. Konsey toplantısına Enstitümüzü temsilen TSE Yönetim Kurulu Üyesi Mehmet Yılmaz Arıyörük katılmıştır.

Enstitümüzün Türkiye adına tam üye bulunduğu bu örgüt'e Türkiye dışında 21 Avrupa ülkesi üyedir. Konsey toplantısında, Varna'da düzenlenen 21. yıllık konferansın bir değerlendirilmesi yapılmış, örgütün idari ve mali konulardaki problemleri görüşülmüştür.

Ayrıca, Konseye bağlı olan 12 adet Teknik Komitenin yıllık faaliyet raporları incelenerek onaylanmıştır.

Gelecek konsey toplantısı 11 - 13 Şubat tarihleri arasında İsviçre'nin Zürich şehrinde yapılacaktır.

ISO'NUN 34 SAYILI TARIMSAL BESİ ÜRÜNLERİ TEKNİK KOMİTESİ YILLIK TOPLANTISI BULGARİSTAN'DA YAPILDI

Uluslararası Standardizasyon Örgütü ISO'nun 34 sayılı Tarımsal Besi Ürünleri Teknik Komitesi'nin yıllık toplantısı Albena-Varna (Bulgaristan'da) 3-4 Ekim 1977 günlerinde yapıldı.

Toplantıya 14 ülkeden 30 delege katıldı. Gündeminde Teknik Komitenin ve bu Teknik Komiteye bağlı 14 Alt Komitenin sorunlarının ele alındığı bu toplantıya Enstitümüz ISO Alt Komite Sekreteryası Berdan Şenel katıldı. Toplantıya Teknik Komite ve Alt Komite Sekreteriaları, sorumlu oldukları komitelerle ilgili sorunları dile getiren yazılı veya sözlü raporlar sunuldu.

Raporlar üzerinde yapılan görüşmeler sonucu, karşılaşılan, çözümlenemeyen sorunlar için çalışmalar yapılmasına karar verildi ve sunulan raporlar kabul edildi.

Enstitümüz sorumluluğu altında bulunan 13 sayılı Kuru ve Kurutulmuş Meyve ve Sebzeler Alt Komite Sekreteryası Berdan Şenel tarafından sunulan sözlü rapor üzerinde yapılan görüşmelerde, kapsam konusunda Kenya Delegesi M.S. Alukonya ve Fransız Delegesi M. G. Castan tarafından dile getirilen tereddütler tatmin edici cevaplar verilerek giderildi.

Toplantı sonunda yapılan verimli çalışmalara teşekkür edildi ve 1978 de Rusya'nın daveti üzerine toplanılmasına karar verildi.

**MİLLİ EĞİTİM BAKANLIK
MÜSTEŞARI
ABDULLAH DEMİRTAŞ
VE MESLEKİ TEKNİK
ÖĞRETİM MÜSTEŞARI
ABDULLAH NİŞANCI
BAŞKANLIĞINDAKİ MİLLİ
EĞİTİM HEYETİ TÜRK
STANDARLARI
ENSTİTÜSÜNÜ ZİYARET
ETTİ**

Bu ziyaret esnasında iki müesese arasında ülke yararına olumlu görüşmeler yapılmış ve bazı prensip kararları alınmıştır.

Milli Eğitim Bakanlığı Müsteşarı Abdurrahman Demirtaş, Mesleki ve Teknik Öğretim Müsteşarı Abdullah Nişancı, Mesleki ve Teknik Öğretim Müsteşar Yardımcısı Necmettin Candan, Teknik Öğretim Etüd ve Programlama Dairesi Başkanı Hüseyin Aktuğ, Erkek Teknik Öğretim Genel Müdürü Dr. İlhan Sezgin, Yaykur Dairesi Başkanı Dr. Feyzi Ercan ve Örgün Yüksek Öğretim Daire Başkanı İsmet Candan'dan müteşekkil bir heyet 26 Ekim 1977 Çarşamba günü Türk Standartları Enstitüsünü ziyaret etmiştir.

Bu ziyarette, milli eğitim heyeti ile TSE Yöneticileri arasında yapıcı görüşmeler olmuştur. TSE Yönetim Kurulu Başkanı Şadi Pehlivanoglu ve Genel Sekreter Mahir Kocaoğlu yapmış oldukları konuşmalarında standardlaşmanın milli ekonomiye, üretici ve tüketiciye sağladığı çok yönlü faydaları Türk Kamuoyuna yeterince anlatabilmenin en etkili aracının milli eğitim olduğu üzerinde durmuşlar ve eğitim müfredat programlarına standardın biran evvel alınması konusundaki tekliflerini tekrarlamışlardır.

Milli Eğitim Müsteşarı Abdurrahman Demirtaş, cevabi konuşmasında standardlaşmanın ülke ekonomisine sağladığı çok yönlü faydaların ilk öğretimden başlayıp, bütün öğretim safhalarında anlatılmasında yarar gördüklerini ve nitelikli Enstitünün daha önce yapılmış olan standardlaştırmanın müfredat programına alınmasına yolundaki talep-

lerinin Talim - Terbiye dairesince tetkik edilmekte olduğunu söylemişlerdir. Milli Eğitim Müsteşarı standard'ın ders programlarına alınması için geçecek süre içinde de öğrencilere standardlaşma konusunda bilgi vermek ve Türk Standartları Enstitüsünü ve çalışmalarını tanıtmak üzere müştereken yapabilecek şeylerin mevcut olduğuna temas ederek bu konuda birkaç örnek vermiştir. Mesleki ve Teknik Öğretim Müsteşarı Abdullah Nişancı'da yaptığı konuşmasında Teknik Öğretimin her sahasında standard ile karşılaşıldığına işaret ederek; Türk Standartları Enstitüsü'nün kuruluşundan önce Alman (DIN) Standartlarından yararlandıklarını, Türk Standartları Enstitüsü kuruluşundan sonra Teknik Öğretimin büyük ölçüde bunlardan yararlandıklarını söylemiştir.

Milli Eğitim Teknik Öğretim Müsteşarı Abdullah Nişancı, konuşmasında ayrıca Türk Standartları Enstitüsü ile bir çok sahada ortak çalışmalara hazır olduklarını da beyan ederek, çok olumlu ve yapıcı bazı tekliflerde bulunmuştur.

Toplantı sonunda alınan bir prensip kararı ile, Milli Eğitim Bakanlığı ve Türk Standartları Enstitüsü yetkililerinin en kısa zamanda bir araya gelerek burada yapılan görüşmelerin bir an evvel fiiliyata konulması konusunda çalışmalara başlaması kararlaştırılmıştır.

Milli Eğitim Heyeti bu ziyaretleri sırasında Türk Standartları Enstitüsü Laboratuvarlarını da gezmişler ve yetkili uzmanların izahatlarını büyük bir ilgi ile takip etmişlerdir.

**Veli SOYSALDI
TSE Eğitim Şb.
Müdürü oldu**

1919 yılında Nevşehir ilinin Gülşehir'e bağlı Alemlı köyünde doğdu. İlkokulu Gülşehirde, Ortaokulu Nevşehirde, Liseyi Kayseri ve Sivas'da okudu. Yüksek Tahsilini de Ankara Gazi Eğitim Enstitüsü Matematik bölümünü bitirerek yaptı.

Nevşehir, Kırşehir, Mardin, Kayseri, Amasya, Adıyaman, Çankırı Liselerinde matematik öğretmenliği ve müdürlük yaptıktan sonra Milli Eğitim Bakanlığı Şube Müdürlüğü, sonra uzun zaman Ankara Gazi ve Atatürk Liselerinde Matematik Öğretmeni ve Müdürlüğünden Milli Eğitim Bakanlığı Müsteşar Muavinliğinden isteği ile emekli olup, TSE'de yeniden vazife aldı.

Dergimiz Veli Soysaldı'ya başarılar diler.

T. TÜRKER

G. Başkan

Paris'te iki haftalık
seminere katıldılar

Üyesi ve Türkiye temsilcisi bulunduğumuz Uluslararası Standardizasyon Teşkilatı'nın (ISO) yeni kurulan ve TSE nin de üye olduğu enformasyon şebekesi (ISONET)'nin çalışmaya geçebilmesi için Ekim ayı başında Paris'te iki haftalık bir toplantı düzenlendi. Her ülkeden müdürler seviyesindeki elemanların katıldığı bu sempozyum ve seminare TSE yi temsil etmek üzere Dış İlişkiler Müdürü Turan Türker ile Kütüphane ve Dokümanasyon Merkezi Müdürü Gülsün Başkan katıldılar.

Dış İlişkiler Müdürlüğü uzman raportörü Jale Aktaş, yüksek lisans diploması aldı.

ODTÜ İdari İlimler Fakültesi İşletmecilik Bölümü mezunu olan Jale Aktaş'ın tez konusu «Standardizasyon ve Gelişmekte Olan Ülkeler Ekonomisine Etkileri» idi. Hacettepe Üniversitesi, Sosyal ve İdari Bilimler Fakültesi Ekonomi Bölümünde yaptığı bu çalışmada, standardizasyonun tanımı, ilkeleri, uygulama alanları, günümüz standardizasyon anlayışı, standardizasyon faaliyetinin tarihsel gelişimi ve standardizasyonun teşkilatlanmasından kısaca bahsedilerek gelişmekte olan ülkelerin standardizasyon sorunları ve ülkemizde bu sorunun nasıl ele alındığı incelenmiştir. Daha sonra standardizasyonunun çeşitli uzmanlar tarafından bilimsel yaklaşımla ele alınması yöntemleri incelenmiş, standardizasyonun ekonomik etkilerini hesaplamakta kullanılan veya henüz denenmekte olan yöntemler anlatılmıştır.

TÜKETİCİ İŞLERİ KOMİTESİ BAŞKANI MEHMET AYDIN TİCARET ODASI GENEL SEKRETERLİĞİNE ATANDI

Mehmet Aydın (1928) İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi mezunudur. Memuriyet hayatına Sayıştay'da Murakıp olarak başladı. Daha sonra DSİ Proje Ekonomisti olarak görev aldı. ve 1960 yılında su kaynakları developmanı ekonomisi sahasında ihtisas yapmak üzere ABD'ye gönderildi.

1962 yılında Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatına intisap ederek gıda, içki ve tütün sektörleri üzerine altı yıl uzmanlık yaptı. Bu esnada Hollanda'da Lahey Institute of Social Studies'de 8 aylık iktisadi planlama kursu gördü. İtalya'da, İngiltere'de ve FAO'da çeşitli konularda tetkiklerde bulundu.

1967 yılında Ticaret Bakanlığı Teşkilâtlandırma Genel Müdürlüğüne atanan Aydın, Floransa El Sanatları Fuarında Türk Pavyonu Müdürlüğünü Gıma ve Frintaş'ın İdare Meclisi Başkanlıklarını yapmıştır.

Tarık'ın Başkanlığı bilahare Genel Müdürlüğü görevlerinde bulundu. 1972 yılında Tarım Bakanlığında daha sonra adı Gıda İşleri olarak değiştirilen İaşe Genel Müdürlüğü görevine atanan, Mehmet Aydın Eylül 1977'de Ankara Ticaret Odası Genel Sekreterliğine atanmıştır.

M. Aydın'a bu yeni görevlerinde de başarılar dileriz.

ZAHİT BENİCE TSE İZMİR İRTİBAT BÜROSU KOORDİNATÖRLÜĞÜNE ATANDI

1922 yılında İzmir'de doğan Benice orta ve lise tahsilini İzmir'de tamamladıktan sonra Ankara İktisadi Ticari İlimler Akademisini bitirmiştir.

1948 yılından itibaren Makina ve Kimya Endüstri Kurumu Genel Müdürlüğü Ankara Silah Fabrikasında Maliyet Muhasebesi işlerinde 6 sene çalışmıştır. 1954 yılından itibaren de Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü emrinde muhtelif kademeler ve muhtelif yerlerde görevler alan Benice Ege Toprak Mahsulleri Ofisi Bölge Müdür Yardımcılığında bulunmuştur.

Ekim 1977'de Türk Standardları Enstitüsü'nün İzmir İrtibat Bürosu Koordinatörlüğüne atanan Zahit Benice'ye başarılar dileriz.

MUAMMER TAYLAK **TSE YAYIN - TANITMA ve** **DOKÜMANTASYON DAİRESİ** **BAŞKANI**

TSE Yayın - Tanıtma ve Dokümantasyon Daire Başkanı **Muammer Taylak** «Türkiye Standardlar Haftası»nın başlaması nedeniyle bir radyo konuşması yapmıştır.

7 Ekim 1977 Cuma Günü, TRT - 1 ortak yayınında, saat 17.00 de, «Akşama Doğru» programında yayınlanan bu konuşmasında **Muammer Taylak** aşağıdaki soruları cevaplandırmıştır.

- Türkiye Standardlar Haftasının anlamı ve amacını bize açıklarmısınız.
- Standardlaştırmanın öneminden söz edermisiniz. Bu arada ülkemizdeki uygulamaya da değinmenizi isteyeceğiz.
- Türk Standardları Enstitüsünün kuruluşundaki amacı açıklarmısınız.
- Türk Standardları Enstitüsünün çalışmaları nasıl oluyor.
- TSE Markasının kısaca tam anlamını açıklarmısınız.
- TSE Markalı ürünlerin denetimi sağlanabiliyor mu acaba?

Dr. HASAN SELÇUK **TSE MARKA VE** **BELGELENDİRME DAİRESİ** **BAŞKANI**

Türk Standardları Enstitüsü Marka ve Belgeleme Dairesi Başkanı **Dr. Hasan Selçuk** radyoda bir konuşma yapmıştır.

Dr. Hasan Selçuk, Planlı kalkınma devresinin başlamasından bu yana yurt - içi ve yurt - dışı ekonomik faaliyetler ve ilişkilerimizde artan ve çeşitlenen ihtiyaçlarımızı kendi kaynaklarımızdan her türlü israfın ötesinde rasyonel faydalanma ile karşılamakta yararlanacağımız hususların standard ve kalite olduğunu belirterek bu konuları açıklayan bir konuşma yapmıştır.

Bu konuşma TRT - 1 de 14 Ekim 1977 günü yayımlanmıştır.

ARIÇTAN TÖNÜK **TSE ULUSAL VE** **ULUSLARARASI** **STANDARDİZASYON ŞUBE** **MÜDÜRÜ**

Türk Standardları Enstitüsü Ulusal ve Uluslararası Standardizasyon Şubesi Müdürü **Arıçtan Tönük** 21 Ekim 1977 günü bir radyo konuşması yapmıştır.

Konuşma TRT - 1 ortak yayınında saat 17.00 - 18.00 arası yayınlanan akşama doğru programında verilmiştir.

A. Tönük konuşmasında günlük yaşamımızın hemen her anında, farkında olmadan ve genellikle alışkanlık biçiminde kullandığımız ve sayısız kolaylıklarını gördüğümüz standardların üreticiye sağladığı yararları sıralamıştır. Standardların üretim ve tüketim çalışmalarına getirdikleri olumlu etkiler sayesinde milli ekonomiye olan faydalarının da sayarak programını betirmiştir.

GÜNGÖR UYSAL **TSE LABORATUVARLAR** **VE KALİTE KONTROL** **DAİRESİ BAŞKANI**

TSE Laboratuvarlar ve Kalite Kontrol Daire Başkanı **Güngör Uysal**, TRT - 1'de 28.10.1977 günü yayınlanan bir konuşma yapmıştır.

Güngör Uysal konuşmasında şu soruları cevaplandırmıştır.

- Acaba kalite belgesi ve standarda uygunluk belgeleri kavramları ile ne anlatılmak isteniyor?
- Belgeleme çalışmalarının amacı konusunda açıklamada bulunurmusunuz.
- Bu belgeleme çalışmaları acaba ülkemizde de yapılıyor mu?
- Belgeleme işleminin nasıl yapıldığını açıklarmısınız?

GÜNGÖR UYSAL **TELEVİZYON'DA**

SORU : Sn. Uysal, Tüp Gaz meselesine geçmeden önce Türk Standardları Enstitüsünün dayandığı mevzuat hakkında bize bilgi verirmisiniz.

CEVAP : Türk Standardları Enstitüsü 1960 yılında 132 sayılı yasa ile kurulmuş, kamu yararına çalışan bir kuruluştur.

Kuruluş kanununa göre her türlü madde, mamul ve hizmet standardlarının yapılması Enstitümüzün görevleri arasındadır. Bunun için Türk Standardları Enstitüsü bugüne kadar 3000'e yakın Türk Standard'ı hazırlamıştır. Bunlardan halkın can ve mal güvenliği ile ilgili olanlar Bakanlar Kurulu kararı ile zorunlu uygulamaya konulmuştur.

SORU : Tüp Gaz konusunda Enstitünüzün çalışmaları var mıdır?

CEVAP : Tüp Gaz konusunda Türk Standardları Enstitüsü, 4 adet Türk Standardı hazırlamıştır. Bunlar,

TS 55 — Sıvılaştırılmış Petrol Gazları Tüleri

TS 1445 — Sıvılaştırılmış Petrol Gazlarının Taşıma Kuralları

TS 1446 — Sıvılaştırılmış Petrol Gazlarının Depolama Kuralları

TS 1449 — Sıvılaştırılmış Petrol Gazlarının Doldurma ve Boşaltma Kuralları
gibi standartlardır.

Bu 4 standardda Bakanlar Kurulu kararı ile mecburi uygulamaya konulmuş olup, kontrol ve denetimi için Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı yetkili kılınmıştır. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı kontrolörleri vasıtasıyla piyasadan tüp gaz numunesi almaya ve standartlara uygun olup olmadığını kontrol etmeğe yetkilidir.

Bakanlık kontrolörleri zaman zaman piyasadan aldıkları tüp gaz numunelerini Enstitümüze göndererek standartlara göre deney ve muayeneden geçirilmesini isterler. Tüp Gaz numuneleri üzerinde Laboratuvarımızda deneyler yapılır. Ve elde edilen deney sonuçları rapor halinde Bakanlığa bildirilir.

Rayor sonucu olumsuz olduğunda yani numune tüpler standarda

uygun olmadığında Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı 1705 sayılı ve buna ek olarak çıkmış bulunan 3018 sayılı «Ticarette tahşişin menni ve ihracatın murakabesi» konulu kanun hükümlerine göre savcılığa müracaat eder ve tüp imalatçısı veya hakkında kovuşturma açılır.

Şunu açıkça belirtmekte yarar görüyorum. Tüp gaz konusunda piyasanın kontrolü yani denetimi Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına aittir. Bakanlık bu görevini yerine getirmesi sırasında Türk Standardları Enstitüsünün Laboratuvarlarından yararlanmaktadır.

SORU : Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı kontrolörleri tarafından alınan tüp gazlara Enstitünüzde ne gibi deneyler uygulanmaktadır?

CEVAP : Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına bağlı kontrolörlerce alınan numuneler bir tutanak ekinde Enstitümüz Laboratuvarlarına gelir.

İlk olarak tüpler gözle muayene edilerek geçirilir. Üzerlerine standardda belirtilen işaretlerin ve bilgilerin yazılmış olup olmadığı incelenir. 55 sayılı Türk Standardına göre tüpün üzerinde

- 1 — Tüpü yapan fabrikanın markası veya kısa adının
- 2 — Yapım seri numarası ve imalat tarihinin
- 3 — Tüpün darasının
- 4 — Tüp sahibi veya dağıtıcı firmanın adının
- 5 — Tüpün işletme basıncının
- 6 — Su ile yapılan ilk sızdırmazlık deneyinin tayini
- 7 — Tüpe doldurulan gazın ağırlığının
- 8 — Tüpün hacminin
- 9 — Son kontrol tarihinin eksiksiz olarak yazılmış olması gerekmektedir.

Gözle yapılan bu muayeneden sonra sırasıyla standardda belirtilen kontroller yapılır. İlk olarak tüp tartılır ve üzerinde yazılmış olan miktarda gaz olup olmadığı kontrol edilir. Sonra tüpün içerisindeki gaz boşaltılarak tüpe normal işletme basıncının 2 katı basınçta su basılır tüpün sızdırıp sızdırmadığı kontrol edilir. Daha sonra tüpün malzemesi kontrol edilir bunun için tüpten şerit şeklinde numune çıkarılarak kopma dayanımı tayin edilir. Standarda göre malzemenin kopma dayanımı ile uzama yüzdesinin çarpımının en az 1000 olması gerekmektedir.

Tüp üzerinde yapılan en önemli deney tüpün yırtılma yani patlama dayanımının tayinidir. Bunun için tüpe normal işletme basıncının 4 katı basıncında su basılır ve patlamanın meydana geldiği basınç manometreden okunur. Standarda göre yırtılma yani patlama basıncının 80 atmosferin altında olması gerekir.

SORU : Tüp Gaz patlamaları ile ilgili olarak bugüne kadar tesbit ettiğiniz nedenleri bize açıklarmısınız.

Sıvılaştırılmış petrol gazı tüpleri üzerinde bugüne kadar yapmış olduğumuz deneyler sonucunda, tüp patlamalarında belli başlı bazı etkenlerin sebep olduğunu tesbit etmiş bulunmaktayız.

Bunlardan ilki imalat bozukluklarıdır. İmalat bozuklukları başlıca iki ana kaynaktan gelmektedir. Birincisi tüp yapımı için uygun kalitede malzeme kullanılmaması, biraz öncede belirttiğimiz gibi tüp yapımında kullanılan malzemenin kopma dayanımı ile uzama yüzdesinin çarpımının 1000 den az olmaması gerekmektedir.

Laboratuvarlarımızda yapılan kontrollerde bu malzemenin dışında başka malzemelerin kullanıldığı görülmektedir. İmalat bozukluğuna neden olan ikinci husus imalattan sonra tüplerin imalatçısı tarafından kontrol edilmeden piyasaya sürülmüş olmasıdır. Standarda göre imal edilen her tüpün sızdırmazlık yani gaz kaçağı deneyinden geçirilmesi gerekmektedir. Birkaç büyük fabrika hariç küçük imalathanelerde bu kontrol yapılmamaktadır. Standarda göre tüpün üzerine imalatçı tarafından yapılan son kontrolün tarihinin yazılması gerekmektedir.

Batı tüplerinde bunların yazılmamış olduğunu görüyoruz buda bize kontrolün yapılmamış olduğunu gösteriyor.

Tüp patlamalarına sebep olan birinci etken imalat bozuklukları demistik, ikinci etken ise tüplerin doldurma, boşaltma, taşınma ve depolama işlemleri sırasında standardlarda belirtilen kuralara uygulamamasıdır.

Tüp patlamalarına sebep olan bir diğer önemli nedende tüp satıcılarının ve kullanıcılarının bu konudaki bilgi ve tecrübelerinin eksik olması ve uyulması gerekli olan emniyet kurallarına uymamalarıdır.

Bilindiği gibi satıcılar tüpü ocağa taktıktan sonra kontrollerini kibritle yaparlar. Son derece tehlikeli olan bu kontrolü dünyanın hiç bir ülkesinde görmek mümkün değildir. Gaz kaçağını ortaya çıkarmak için yapılan bu kontrolde eğer tüpte gaz kaçağı varsa patlamanın onda olması büyük bir olasılıkla mümkündür.

SORU : Tüp Gaz patlamalarını önlemek için dinleyicilerimize bu konuda alınacak önlemleri açıklarmısınız.

CEVAP : Bu durumları önlemek için,

1 — Tüp imali için uygun kalitede malzemenin yapılması ve bunun gerekli titizlikle kontrol edilmesi

2 — Standardda belirtilen ve her tüpte yapılması gerekli olan gaz kaçağı kontrollerini yapmayan imalathanelere işletme müsaadesinin verilmemesi

3 — Tüplerin, taşıma, doldurma, boşaltma ve depolama işlemlerinin standardlarda belirtilen koşullara uygun olup olmadığının devletçe denetlenmesi

4 — Bu konuda yürürlükte bulunan ve 1930 yılında hazırlanmış bulunan 1705 ve 3018 sayılı yasaların günümüz koşullarına göre revize edilmesi

5 — Kullanıcıların ve satıcıların bu konuda eğitilmesi.

Bu karmaşık demiryolu makas sistemini sihirli eller mi idare ediyor ?

Hergün binlerce yük treni resimde görülen gardaki karmakarışık demiryolu makas sisteminden sanki görünmez, hayali bir el tarafından idare edilir gibi gelir geçer : Avrupa'nın bilgisayar kontrolündeki en büyük demiryolu makas sistemine sahip olan garı, Hamburg şehri yakınlarında çalışmaya başlamıştır. Demiryolu toplam uzunluğu 300 km. yi bulan, 1000 makas ve 1000 sinyalden oluşan bu sistemi sekiz tane Siemens bilgisayarı komuta etmektedir. Gelen yük tren katarlarının her bir vagonu makaslarda ayrı ayrı kontrol edilmekte ve aynı yere gidecek vagonlar aynı yerde bir sıraya otomatik olarak sokulmaktadır. Böylece oldukça önemli bir zaman tasarrufu sağlanmaktadır : Vagonların garda kalma süreleri yaklaşık sekiz saat kadar kısaltılabilmektedir. Ayrıca sıralamanın daha doğru ve güvenilir yapılmasından dolayı taşımadaki kayıp da önemli oranda azalmaktadır. Tesisler 1979 yılında tümüyle bitirildiği zaman 10 000 den fazla yük vagonu bilgisayar tarafından kontrol edilerek çok çeşitli yönlere giden 270 yük katarı oluşturacak şekilde sıraya dizilebilecektir.

TELEVİZYON

TSE Yönetim Kurulu Başkanı Şadi Pehlivanoglu'nun Türkiye Standardlar Haftasının başlaması münasebetiyle düzenlediği basın toplantısını 20.00 haber bültenlerinde verdi.

Türk Standardları Enstitüsü Yönetim Kurulu Başkanlığına

Bayındırlık Bakanlığınca yapılacak veya yaptırılacak ihaleye tabi yatırım, onarım ve satın almalara mevzu malzeme ve mamuller hakkında talep edilecek vesaiyle ilgili Resmi Gazete'nin 12 Şubat 1977 gün 15848 sayılı nüshasında yayınlanan Tebliğin 1. maddesinin değiştirildiği hususunda gerekli tebligat Resmi Gazete'nin 21 Eylül 1977 gün 16061 nüshasının 57. ci sayfasında yayınlanmıştır.

Bu suretle talep edilecek belgeler (vesaik) in Türk Standardları Enstitüsünden alınmaları uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi rica ederim.

Bayındırlık Bakanı a
Teoman GÜZEY
Müsteşar Muavini

21 Eylül 1977 — Sayı : 16061 Resmi Gazete Sayfa : 57

Bayındırlık Bakanlığundan :

1 — 12 Şubat 1977 gün 15848 sayılı Resmi Gazete'de neşredilen tebliğin 1 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

1 — Bayındırlık Bakanlığınca taahhüde bağlanmış işlerde kullanılacak aşağıdaki listelerde adları, cinsleri ve türleri gösterilmiş malzeme ve mamuller için sırası ile :

1.1 — TSE alâmeti farikasını taşıyarak Türk Standardlarına uygunluğu ve kalitesini,

1.2 — Türk Standardları olduğu halde TSE alâmeti farikasını haiz olmayanlardan mer'i standartlara uygunluğu ve kalitesini,

1.3 — Türk Standardı olmayan fakat tesbit edilmiş esaslara, milletlerarası veya yabancı standartlara, teknik veya özel şartnamelerine uygunluğunu ve kalitesini, tevsik eden belgeler (vesaik) aranacaktır.

1.4 — Bu belgeler (Vesaik); Türk Standardları Enstitüsünde alınmış olacaktır.

Bu tebliğin neşrinden önce Türk Standardları Enstitüsü dışındaki resmi kuruluşlardan alınan belgeler ile muamele safhasında olan belgeler üç ay içinde Türk Standardlar Enstitüsüne vize ettirilecektir.

2 — Bu tebliğ Resmi Gazete'de neşri tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

Sayın üretici ve müteahhitlere duyurulur. 15475/1-1

HAZIRLIK GRUPLARININ ÇALIŞMALARI

Yeni Kurulan ve Çalışmaya Başlayan Teknik Komiteler

Yüksek Gerilim Deney Yöntemleri,
Elektronik Cihazlarda Kullanılan Alıcı Türü Metalleştirilmiş Mika Kondansatörler,
Beton Deney Numunelerinin Laboratuvar Şartlarında Hazırlanması ve Bakımı,
Seramik ve Emaye Kontrol Deneyleri,
İç Duvarlar İçin Seramik Özel Parçaları,
Seramik Yer ve Duvar Kaplamaları,
Banyo Seramik Aksesuarları,
Taze Betonda Priz Sürelerinin Tayini,
Çelik Yapıların Plastik Teoriye Göre Projelendirilme Kuralları,
Pişmiş Kil Döşeme ve Eşik Kaplamaları,
Sıkıştırılmış Seramik Tozundan Döşeme ve Eşik Kaplamaları,
TS 616 «Havagazı, Doğalgaz, LPG Ocakları, Fırınları»,
Dişli Çarklar, Semboller ve Terimler,
TS 2117 «İki Elle Çalıştırılan Alfanümerik Klavyelerin Temel Düzeni»,
Selüloz Asetattan Yapılmış Gözlük Çerçeveleri,
Kuyubaşı Malzemesi Özellikleri,

Hazırlık Gurubunda İncelenmekte Olan Tasarılar

TS 620 «Akım Transformatörleri»,
Müzik Plakları ve Çalma Cihazları,
Elektronik Tüplerin Elektrik Özelliklerini Ölçme Metotları Bölüm 26 - Kamera Tüplerinin Elektrik Özelliklerini Ölçme Metotları,
Kazık Temellerde Taşıma Gücü Deneyleri,
Yapılar İçin Su Geçirmez Kağıtlar,
TS 699 «Doğal Yapı Taşları Muayene ve Deney Esasları»,
TS 19 «Portland Çimentoları»,
TS 24 «Çimentoların Fiziksel Muayene Metotları»,
TS 687 «Portland Çimentoları Kimyasal Analiz Metotları»,
Kalsiyum Klorür,
Cam Kumlarında Krom Oksit Tayini İçin Kimyasal Analiz Metotları,
Demir Cevherlerinde Nitelik Değişmelerinin Saptanması İçin Deneysel Yöntemler,
Demir Cevherinde Numune Alma Duyarlılığının Kontrolü İçin Deneysel Yöntemler,

TS 456 «Kurşun Boru ve Dirsekler»,
TS 81 «Cıvata Anahtarları»,
Buğday Unu,
Peynir ve Mamulleri Sitrik Asit Miktarı Tayini,
Külçe Kurşun,
Yaylık Paslanmaz Çelik Tel ve Şeritler,
Kapasitörler (Sığaçlar),
Oditoryumlarda Cınlama Sürelerinin Tayini,
Radyoaktif Malzeme,
Kesme Kaplamalık Çınar Tomruğu,
Kesme Kaplamalık Meşe Tomruğu,
Gözlük Çerçevesi Yapımında Kullanılan Selüloz Asetat Levhalar,
Sondaj Donanımı - Keli Alt ve Üst Kontrol Vanaları,
Yağlama Yağlarında Eser Miktardaki Kalıntı Tayini,
ISO/R 811 - 1968 Sabit Kumaşlarda Sabit Hızla Artan Su Basıncı Altında Su Geçirmezlik Tayini,

Birinci Mütalaaya Gönderilen Tasarılar

Düşük Gerilim Yol Vericileri (Yıldız - Üçgen),
Üç Fazlı Kısa Devreli Endüksiyon Motorları,
Kuru Yerlerde Kullanılan Plastik Buvatlar,
Hassas Anahtarlar,
Elektronik Cihazlarda Kullanılan Sabit Kondansatörler,
Metal Elektrotlu, Polietilen Tereftalat Film Dielektrikli Doğru Akım Sabit Kondansatörleri,
Emdirilmiş Kağıt veya Kağıt/Plastik Film Dielektrikli Doğru Akım Sabit Kondansatörleri,
Tantal Çip Kondansatörler,
Elektronik Tüp Kılıfları,
İçi Boş Cam Bloklar,
Talk,
Cam Kumlarında Toplam R_2O_3 Miktarı Tayini İçin Kimyasal Analiz Metotları,
Cam Kumlarında Kızdırma Miktarı Tayini,
TS 11 «Boru Bağlantı Parçaları»,
TS 148 «Kasnaklar»,
TS 155 «Çiviler»,
TS 175 «Eğeler»,
Fenni Ekmek Mayası,
Sterilize Süt,
Yaşlanmayan Çelikler,
Resimli Posta Kartları,
Kağıt Makara Göbeklerinin İç Çapları,
Ayrılabilir Yapraklı Defterler,
ISO A Serileri İçin Boyutlar,
Traşlanmamış Boyutlar,
Saybolt Kronometre Yöntemi İle Petrol Ürünlerinde Saybolt Rengi Tayini,

Birinci Olgunlaştırılması Yapılan Tasarılar

TS 453 «Gazbeton Yapı Malzeme ve Elemanları»,
TS 821 «Basıncsız Pis Su ve Yağmur Suyu İçin Beton ve Betonarme Borular ve Özel Parçalar»,
Taze Betonda Hava Miktarının Basınç Metodu İle Tayini,
Taze Betonun Kıvam Deneyi (Çökme Hunisi Metodu İle),
Taze Betonun Kıvam Deneyi (Sıkıştırma Faktörü Metodu İle),
Fosforik Asit,

Demir ve Çeliklerin Kimyasal Analiz Metotları - Arsenik ve Alüminyum Miktarı Tayini,
Madenlerde Kullanılan Yuvarlak Çelik Halatlar,
TS 152 «Testereler»,
TS 967 «Alüminyum Mutfak Eşyaları»,
TS 94 «Perçinler, Perçin Çubukları»,
Amortisörler,
Otomat Çelikleri,
Alaşımızsız Parlak Çelikler,
TS 677 «Yumuşak Lehimler»,
TS 554 «Soğuk Haddelenmiş Bakır Levha ve Şeritler»,
Bonolar,
Er Fotini,
Askeri Amaçlı Optik Cihazlarda Kullanılan Objektif ve Okülerlerin Sınıflandırılması Muayene ve Deney Yöntemleri,
Kesme Kaplamalık Kızılgaç Tomruğu,
Kesme Kaplamalık Kayın Tomruğu,
TS 180 «Yonga Levhaları»,
TS 745 «Basınçlı Hava İçin Lastik Hortumlar»,
Fenolik Kalıplama Karışımları,
Biçer Döğür Deney Metotları,

İkinci Mütalaaya Gönderilen Tasarılar

Hidrojen Peroksit,
Nişasta,
TS 138 «Çekme Deneyleri»,
Asetilen Gaz Tüpleri,
Asetilen Gaz Tüplerinin Doldurulma Kuralı,
İç Fındık,
Kabuklu Fındık,
Buğday,
Tırpan ve Oraklar,

İkinci Olgunlaştırılması Yapılan Tasarılar

Sert Hassas Eş-eksenli Hatlar ve Hassas Bağlayıcılar (Genel),
Sert Hassas Eş-eksenli Hatlar ve Hassas Bağlayıcılar 50 ohm, 7 mm Sert Hassas Eş-eksenli Hatlar ve Hassas Bağlayıcılar,
Sert Hassas Eş-eksenli Hatlar ve Hassas Bağlayıcılar 50 ohm,
14 mm Sert Hassas Eş-eksenli Hatlar ve Hassas Bağlayıcılar,
Sert Hassas Eş-eksenli Hatlar ve Hassas Bağlayıcılar 50 ohm, 21 mm Sert Hassas Eş-eksenli Hatlar ve Hassas Bağlayıcılar,

Teknik Kurula Gönderilen Tasarılar

Elektronik Tüplerin Elektrik Özelliklerini Ölçme Metotları Bölüm 24 - Katot Işınlı Hafızalı Tüplerin Elektrik Özelliklerini Ölçme Metotları,
Elektronik Tüplerin Elektrik Özelliklerini Ölçme Metotları Bölüm 25 - Geiger - Müller Sayıcı Tüplerin Ölçme Metotları,
Grafik Sembollerin İfade Şekilleri İçin Genel Prensipler,
Direnc ve Kondansatörler İçin En Büyük Boyutlar, Televizyon ve Ses Alıcılarının İstenmeyen Elektromagnetik Karışım Karakteristiklerinin Ölçme Metotları ve Sınırları,
Radyoizotop Hep-Hiç Röle Cihazları,

Gemilerde Elektrik Tesisatı-Genel Şartlar,
Gemilerde Elektrik Tesisatı-Şalt, Kontrol, Koruma ve Dağıtım Sistemleri,
Gemilerde Kullanılan Güç ve Aydınlatma Transformatörleri, Yarı iletken Doğrultucular, Üreteçler ve Motorlar, Elektriksel İtici Araçlar ve Tankerler, Gemilerde Kullanılan Yardımcı Araçlar: Aydınlatma Araçları, Akümülatörler, Isıtma ve Yemek Yapma Araçları, İç Haberleşme Araçları ve Yıldırım Çekiciler,
Gemi Elektrik Tesisatı (Kablolar),
TS 30 «İnşaat Kireçleri»,
Basınçlı Su İleten Boru Hatlarına İç Basınç Deneyi Uygulanması Kuralları,
Kaolin,
Kloroform,
Potasyum Hidroksit,
Demir ve Çeliklerin Kimyasal Analiz Metotları Kolumbiyum, Tantal, Titan Miktarı Tayini,
Suyun Analiz Metotları-Kalsiyum ve Magnezyum Miktarı Tayini,
Vinil Kaplanmış Bez Havalandırma Boruları,
TS 14 «Borular ve Bağlantı Parçaları»
TS 198 «Bezli Kauçuk V - Kayışları»,
Uçaklarda Su-Metanol Tazyikli Bağlantı Sistemleri, Karaburut,
Hava Dağılımının ve Difüzyonun Terminolojisi,
Titreşim ve Şok Dengeleme Terimleri,
Tren Yollarındaki Gürültünün Ölçülmesi,
TS 343 «Ahşap Koruma (Terimler ve Tanımlar)»,
Fıçılık Meşe Tomruğu,
Düşük Sertlikteki Vulkanize Kauçuklarda Sertlik Tayini,
Yüksek Sertlikteki Vulkanize Kauçuklarda Sertlik Tayini,
Motor Benzini,
Doktor Deneyi,
Damıtılmış Petrol Ürünlerinde Setan İndisi Tayini ISO/R 1973 - 1971 - Tekstil Lifleri - Doğrusal Yoğunluk Tayini-Gravimetrik Metot,
ISO/2549 - 1972 El Dokusu Halılarda Hav Boyu Tayini,
ISO/2550 - 1972 El Dokusu Halılarda Dügün Tiplerinin Tayini

TÜRKİYE'DE BAZI SEKTÖRLERİN BİR AYLIK TV VE RADYO REKLAM HARCAMALARI

(1976 ve 1977 OCAK AYLARI 1000.— TL.)

SEKTÖRLER	1976 OCAK	1977 OCAK	TV	RADYO	TV	RADYO
BANKALAR	6.164.9	906.5	13.550.9	939.1		
DETERJAN	4.014.5	219	5.992.9	211.9		
BİSKÜİ	1.348	284.5	3.148.6	276.3		
YAĞ - PEYNİR	1.399.1	136.7	2.233.8	18.6		
ÇAMAŞIR MAKİNESİ	1.007.8	—	1.095.5	—		
İNŞAAT MALZEMESİ	1.143.3	5.1	1.025.5	—		
MEŞRUBAT	918.6	89.6	572.1	147.3		
KONSERVE	996.5	82.7	1.224.6	65.5		
DERGİLER	461.3	151.4	530.9	40.7		

Sıtkı LÂLİK

Ekonomik dar boğazların yurdu bunalttığı şu sıralarda, kurtuluşu sanayileşmede aramak şüphesiz isabetli bir karardır. Ancak, sanayileşme bir kopyacılık ya da bir benzetme işinden ibaret değildir.

İleri ülkelerin kendi ihtiyaçları için bünyelerine ve teknik seviyelerine göre uyguladıkları metotları bizim de çoktan yerine getirmemiz gerekirdi. Değişik görüşler

ve farklı anlayışlar içerisinde birtakım tesisler, makineler, tezgâhlar ve türlü aletler sağlanmış ve bunlar için büyük harcamalar yapılmış ve yapılmaktadır da. Genellikle imalât mevzuları önceden Bilimsel İş Organizasyonuna göre tesbit edilmemiş olduğundan, bunların çoğu atıl halde durmakta, çalışanların da verimlilikleri üzerinde titizlik gösterilmemektedir.

Yurdumuzda sanayileşmenin özlemi yüzyıllardan beri çekilmektedir. Savunma, Tarım, Ulaşım, Sağlık, Ekonomi ve Ticaret sektörlerinde gelişebilmek : sanayileşmeğe başka bir deyimle Makineleşmeğe bağlı bulunmaktadır.

Tarihin alkışı içerisinde tekrarlanmış hamlelere rağmen, başarıya ulaşmamanın suçluluğunu bugün araştırmaya kalkışmak beyhudedir. Olayların meydana gelişini içerisindeki şartlar ve bunları etkileyen faktörler birbirinden çok ayrıdır. Bu ise, kıyaslamaya imkan bırakmaz.

Eğer düşüncelerde kökleşmiş sakatlıklar varsa ve bunları söktüp atmak dirâyeti halâ gösterilememiş ise, aynı hatâ alternatifi içerisinde başarısızlıkların tekrarlanması mukadder olur.

Sanayileşme artık bir yaşama zorunluğu halini almıştır. İmparatorluk devrimizin uçsuz bucaksız iklimlerinden bize sadece Ana Vatanımızı oluşturan topraklar kalmıştır. Artan nüfusumuzla birlikte çoğalan ihtiyaçlarımızı karşılamak için, bu kutsal toprakların üstünde ve altında bulunan ve onu çevreleyen denizlerdeki zenginliklerimizi değerlendirmek : bugünün Teknolojisi ile hiç de güç görünmemektedir.

İşte bu nedenledir ki, ekonomik dar boğazların yurdu bunalttığı şu sıralarda, kurtuluşu sanayileşmede aramak şüphesiz isabetli bir karardır. Ancak, sanayileşme, bir kopyacılık yada bir benzetme işinden ibaret değildir.

İleri ülkelerin kendi ihtiyaçları için bünyelerine ve teknik seviyelerine göre uyguladıkları metotları bizim de çoktan yerine getirmemiz gerekirdi. Değişik görüşler ve farklı anlayışlar içerisinde birtakım tesisler, makineler, tezgahlar ve türlü aletler sağlanmış ve bunlar için büyük harcamalar yapılmış ve yapılmaktadır da. Genellikle imalât mevzuları önceden Bilimsel İş Organizasyonuna göre tespit edilmiş olduğundan, bunların çoğu atıl halde durmakta, çalışanların da verimlilikleri üzerinde titizlik gösterilmemektedir.

Yeni teşebbüslere girişilirken, bu tezgahların varlığı ile pek ilgilenilmemektedir. Her halde yeni alınacakların eniyisi olacağı kanısı genellikle ölçü yerine geçmektedir.

Ödeme gücü yetersiz olan küçük sanayi erbabı, hattâ resmi kuruluşlar bile ne yazık ki, ölçü tamamlığı, hassasiyet vs. kavramlarını hesaba katmaksızın her tezgahın her türlü işi yapabileceği zehabındadırlar. Bunun sonucu olarak denilebilir ki, Makine Yapımcılığının esasını teşkil eden uyarlık (İnterchangeability) ve ölçü sistemi henüz yerleşmemiş ve bunun başarısızlıktaki payı bu nedenle artmıştır.

Takım tezgahlarının alındığı zamanki özelliklerini gösteren ve zamanla hassasiyetlerinden neler kaybettiğini izleyen muntazam tutulmuş fişler de yoktur. Nasıl olsun ki, luzumu bile anlaşılmış değildir. Bilindiği gibi Bilimsel Organizasyon olmaksızın Makine Yapımcılığı olamayacağını idrâk etmiş işletmeler tezgahlarının belirli süre çalışmadan sonra, periyodik revizyonlara tâbi tutulmalarına özen gösterirler. Böylece fabrikada hangi kapasitede ve hassasiyette ne gibi makinelerin yapılabileceği ortaya çıkar.

Revizyonları ve tezgah muayenelerini yapabilecek kalifiye elemanlar bir Makine Yapım Fabrikasının temelini oluştururlar. Tezgahların çalışma sürelerinin, Hazırlık Bürolarınca tesbiti son derece önemlidir. Bu, bir çeşit istatistiksel bilgi olup, işletmecilik bakımından değeri büyüktür. Amorti edilmiş ve çok aşınmış tezgahların atılarak yerlerine daha verimli olanların konulması ancak tezgah özelliklerinin iyi bilinmesi ve ölçülmesiyle mümkündür.

Makine yapımcılığının sadece küçük fakat önemli bir kısmını belirten bu misalde gösteriyor ki : Taylor'un öğütlediği hazırlık ve metot büroları, ölçme ve kontrol sistemleri, revizyon, bakım ve takım servisleri organizasyonun temel unsurlarıdır. Bu görevleri ehliyet ve liyakat ile yürütebilecek uzmanları bulup yetiştirmek kolay değildir.

Yurdumuzda Kamu ve Özel Kuruluşların çoğunda karakteristiklerinin halihazır durumu kesinlikle bilinmeyen pek çok tezgah, avadanlık ve çeşitli aletler vardır. Yüksek kâliye için halen biricik güvence : tanınmış firmaların şöhretlerinden ibarettir. Oysa ki, makinelerle birlikte verilen muayene raporlarının (eğer varsa), kendi tesislerimizde yapılacak kontrollerle saptanması, makine sanayimiz için, vazgeçilemez bir koşuldur.

Bu nitelikteki uzmanlar, teknik öğrenimlerini atelye çalışmaları ile birlikte yürütebilmiş : mühendis, tekniker, ustabaşı ve ustaların yetenekli olanları arasından seçilirler.

Kalifiye eleman denilince, pratik hayat içerisinde sistemli olarak yetiştirilmiş ve bu uygulamaları destekler nitelikte teorik bilgilere hakiki ile vakıf olanlar anlaşılır. Bunların kazanç ve değer bakımından üstünlükleri gpta ile karşılanacak bir anlayışla korunmalıdır. İşletmeler bu çeşit uzmanları titizlikle korumak zorunda olduğundan, diğer işçiler için yükseleminin bir miyarını da teşkil eder. Böylece çalışanlar arasında kabiliyet ve maharete göre üretime katkıda bulunmanın makul ve makbul ölçüsü ortaya çıkar ve herkes kazanç farklılıklarının nedenlerine içtenlikle inanarak huzur sağlanır.

Bu da gösteriyor ki, teknik formasyon kazandıran okullarımız, şimdiki gibi insanları aynı kalıba dökmüş özdeş parçalar gibi değil, birleştirdiği zaman işleyen bir makineyi canlandırırçasına birbirini tamamlayan fonksiyonel elemanları yetiştirmelidir.

Makine yapıcılığında çeşiti pek çok olan meslek ve sanatların varlığı hesaba katılmadan yapılacak girişimler, aksaklıklardan kurtulamazlar. Kısaca söylemek gerekirse : vasıflı eleman sorununu çözmek için, teknik öğretim kurumlarını yeniden işler hale getirmek ve imalâtle kazanç sağlanan bir düzene sokmak gerekir.

Yurdumuzda teknik okullarımızın atelye çalışmaları eksenini etrafında değerlendirilmesi sanayi hamlesine girildiği şu sırada, her zamankinden daha âcıl bir nitelik kazanmıştır.

Lisansı ile birlikte en ince ayrıntılarına kadar, anahtar teslimi, fabrikaları yabancı firmalardan satın almak daima mümkündür. Ancak bunların arızasız, verimli çalışması, yeni teknolojilere göre ilerleyebilmesi, pratik hünerleri teorik bilgilerle aydınlanmış ve belli üzen içerisinde standardizasyonu, ölçme ve kontrolü, malzeme vs. yi yerli yerinde kullanabilecek kalifiye elemanların harcı olabilir.

Bugün kurulmuş birçok işletmelerin sık sık arızalanması ve bunların giderilmesi için firmalarının himmetine mühtaç kalınması, sağlam bir teknik eleman iskeletinin kurulamamış olmasından ileri gelmektedir. Endüstriyel uygulamalarda her derde devâ kendisinden kerâmet beklenen kimselere belbağlanamaz. Birbirini tamamlayan belli uzmanların bir ekip oluşturması şarttır. Bu sistem endüstri tarafından yaratılmış ve bugün modern hayatın bütün faaliyet alanlarına yayılmıştır. Şuhalde : başarının sırrı işin bilimsellik kazanmasındadır. Bu hususta geç kalmamak için gerekli tedbirlere başvurulmalıdır. Bunun içinde önce ihtisasa saygılı olmak ve bunun kanıtlarını üretimdeki örnekleri ile verebilecek koordinasyonu ve organizasyonu sağlamak gerekir.

En iyi vasıftaki işçilerimizin yabancı ülkelere gitdiği tekrarlanıp durmaktadır. Bu söylentilerde belli bir ölçüde gerçek payı vardır. Fakat, hepsi bundan ibaret değildir. Nitekim önceleri vasıfsız işçi çeken Almanya, artık buna doymuştur. Çünkü, Dünyanın gelişmemiş yada az gelişmiş ülkelerinden, ihtiyaç duyduğu kadar, vasıfsız işçi bulmak çok kolaydır. Milyonlarca insan sıra bekler haldedir. Şimdi yabancı ülkelere iş bulma şansı, vasıflı işçiler için artmıştır. Örneğin Almanya, vasıflı eleman adaylarını tedarik için maddi fedakârlıkları da göze alarak Sanat Okullarımızla ilişki kurmuştur. Hangi meslekler için hangi bilgi ve becerilerin gerekli olduğunu gösteren programlar, broşürler ve detayları ile birlikte imalât resimleri gönderilmiştir.

Almanların bu girişimi yalnız Türkiye'ye münhasır kalmamıştır. Diğer benzeri ülkelere kadar uzanmıştır. Böylece hem Alman Teknik kültürü hem de kalifiye eleman rezervi, herhangi bir yükümlülüğe girmeksizin, sağlanmıştır. Akıllıca kurulan bu ilişkilerle çok yönlü bir amaç da gerçekleştirilmiş oluyordu.

Bu durum, sanat enstitüsü ve teknik liselerine halkımızın ilgisi bakımından bir canlılık getirmiştir. Nitekim şimdiye kadar hafife alınan bu okullarımız zorlukla öğrenci bulurken, bir uyanışa yeni kavuşmuş gibi isteklilerin adetâ istilasına uğramıştır.

Bu vakıta, bizim sanayi kuruluşlarımıza örnek ve hattâ ibret olmalıdır. Teknik öğretimin görevi her derecede ve çeşitte meslek ve sanat adamı yetiştirmektir. Bugün bu amaca istenen ölçüde yaklaşılamaşa nedeni, sosyal anlayıştaki çarpıklığı gidecek bir eğitim politikasının halâ başlatılmamış olmasıdır.

Kamu yada Özel sektöre ait kuruluşlar, tıpkı Almanlar gibi ne istediklerini bilerek ve maddi katkılardan da kaçınmayarak eğitim ve öğretim konularını esas sahiplerinin ihtimamına bırakmalıydılar. Nitekim İkinci Dünya Savaşı esnasında kendi yağımızla kavrulmak zorunda kaldığı zaman : Milli Savunmanın, P.T.T.nin ve Sağlık kuruluşlarının muhtaç olduğu üstün vasıflı teknik elemanları yetiştirmek görevi Teknik Öğretim'in yani Milli Eğitimin sorumluluğuna verilmişti. Bunların dışında bütün kamu ve özel kuruluşlarla teknik ve ekonomik bir yardımlaşma çok ciddi bir biçimde vardı. Savaş biter bitmez, bu birleştirici kuvvet birdenbire sanki yok oluvermişti. Belirli kuruluşlar hesabına öğrenci yetiştiren bölümler kapanma zorunda kaldı. Dış ülkelerle olan alış-veriş imkanları, birbirini teknik yönden tamamlama zorunluğunu ortadan kaldırdı.

Bugün çok şikayet edilen dışa bağımlılığın niçin bu ölçülere vardığını anlamak zor değildir. Sanayileşme hamlesinin kendi gücüne inanma ve güvenme ortamını yaratması normal olacaktır. Bunun için ilgili kuruluşlar arasında koordinasyon sağlamak için tedbirler alacak komisyonların kurulduğundan radyo ve televizyonlarda haber niteliğindeki bilgi verilmektedir. Hayra alâmet sayılacak bu girişimlerin lafdan işe intikalı sağlandığı takdirde yüzümüzü güldürebileceğine inanmak yerinde olacaktır.

de ithal yolu ile yeni yeni tesisler oluşturacağımız anlaşılmaktadır, normal olanı da kuşkusuz budur. Döviz kaynağımız elverdiği sürece, eniyisini seçebildiğimizden emin oldukça bu işin üstesinden gelebiliriz. İhtiyaçlar çığ gibi büyürken gerekli para ancak dışımızdan tırnağımızdan ayırarak bulunabilecektir. Tesisleri rantabl olarak işletmek için kalifiye elemanları tedarik ise, her türlü imkan zorlanarak sağlanacaktır. Bunun için kilit mevkiilerin ehliyetli teknik adamlarını yetiştirmek gerekecektir. Bu da ancak ileri ülkelerdeki benzeri fabrikalarda seçkin elemanları staja tabi tutmakla mümkün olabilir. Yetişmiş elemanlar kolayca ayartılabileceği için, bunları diplomalarının derecelerine göre değil, işletmedeki görevlerinin üretimdeki önemine göre iyi ve doğru değerlendirmek gerekir. Bürokratik yanlış tutumun bu insanları hatalı değerlendirmesi ihtimalini hesaba katarak daima uyanık bulunmalıdır.

İskeletini çeşitli hizmetlerin bilgili ve tecrübeli elemanların oluşturduğu böyle bir işletmede, birbirini tamamlayan ve uyumlu çalışmalarla produktiviteyi artıran hedeflere ulaşmanın bilinci, kendi varlığımızla, ilerlemeyi sağlar. Bu takdirde çeşitli işletmeler arasında, formaliter ilişkiler dışında, araştırma ve geliştirme hizmetleri içtenlikle sağlanabilir.

rumlarından nelerin istendiğini sınırları iyi çizilmiş ve tanımlamaları doğru yapılmış plan ve programlarla belirtebilirler. Koordinasyonun uluslararası nitelik kazandığı bir devirde, kendi bünyemizde bunu başarabilmemiz şarttır.

Böylece genel bir ahenk içerisinde sanayi kalkınma hedefine doğru yol almamız kolaylaşır. Yarattıkları ortam içerisinde yardımcı küçük sanatların da katkıları hem kendilerinin hem de sanayiinin yararına büyük gelişmeler gösterir. Bu işbirliğini sağlamada kuşkusuz standardizasyon en büyük rolü oynayacaktır. Birçok ülkelerin Normalizasyon diye adlandırdığı bu faaliyet kolu, adından da anlaşılacağı gibi, işleri normal yani tabii mecrasına sokacaktır.

Koordine faaliyetlerin doğuracağı sonuçların en önemlisi: yurdumuzda her derece ve seviyeden hangi nitelikte elemanlara ihtiyaç bulunduğunu ortaya koymasındır. Durum böyle olunca; çeşitli meslek ve sanatların sağlayacağı maddi ve manevi saygınlık, uygarlığına ve tekniğine hayran kaldığımız, ülkelerdeki gibi, modern anlayışın ölçülerine göre sadece iyi insan olmağa münhasır kalacaktır.

Türk Standartları Enstitüsüne

ANKARA

Türk Standartları Enstitüsünün çalışmalarını hakkında bilgi edinmek istiyorum, bu konu hakkında kitap, broşür, kaynak ve geniş bilgi istihdam ediyorum.

İlgilerinize şimdiden teşekkür eder
Saygılarımla sunarım.

Mustafa KURUCU
Yüksek Köy Öğretmeni
Zeytinözü Nahiyesi
Bergama İzmir

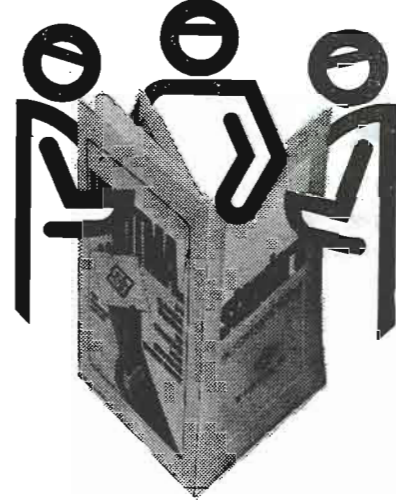
21 Ekim 1977

YENİ STANDARLARIMIZ

TS Nu.	Standardın Adı	Fiyatı (TL)	TS	1088	Katranlar ve Sıvı Katran Ürünlerinde Özgül Vizkosite Tayini (Engler Vizkozimetresi ile)	15
TS 104	Kömür Katranı Zifti ile Yapılan Çatı Örtüleri Astarı	9	TS 1089	Asfaltik Maddelerde Kramik Tesbiti (Leke Deneyi ile)	12	
TS 107	Çatı Örtülerinde Kullanılan Bitümle Doyurulmuş Jüt Kaneviçe	9	TS 1090	Bitümlü Maddelerin Organik Çözücülerdeki Çözünürlüklerinin Tayini Metodu	15	
TS 108	Çatı Örtülerinde Kullanılan Pamuk Kaneviçe	9	TS 1091	Beton Yapılar İçin Sıcak Uygulamalı Elastik Derz Örtme Malzemeleri	12	
TS 109	Çatı Örtülerinde Kullanılan Bitümle Doyurulmuş Pamuk Kaneviçe	9	TS 2615	Pigmentler İçin Deney Metotları - Kısım XVI — Otomatik Öğütücü Kullanarak, Bezir Yağı İçinde Pigmentlerin Bağlı Renk Tonu Değiştirme Güçlerinin (veya Eşdeğer Renklerinde Değerlerinin) ve Renk Açma Güçlerinin Karşılaştırması	15	
TS 116	Kreozotun Özgül Ağırlığı Tayini Deneyi için Metot	12	TS 2616	Pigmentler için Deney Metotları Kısım - XVII — Beyaz Pigmentlerin Renk Açma Güçlerinin Karşılaştırılması	12	
TS 119	Bitümlü Maddelerin Düktilite Deneyi için Metot	12	TS 2617	Pigmentler İçin Deney Metotları Kısım XVIII — Mekanik Yıkama Yöntemi ile Elek Üzerinde Kalıntı Miktarının Tayini	15	
TS 120	Bitümlü Maddelerin Yumuşama Noktası Deneyi için Metot	12	TS 2618	Pigmentler için Deney Metotları Kısım XIX — Suda Çözünebilen Nitratların Tayini	12	
TS 124	Petrol Ürünleri ve Diğer Bitümlü Maddelerde Su Deneyi için Metot	15	TS 2619	Pigmentler İçin Deney Metotları Kısım XX - Dispersiyon Yapabilme Özelliklerinin Karşılaştırılması (Osilasyon Çalkalama Metodu)	21	
TS 126	Kreozotta Su Deneyi için Metot	12	TS 2727	Bilgi İşlem - Bilgi Alışverişinde Kullanılan 7 - Bit Kodlanmış Karakter Kümesi	21	
TS 135	Anorganik Madde veya Kül Deneyi için Metot	9	TS 2736	100°C dan Daha Sıcak Çıkış Suyu Sıcaklıklı Kızgın Sulu Isıtma Tesisleri	51	
TS 136	Katran Ürünlerinin Yumuşama Noktası Deneyi için Metot	12	TS 2774	Titreşim ve Şok - Terimler, Tarifler	63	
TS 293	Milletlerarası Birimler Sisteminin Temel Büyüklükleri ve Birimleri	60	TS 2794	Baskı Devre Kartları Bağlayıcılarının Temel Parametreleri	12	
TS 297	Isı Büyüklükleri ve Birimleri	60	TS 2796	Çıkış Suyu Sıcaklığı 110°C'ye Kadar Olan Sıcak Sulu Isıtma Sistemlerinin Güvenlik Donatılarının Tasarımı ve Yerleştirilmesi Kuralları	24	
TS 437	Asbestli Çimento Basıncız Pis Su ve Yağmur Suyu Boruları ile Boru Özel Parçaları	57	TS 2797	300 000 k cal/h'a Kadar Termostatik Güvenlikli Çıkış Suyu Sıcaklığı 110°C'a Kadar Olan Kapalı ve Açık Sistem Sıcak Sulu Isıtma Sistemlerinin Güvenlik Donatılarının Tasarımı ve Yerleştirilmesi Kuralları	24	
TS 999	Katran Esaslı Koruyucular (Metal Yüzeyler için, Soğuk Uygulanan)	12	TS 2801	Radyo Frekans Bağlayıcıları (Genel)	39	
TS 1077	Bitümlü Maddelerin Yüzme Deneyi Metodu	12				
TS 1078	Yol Katranlarında Sulfolanma İndisi Tayini Metodu	12				
TS 1079	Bitümlü Maddelerde Belirli Penetrasyonlu Kalıntı Oranının Tayini Metodu	12				
TS 1080	Parlama Noktası Tayini Metodu (Tagliabue Açık Kabı ile)	12				
TS 1081	Yol Üst Yapılarında Kullanılan Asfalt Çimentoları	12				
TS 1082	Yol Üst Yapılarında Kullanılan Asfalt Emülsiyonları	24				
TS 1083	Yol Üst Yapılarında Kullanılan Sıvı Petrol Asfaltları	15				
TS 1084	Yol Üst Yapılarında Kullanılan Katranlar	15				
TS 1086	Bitümlü Maddelerde Isıtma Etkisinin Tayini (İnce Film Halinde Isıtma Metodu ile)	12				
TS 1087	Bitümlü Maddelerde Özgül Ağırlık Tayini (Hidrometre, Piknometre ve Su içinde Tartma Metotları ile)	12				

TS 2802	Radyo Frekans Bağlayıcıları - İkiz Dengelenmiş Anten Besleyicileri İçin İki İğneli Bağlayıcı	21
TS 2803	Radyo Frekans Bağlayıcıları - Eş Eksenli, Uyumlanmamış Televizyon Anten Besleyicilerinin Bağlayıcıları	21
TS 2804	Radyo Frekans Bağlayıcıları - Dış İletkenin İç Çapı 9,5 mm, Karakteristik Empedansı 50 ohm olan Kama Kilitli Eşeksenli Bağlayıcılar	54
TS 2805	Radyo Frekans Bağlayıcıları - RFK 75 - 17 Tipi ve Daha Büyük Kablolar İçin Eşeksenli Radyo Frekans Bağlayıcıları	30
TS 2806	Radyo Frekans Bağlayıcıları - RFK 50 - 17 Tipi ve Daha Büyük Kablolar İçin Eşeksenli Radyo Frekans Bağlayıcıları	39
TS 2809	Doğal Parke Taşları	18
TS 2813	T Kabloları (Alçak Frekans Kabloları) - Genel Muayene ve Deney Metotları	33
TS 2815	T ₂ Kabloları (Alçak Frekans Kabloları)	21
TS 2816	T ₃ Kabloları (Alçak Frekans Kabloları)	18
TS 2817	T ₄ Kabloları (Alçak Frekans Kabloları)	30
TS 2818	T ₅ Kabloları (Alçak Frekans Kabloları)	27
TS 2819	T ₆ Kabloları (Alçak Frekans Kabloları)	18
TS 2820	Kerestelik Karaağaç Tomruğu	18
TS 2821	Hidrantlar	42
TS 2822	Teknik Resim Aletleri (Pergeller, Merkezlikler - Tirlinler, Gönyeler, T - Cetvelleri, Resim Tahtaları)	93
TS 2823	Bimsbetondan Mamul Yapı Elemanları	33
TS 2824	Beton Parke Taşları (Kare ve Dikdörtgen Yüzlü)	21
TS 2825	Uçaklarda Kullanılan Alüminyum İletkenli Elektrik Kablolarına Sıkıştırılarak Tutturulan Alüminyum Bağlantı Uçları	30
TS 2827	Vulkanize Kauçuklarda Yoğunluk Tayıni	12
TS 2838	Alçak Basıncılı Buhar Üreticilerinde Güvenlik Kuralları	21

BAKANLAR KURULU 14 TÜRK STANDARDINI DAHA MECBURİ YÜRÜRLÜĞE KOYDU

Bakanlar Kurulu, 14 Türk Standardının daha mecburi yürürlüğe konmasını kararlaştırmış ve bunlarla ilgili kararname Resmî Gazete'de yayınlanmıştır.

Mecburi yürürlüğe konan Türk Standardları'nın, numara, ad ve yürürlüğe giriş tarihlerini veriyoruz :

Nu.	Standardın Adı :	Yürürlük Tarihi :
TS 1471	«Elektrik Şebekelerinde kullanılan Seri Kondansatörler	5.7.1978
TS 1701	«Kurşun - Asit Akümülatör Ayırıcıları	5.7.1978
TS 1819	«Seri İndüktans Bobinleri	5.7.1978
TS 1982	«Yalıtkan Kartonlar»	5.7.1978
TS 1983	«Elektronikte Kullanılan Yalıtkan Ziftler»	5.7.1978
TS 2024	«Eriyen Telli Püskürtmeli Yüksek Gerilim Sigortaları»	5.7.1978
TS 346	«Borular Dikişsiz, Çelik (Genel Amaçlar İçin)	9.12.1977
TS 2284	«Bulgur»	9.6.1978
TS 2282	«Tarhana»	9.6.1978
TS 2283	«İrmik»	9.6.1978
TS 1899	«Düşük Basıncılı Dairesel Beton ve Betonarme Borular ve Özel Parçalar»	9.6.1978
TS 18	«Tavlanmış Som Elektrolitik Bakır Tel»	12.12.1977
TS 40	«Elektrik İç Tesislerinde Kullanılan Fiş ve Priz»	12.12.1977
TS 86	«Endüstride Kullanılan Eriyen Telli Alçak Gerilim Sigortaları»	12.12.1977

DEĞİŞTİRİLEN TÜRK STANDARDLARI

TS Nu.	Standardın Adı	Fiyatı (TL)
TS 388	Plaka Metodu ile Isı İletkenliğinin Tayıni	21
TS 1010	Telli Olmayan (Tip - 2) Potansiyometreler	51

TÜRKİYENİN KALKINMASINDA DÖVİZ MESELESİ

Alptekin ERDOĞAN

DÖVİZSİZ KALKINMA YOLU AÇILMALIDIR.

İleri sanayi ülkesi olarak bilinen ülkelerin sanayileşmeyle ilgili yatırım programlarında dış finansman (döviz) ibaresi görmek mümkün değilken, döviz Türk ekonomisi için vazgeçilmez yapılmıştır.

Cumhuriyetin kuruluşundan bu yana 50 yıldan fazla bir süre geçmiş olmasına ve birtakım gelişmeler kaydedilmesine rağmen Türkiye, binlerce yıllık muhteşem tarihi olan bir milletin şanına ve Türklerle ilgili sorumluluğa yarasız şekilde sanayileştirilerek Türk parası, yatırımlarda döviz (makina ithaline) bağılıktan ve neticede yabancı devletlerin kredisine, desteğine, hatta himayesine muhtaçlıkta kurtarılmış değildir.

Elektromekanik üretim, konfor ve nükleer enerji çağında bulunduğu ve yirminci yüzyılın son çeyreğine girildiği halde Türklüğün büyük çoğunluğu yabancı bayrakların, tamamı da eski uygarlıkların tutsaklığı altında yaşama mücadelesini sürdürmektedir. Bu onur kırıcı ve kaygı verici durum karşısında kalkınmanın, milli sorumluluğun ve millet olarak ebedi yaşayabilmenin ülkücü disipliniyle fiziki tedbirlere ve hedeflere her fırsatta işaret edilmesi, ağırlık verilmesi gerekirken yıllardır süregelen geçmişle avunmanın; manevi kalkınmadan, birlik ve bütünlükten söz etmenin; siyasi çekişmelerle, rekabetle zaman heba etmenin millete birşey kazandırmıyacağı ve üstelik dostu ve düşmanı güldüreceği de açıktır. Bu sebeple, Türklüğü kısa sürede yücelterek dünya ekonomisinde ve politikasında söz sahibi yapacak temel meseleler ve tedbirler üzerinde öncelikle, ciddiyetle, hassasiyetle durmak zarureti vardır.

Nitekim, tarihi binlerce yıl geriye uzanan Türk milleti sanayileşmek amacıyla kuracağı fabrikaların makinalarını yurt içinde imal edemediği ve enerji ekonomisi şartlarına ayak uyduramadığı için bugün, en çok birkaç yüzyıllık tarihi yahut 40 - 50 senelik kalkınma çabası olan ülkelerden dövizle ithal etmek zorunda kalmıştır. —Makina bedeli sanayi yatırımlarının % 50 - 60 oranındadır.— Bu yüzden, bu ülkelerin paralarına (dövizine), kredilerine, yardımlarına hatta himayelerine muhtaç olmuştur. Bağımsız-

lığınada sahip bir ülke olmasına rağmen mevcut sanayilerin niteliği ve makina - mamul madde konusundaki döviz aşırı bağımlık sebebiyle herhangi bir sömürge ülkeden fazla farklı bir ekonomik görünümde değildir.

Hal böyle iken, FABRİKA YAPAN FABRİKA sözünün kamuoyu ve gençlik tarafından benimsenmesi oldukça yenidir. Zira, yakın zamana kadar AĞIR SANAYİ sözüyle hep demirçelik fabrikaları kastedilerek yahut öyle yorumlatılarak kamuoyu önemli şekilde yanıltılmıştır.

Oysa, Ülkemizin az gelişmişliği ve sanayileşmede döviz bağımlılığın utanç verici şartlarından kendisini kurtarması gayesiyle MAKİNA ve ENERJİ üreten sanayilere önem verilmesi herşeyden önce sağduyunun ve gerçekçiliğin gereği olmaktadır.

Fabrikaların makinalarını imal eden sanayiler henüz kurulmak safhasındadır. Bugüne kadar çeşitli yollarla sağlanan dövizlerin elverdiği ölçüde sanayileşme sürdürülebilmştir. Bu gerçeğe rağmen, İktisatçılarımız ekonominin döviz ihtiyacını makina sanayi yokluğundan doğan makina ithal zorunluluğu olarak değilde yalnızca ekonominin tasarruf yetersizliğiyle izah etmişlerdir. İktisat kürsülerini işgal eden öğretim üyelerinin kalkınma konusunda yayınlanmış kitaplarında bu iddiamızın aksine bir ibare görmek mümkün olamayacaktır.

Bunun yanında, gelişmiş ülkelerle az gelişmiş ülkeleri birbirinden ayıran en önemli ölçü Fabrikaların makinalarını imal ve sanayileşmede döviz ihtiyacı duymama olduğu halde bu hususu da aynı mantığın gereği olarak gözden uzak tutmuşlardır.

FABRİKA YAPAN FABRİKA PROJELERİ VE ONLARIN TAMAMLAYICI SANAYİLERİ

(+) işareti olanlar öncelik taşıyanlardır. Bunlar kurulduktan sonra Türkiye diğer fabrika makinalarını imal eden sanayileri bu defa dışarıdan yalnızca proje, patent, lisans, knowhow satın almakla kurabilecektir. Özellikle Demir - çelik, rafineri, petrokimya, gübre fabrikaları ithal edilmeksizin tesis edilebileceklerdir.

Sanayi	sayısı	TL.)	(Milyon TL.)
(+) Takım Tezgahı Fabrikaları	3	1811	4020
(+) Motor Fabrikaları	13	3998	11000
(+) Elektronik Fabrikaları	3	800	2000
(+) Ağır Elektro Teknik Ekipman Fabrikaları (Kazan, Türbin, generatör, transformatör)	4	5500	10000
Büyük döküm fabrikası	2	500	1000
Tekstil Makina Fab.	1	201	544
Büyük dövme Çelik Fab.	3	1155	2310
Tavlama Fırını Makina Fab.	2	1200	2400
Çimento Fab. Makina Fab.	1	750	1500
Şişe doldurma Mak. Fab.	1	300	600
Ambalaj Makina Fab.	2	1000	2000
Kesici Takım Fab.	4	800	1600
Kalıp İmalat Fab.	4	1200	2400
(+) Büyük İş Makinaları Fab.	2	1000	2000
Kağıt Fabrika Makina Fab.	1	500	1000
Gübre Fabrika Makina Fab.	1	500	1000
Hidrolik Makinalar Fab.	1	526	1092
Değirmen Makinaları Fab.	1	100	200
Rulman Fab.	2	925	1850
Rafineri Makina Fab.	1	475	950
(+) İnşaat ve Kazı makinası Fab.	1	399	806
(+) Ağır Sınai Teçhizat Fab.	1	332	984
Organize Sanayi Bölgesi	43	—	5666
Traktör Fab.	2	1040	2600
Uçak Fabrikası	1	1775	4181
Toplam	100	26787	63703
Toplam Yuvarlak	100	26,8	63,7

Milyar TL Milyar TL

Tablodan da anlaşılacağı gibi 100 adet önemli makina sanayi projesi için 63,7 Milyar TL yatırım gerekmektedir. Bunun 26,8 Milyar TL'si için dövize ihtiyaç vardır.

Bunlardan (+) işaretli olanlar 27 proje olup öncelik taşıyanlardır. Bunlar 13,8 Milyarlık kısmı dövize olmak üzere 30,8 Milyar TL toplam yatırımı gerektirmektedir. Bu sanayiler kazanıldığı takdirde Türkiye dövize bağlılıktan kurtularak çağlar üzerinden sıçrama yapmak şansını elde edebilecektir.

MAKİNA SANAYİLERİ KURULMADIKÇA HER DEVALÜASYONUN FAYDADAN ÇOK ZARARI OLACAKTIR.

Fabrikaların makina bedeli kendi yatırımının % 50 - 60 oranındadır. Şeker ve Çimento fabrikalarının makinalarını imal eden sanayiler kurulmuş olmasına rağmen şeker fabrikası % 16'ı, çimento % 30 oranında ancak düşürülebilmektedir. Fabrikaların % 20'ye yakın bölümü elektromekanik motor veya özel makinalardan oluşmaktadır.

Hal böyle olunca, fabrikaların

makinalarını imal eden sanayiler kurulmadıkça devalüasyonların yalnızca zararı olacaktır.

Nitekim, devalüasyon dövize sağlamaya çare olmakla birlikte, dövizin sanayiciye satış fiyatını yükselttiğinden ithalatta bulunmak zorunda kalan sanayi girişimcilerini ve ithalatçıları cezalandırmaktadır. Devalüasyon oranında ithalat pahalılaşmakta olduğundan fertlere ya da topluma külfet yüklemektedir.

Öte yandan, yurtdışında ihraç ürünlerinin fiyatları konvertibl dövizlere göre teşekkül ettiğinden, devalüasyon yapıldığında turistler dışında yabancılar için ucuzluk sözkonusu olmamakta sadece ihracatçının kazancı yeni bir kur nispetinde Türk parası olarak artmaktadır. Buna karşılık, fabrika kuracakların yatırımlarına yeni bir kur nispetinde külfet getirilmektedir. Dolayısıyla makina ve sınai ürün ihraç edemedikleri için paralarını milletlerarası değere kavuşturmayan ülkelerde devalüasyon sanayi girişimcisinden aldığı farkı, ihracatçıya gelir (rant) olarak ödemektedir. Bu yüzden sanayileşme devalüasyon nispetinde pahalılandırılmış yahut kös-

MAKİNA SANAYİLERİYLE HALKIN LOKMALARININ KISILMASI SON BULACAKTIR.

Kurulacak fabrikaların makinalarını ithal edebilmek için dövize ihtiyaç duyulduğu, bunun da makina sanayi yokuşundan ileri geldiği açıktır. Zira :

— Yurtdışından her türlü nesnenin ithalinde yalnızca döviz gereklidir. Bu nedenle, ithalat için halktan yardım toplamanın anlamı yoktur.

— Sanayi girişimlerinin yahut ithalatçıların döviz ihtiyacını karşılamak yolunda halkın kısılan lokmaları maliyetinin çok altında fiyatla ihraç edilmektedir.

— Döviz kazanmak için ve meyveler ihraç edildiğinden piyasada ürün darlığı ve fiyat yüksekliği halkın geçim sıkıntısına neden olmaktadır.

— Ekonominin döviz ihtiyacı her geçen gün arttığından halkta aynı şekilde meyve bulamaz yahut bulsa da alamaz duruma gelmektedir.

— Türk parasının dış piyasalarda geçersiz olması sebebiyle yurtdışı seyahate çıkanlar kıt dövize çıkabilmekte, bu da onur kırıcı duruma düşmesine yol açmaktadır. Oysa, sanayileşmiş ülkelerin yurttaşları dövize ihtiyaç olmadan kendi milli paralarıyla dünyanın her yerine rahatlıkla gidebilmekte ve diledikleri her şeyi satın alabilmektedirler.

Bu sebeple, Türk halkının dövize için katlandığı **ihracat sıkıntısına** son vermek için Türk parasını milletlerarası değere (satın alma gücüne) kavuşturmak amacıyla Türkiye'de fabrikaların makinalarını imal eden sanayiler kurularak Türkiye makina ve teknoloji ihraç eden bir ülke durumuna getirilmelidir. Bunun da sonucu olarak **SANAYİLEŞME, İTHALAT ve YURTDIŞI** seyahatler dövize bağlılıktan kurtarılacaktır.

HIZLI KALKINMA MAKİNA SANAYİLERİNİN KURULARAK DÖVİZE BAĞLILIĞIN GİDERİLMESİYLE SAĞLANABİLİR.

Bugün % 7'lik bir gelişme hızı öngörülmesine rağmen Türk ekono-

misinin geleceği refahlık ve umut verici olmaktan uzaktır. Nitekim,

- Gelişen ekonominin döviz ihtiyacı fiziki olarak artmaktadır. Bunun tarım ürünü ihracıyla karşılanması bundan sonra düşünülemeyecektir.
- Fabrika makinaları yurtiçinde imal edilmedikçe milli tasarruflar düşünülenin üstünde gerçekleştirilse bile kalkınma hızını % 9'un üstüne çıkarmak mümkün olamayacaktır.
- Türkiye'nin diğer ülkelerle arasındaki kalkınma açığını kapatabilmesi ve gelişmiş ülkelere 2000 yılında yetişebilmesi için kalkınma hızının % 15'e, enerji üretim artışının % 18'e çıkarılması zorunluluk teşkil etmektedir. Ancak, bu amaçla makina sanayilerinin kurulması kesinlikle şarttır.

Buradan anlaşılacağı gibi milli onuruna düşkün yurttaşın FABRİKA MAKİNALARI İMAL ve İHRAÇ PAROLASIYLA bütünleşmesi zorunluluk olmaktadır.

BÜYÜK TÜRKİYE OLABİLMENİN GEREKLERİ.

Ülkemizde uzun yıllardan beri sömürge tipi sanayileşme modeli uygulandığı gözönünde tutularak ağır sanayi hamlesi başlatılmış bulunmaktadır. 4 - 5 sene sonra bu fabrikaların imal edeceği makinalar Türkiye'nin dış desteğe ihtiyacı olmadan kalkınmasına imkân hazırlayacaktır. Bundan sonra, Türkiye diğer az gelişmiş ülkelerin makina ihtiyaçlarının karşılanması görevinde yerine getirebilecektir. Başka ülkelere teknoloji (uygarlık) ihraç eder duruma gelmekte, Türk parası milletlerarası ticarete değer taşıyan bir nitelik kazanma şansına kavuşturulabilecektir. Bu sayede:

- Türk parası altın, mark, sterlin, frank gibi milletlerarası paralarla rekabet edebilecektir,
- Türkçe milletlerarası dil durumuna gelebilecektir,
- Dövizle bağıllık ve dövizin putlaştırılması sona erecektir,
- Her yurttaş sanayileşmede, ithalatta, dış seyahetlerde Türk parası dışında bir paraya ihtiyaç duymaktan kurtarılacaktır,
- Teknoloji ihraç ederken Türk kültür ve sanatıda yaratıcılarıyla birlikte dünyaya tanıtılabilecektir,
- Ticari, sinai temaslar hızla gelişecek ve ülkemiz üzerindeki ha-

va, deniz ve kara trafiği neticede turizm hızlı artış gösterecektir.

- Her yurttaş başka ülkelerce Türkiyeden fabrika makinaları, uçak, gemi, tren vs. satın aldığı ve pek çok ülkede de Türkçe eğitim yapan her dereceden okullar açıldığını görmeyen yahut duymanın şeref ve mutluluğunu tadabilecektir.

DEMİRÇELİK FABRİKASI DEĞİLDE NEDEN MAKİNA SANAYİ.

İleri sanayi ülkesi olarak bilinen bütün ülkeler iktisadi ve siyasi üstünlüklerini demirçelik fabrikalarından ziyade demirçelikle enerji kullanan makinaları imal eden MAKİNA SANAYİLERİNİ kazanmakla sağlamışlardır. Nitekim, Türkiye dünyanın demirçelik ihtiyacını karşılayan yüzlerce fabrikaya sahip olsa bile kalkınmış sayılmıyacaktır. Zira, bir milyon ton makina ithal edebilmek için en az 100 yahut 200 milyon ton demirçelik (100 - 200 İskenderun fabrikası üretimi) satmak - ihraç etmek mecburiyeti olacaktır.

Öte yandan bugüne kadar Türkiye'nin dış ödemeler dengesi modelinde yalnızca parasal denge görüşüne dayandırılmıştır. Zira mübadele edilen ürünlerin ağırlığı ve üretim de kullandıkları fiziki faktörlerle ilgili FİZİKİ DENGE'nin de gerektiği görüşüne asla işaret edilmemiştir. Kaldığı, bu görüş bile ister istemez makina sanayiinin zaruretine götürmektedir.

İleri sanayi ülkeleri makina ihracından doğan üstünlükleriyle paralarını, lisanslarını, kültürlerini milletlerarası değer durumuna getirmişlerdir. Bu ülkelerin yurttaşları dövizle ihtiyaç duymadan fabrika kurmakta, ithalat yapmakta ve seyahat etmektedir. Fakat, Türkiye'de makina sanayilerinin önemi gözden uzak tutularak DÖVİZ TÜRK MİLLETİNİN ALINYAZISI VE TÜRK EKONOMİSİNİN VAZGEÇİLMEZ ŞARTI OLARAK gösterilmeye devam olunmaktadır.

DÖVİZ SIKINTISI DEĞİL DÖVİZE BAĞLILIK GİDERİLMELİDİR.

Dövizsiz kalkınmayı amaçlamak ve Türk parasını milletlerarası para durumuna getirmeyi sağlayacak teknolojilerin kazanılmasını savun-

mak gerekirken yalnızca döviz sıkıntısı üzerinde durulmakta ve çare olarak devalüasyonlar tavsiye edilmektedir. Oysa önemli olan döviz sıkıntısını değil dövizle bağıllığı gidermektir. Bu amaçla, Fabrika Makinaları ithal yerine imal ve ihraç etmek her seviyeden yurttaş için milli parola olmalıdır.

İthalatın ithalat yapılan ülkeyi milli ekonomi aleyhine olarak ÜRETİM, İSTİHDAM, KATMADEĞER, REFAH ve DIŞ ÖDEMELER dengesi açısından desteklemek olduğu tartışmasız kabul edilecek bir olgudur. Bu gerçek gözönünde tutularak yurtiçi yurtdışı her türlü ticari-sınai faaliyet kazancının ithal ikamesi yatırımlara katkısını şartlandırmak ve Türk sanayicilerine bu yolda her türlü desteği sağlamak gerekirken, sürdürülen ithalatla yabancı ekonomilerin ve sanayicilerin korunması tercih edilmmiştir.

Ülkelerin zenginliği ve güçlüğü üretimde kullandıkları makina gücü kapasitesiyle ve tüketilen enerji miktarıyla belirlendiği halde, Makina ve Enerji konusuna gereken önem verilmemiştir. Kaldığı, bunların önem derecesinin bugün bile gerektiği şekilde anlaşıldığı iddia edilemeyecektir.

TÜRK PARASININ DEĞERLENMESİ ŞARTI.

Milli paralar altın, döviz ve ihraç ürünleriyle teminatlandırılmaktadır. Gelişen ekonominin gerektirdiği para hacmini altın miktarıyla bağlı tutmak artık mümkün değildir. Bir yabancı para ile değerli tutmayı öngörmekte ekonomik yenilgiyi peşinen kabul etmektedir. Bu nedenle, önemli olan milli paranın dünya piyasasında fiyat, kalite bakımından aranan milli ürünlerle karşılanabilirlik (konvetibilite) şartlarını hazırlamaktadır. Bu da ancak MAKİNA SANAYİ başta olmak üzere sinai ürün ihracı yolu ile dünya piyasalarında etkinlik sağlamakla başarılabilir.

Dolayısıyla Türk parasının ve Milletimizin geleceği ihracata yönelik bir ENERJİ ve MAKİNA Sanayi ekonomisinin gerçekleştirilmesine bağlı bulunmaktadır. Fakat, üretim ve ihracatı geliştirmenin amacı bugünkü DÖVİZ ELDE ETMEK zihniyeti yerine Türk parasına milletlerarası para niteliği kazandırmak ve dövizle dayanmayı (bağıllığı) gidermek olmalıdır.

ENDÜSTRİ

Sıtkı LALİK

Sayaç 136,8 Km de Bloke edilmiş :

Birleşik Amerika Devletinde Ulaştırma Bakanlığı, 1980 lerden itibaren, yeni bir standarda göre hız göstergelerinin 85 mil/saat den yani 136,8 Km/saat'den fazlasını göstermemesi gerekmektedir. Bu kural bütün turist arabalar ile kamyon ve motosikletlere uygulanacaktır. Sadece polis arabaları bu kuralın dışında kalacaktır.

Bu yeniliğin sebebi, psikolojiktir. Eğer daha yüksek hızların gösterilmesi önlenirse: idarecilere göre, otomobil sürücülerini müsaede edilen hızı aşmağı artık denemeye tahrik edilmemiş olacaklardır. Çünkü, arabasının hangi maksimal hızla gittiğini kontrol edemeyecektir.

Trafik kazalarının en çok olduğu yurdumuzda, araştırmaların her çeşitini denemekten kaçınmayan sorumlularımız, herhalde basit gibi görünen bu psikolojik tesiri ihmal etmeyeceklerdir.

«Sosyal Betonu» Biliyor musunuz?

Beton hemen daima çelişkili ve değişik isteklere ugrayan bir gereçtir. Bir güzel sanat eseri ustası için «iyi beton» kaliteli ve estetik konstruksiyon sağlar. Fakat şantiye şefi ve işçiler için beton, kolay işlenen bir gereçtir.

Kullanılmağa hazır betonun gelişmiş olması, işçilerin zahmetlerini azaltmakta ve girişilen işte produktiviteyi artırmaktadır. Son 15 yıl içerisinde bu alanda gerçek bir endüstri ortaya çıkmıştır. Bizim büyük şehirlerimizde de seyyar beton harcı makineleri inşaata hazır gibi yetişerek, iptidailiğe şüphe olmayan eski beton dökme işlemini sü-

rat bakımından gerilerde bırakarak, güvenilir bir yöntemi yurdumuza getirmiştir.

Betonun sıvılaştırılması için Araştırma Merkezleri tarafından halen yeni bir adım daha atılmıştır. «flubeton» diye yeni bir buluş, betona yapılan bir katkı maddesi ile elde edilmektedir. Şimdiye kadar bu, hazır betona su ilavesi ile yapılmakta idi. Gerçi su, ucuzluğu nedeni ile inkâr edilmez bir üstünlüğe sahip ama, çok ciddi sakıncaları da vardır: kâliitenin düşmesi, gözenek ve çekmelerin artması, özellikle direncin azalması (bilhassa çatlaklıklar) gibi.

Bu yeni katkı maddesi «agiplast», telifi zor iki kaliteyi birleştirmektedir. Direnç ve işlenebilme özellikleri. İşlenebilme özelliği, betonlama için % 30 - % 50 zaman kazancı sağlamaktadır.

İşçilere gelince: bunların betonu yayma ve perdahlama işlemlerini son derece kolaylaştırır. «Flubeton» gayet kolay olarak yerine konulabilir. O derece ki, Almanya'da bu tür olana «Sosyal Beton» adı verilmiştir.

EKONOMİ İşletmelerin Hastalıkları :

İşletmeler için ölüm tehlikesi niçin doğar? Fransa'da Ulusal Devlet Pazarlama Sandığı: Paris ticaret mahkemelerinin işletmelerden özel olarak seçtiği biri üzerindeki adli uygulamaları incelemiştir. Buna göre: işletmeleri yok eden başlıca etken: borçlanan müşterilerin tediyede bulunmayışlarıdır.

Yapılan istatistiksel araştırmalara göre; borçların ödenmeyişinden dolayı iflas edenler % 61 oranla başta gelmektedir. Bunun ardından oldukça daha düşük oranlarda di-

ğer hastalıklar yani sebepler gelmektedir. İflâsların % 11'i aşırı stoklamadan, % 10'u personel masraflarından ve yine % 10'u personel şeflerinin hastalanmasından ya da ölümlerinden ileri gelmektedir.

Bu sonuncu hal için işletmenin devri düşünülse bile, ölüm sebebi ile ortaya çıkan idâri ve hukuki sebeplerle, bu oranı % 8'in altına düşürmek mümkün olamamıştır.

Aslında devir işlemleri, bir zaaf alâmeti olarak başka komplikasyonlara yol açtığı için, iflâsı daha da açık bir şekilde hızlandırmaktadır.

Genellikle Ulusal Devlet Pazarlama Sandığı, işletmelerde yaralayıcı etkenlerin de neler olduğunu belirtmektedir. Görülen iflâsların çoğu, önlenemez olmasından çok, kritik anlara ait karakterdedir. Bunlar da genellikle işletme faaliyetlerinin kesin olarak dengesini bozmağa yetmektedir.

TEKNOLOJİ Enerji Tasarrufu İçin Kızıl - Altı Kapan :

Ormancılık Teknik Araştırma Merkezi biri Solone diğeri ise Pyrénee lerde olmak üzere, iki sisteye, ağaçları Güneş enerjisi ile kurutmak için denemelere girişmiştir.

Sylvestre çamları ile meşe ağaçlarının testerelemesine ait ilk sonuçlar göstermiştir ki, Güneş Kurutması, geleneksel suni kurutma yöntemlerine göre, enerji harcaması bakımından, 6 ilâ 10 defa daha az masraflı olabilir.

Güneş enerjisinin düşük olan verimini artırmak için, Ormancılık Teknik Araştırma Merkezi uzmanları gerçek bir kızıl - altı kapanı geliştirerek, ışılan enerjiyi ısıya dönüştürmüşlerdir. Güneş ışınları 0,3

ve 3 mikron arasında değişen dalga uzunlukları ile ışık enerjisi vermektedir. Şeffaf bir maddeden yararlanarak tüm spektrlerin (tayfların) buradan geçmesi sağlanır. Bundan sonra, ışık kendisini tutabilecek bir boru ile emdirilir. Bu sayede emici yüzey, öncekilerden çok farklı dalga uzunluklarında ışınlar yayar: 3 ilâ 30 mikron yani kızıl - altı ışınlarının kalori taşıyan cinsi.

Şeffaf madde, hemen bu frekansların tamamını durdurur. Böylece bir sera etkisi sağlanmış olur.

ENERJİ :

Güneş Enerjisi Bedava Ama...

Amerikan Kongresi «Güneş Enerjisi Araştırma Merkezi» ne bu alanda çabalarını sürdürmesi için 50 milyon dolar/yıllık bir ödenek ayırmıştır. Bu bizim paramızla 900 Milyon Türk Lirası eder. Bu durum vergi mükelleflerinin protestolarına yol açmıştır. Dayanılan gerekçe, bu miktarın çok fahiş oluşudur. Grumman firmasının piyasaya sürdüğü cinsden bir su ısıtma tesisi 24.000 TL sızdır. Halbuki alelade bir su ısıtma cihazı 1/10'u yani 2.400 TL den ibarettir. Birincisinin ömrünün sonsuz olduğu söylentisi gerçeğe ilgili gibi sanılmaktadır. Çünkü: 10 - 15 yıl içerisinde kuşkusuz daha iyileri çıkacak, dolayısı ile şimdiden almak kârlı olmayacaktır.

TECHİZAT :

Su Otlarını Bıçma Makinesi :

«Cookie Cutter» adı verilen bu makine, Lantana Amerikan firması tarafından piyasaya çıkarılmıştır. Suyun yüzünden veya daldırılmış olarak buradaki otlar kökünden kesilirse herhangi bir kısmından kesilebilir. Önce yerleştirilmiş rotatif iki lama; hem ilerletmeği hem de kesmeyi sağlar. Bu kesici lamaların dalma derinliği hidrolik tertibat ile, isteğe göre ayarlanabilir. Kesmenin en büyük genişliği 2,45

metre, derinliği ise 1,22 metredir. Esas itibarı ile doğa organizmalarının korunmasında kullanılır. «Cookie Cutter»; kanalların içinde oluşan su bitkilerini temizleyerek, su yolları üzerinde rahat seyrüsefer için geçiş yerleri sağlar. Makine 8,5 metre boyunda ve 2,44 metre genişliktedir.

ÇEVRE SORUNU :

Teknoloji, Yasanın Yardımcısı :

Bir Avusturya firması, kurşun çamurlarının işleme ve toplanması için, bir yöntem geliştirmiştir. Zehirleme gücü fazla ve uzun süren böyle bir kurşun zehiriyle yüklü çamur için, bu makinenin Dünya'da eşi bulunmadığı söylenmektedir. Yeni olan bu yöntemde göre: camın asitle partatılmasından oluşan bu çamur, yalnız nötralize edilmekle kalmamakta aynı zamanda yüksek vasıflı cam üretiminde de hammadde olarak kullanılmaktadır. Bu yeni teknoloji, camcılarını ilgilendirdiği kadar, son yıllarda birçok ülkenin çevre kirliliğini önlemek için çıkardığı yasalara da yardımcı olmaktadır. Bilindiği üzere, cam üreticileri ve işleyicilerinin çalıştığı fabrikalarda koruyucu tedbirler alınması yasalar gereğidir. Kurşun çamurlarının muamelesi için uygun yöntemlerin henüz bulunamamış olduğu zaman bu yasaları harfi harfine uygulamak hemen hiç bir yerde mümkün değildir.

TEKNOLOJİ :

Massif Ağaçların Yeniden Oluşturulması :

Organiz menşei, ağaca karmaşık bir yapı vermiştir. Bu yapı daha doğrusu strüktür, bir sanat eserine çok ayrı güzellikler kazandırır, tabii erbanın elinde. Şimdiye kadar bu üstün kâliteler, ilkel denilebilecek, el hünerlerine dayanan geleneksel yöntemlerle değerlendirilmeye çalışılmıştır.

Elyafın ayrılması ve parçalanmalar ağaçların düzenli yapılarında en dikkate değer özelliklerin kaybına yol açmaktaydı. Özellikle ağırlığına göre yüksek olan direnci yok edilmektedir. Şu halde: aynı gereç üzerine homogen yerleştirmelerle doğal güzelliğini kazandır-

mak çok ilginç sayılmak gerekir. Hatâlı bozuk kısımlar atılarak, doğal gerecin tüm özelliklerini taşıyacak parçaların bir araya getirmelidir.

Ağaç İşleri Teknik Merkezi yuvarlak bir ağacı uzunlamasına dört parçaya bölerek, bunları yürek kısmını dışa gelmek üzere yapıştırarak başarı sağlamıştır. Bu teknik, çok miktarda olup da piyasa değeri düşük ağaçlardan yararlanmağı sağlar. Elde edilen ürün ayrıca ilk kullanılan ağaçlara göre, optimal bir verim gösterir. Aynı zamanda rutubet değişikliklerine göre, boyutları bakımından, daha üstün bir istikrar kazanılır. Bu yöntemin doğmasına yol açan incelemeler, aynı zamanda destereden çekilmiş brüt ağaçların yapıştırma sorununu çözmeği de sağlamıştır.

KİMYA :

Klor'dan Daha Etkili, Fakat Daha Az Zararlı Bir Dezenfektan :

Dünya'nın dev kimya kuruluşlarından biri olan ICI, yeni bir sterilizasyon maddesini ticari amaçla her yerde reklam etmektedir. «Vaquacil SB» diye tanımlanan bu dezenfektan, cârî olarak kullanılmakta olan, klorlu ürünlerin hepsinden hem daha az zararlı, hem de çok daha etkilidir. Bu madde daha ziyade yüzme havuzlarının dezenfekte edilmesinde kullanılmaktadır.

Daha az zararlı: havuza girenler artık kulak ağrılarından ya da deri kabarmalarından şikayet etmeyecekleri gibi, suyun hoş olmayan kokusuna ve tadına da tehammül etmek zorunda kalmayacaklardır. «Vaquacil SB» yapıdaki metaller ve su tesisatı üzerinde herhangi bir korrozif etki de yapmayacaktır. Mayoların rengini de kaçırmayacaktır.

Daha Etkili: Yeni dezenfektan su içindeki kararlılığı korumaktadır. Patojen germes'leri yok etmedeki etkisi, güneş ışınlarının yoğunluğu, yüksek sıcaklık, yüzücülerin âni ve çok oluşu ile dalıp çıkmaları dezenfektanı etkilememekte yani bozmamaktadır.

«Saquacil SB» sentez yoluyla elde edilen organik bir biyoasid dir. Maviye çalan sarımsak bir sıvı şeklindedir. Hiçbir şey karıştırmayı ge-

runu yoktur.

Klorlu ürünlerden daha pahalı olmasına rağmen, daha az dozlarda kullanılmasından ve etkisinin daha uzun sürmesinden dolayı tercih edilmektedir.

POLEMİK :

Hitler Bilgisayarı İstediniz mi?

Birleşik Amerika - Devletlerinde «Computer Decisions» yayınında «Hitler Bilgisayarı İster miydiniz» diye bir anket yapılmış ve bu uzun eleştirilere ve aynı zamanda polemiklere sebep olmuştur.

Bu ankete göre Amerikan Bilgisayarları, özellikle Güney Amerika'da Güvenlik kuvvetlerince fişler ve dosyalar tutmakta kullanılmaktadır. Böylece bir kontrol, bir baskı ve hattâ bir zulüm aracı olarak kötü işlere âlet edilmektedir. Hattâ Uruguay, Brezilya, Şili ve Arjantin Devletleri arasında polis dosyalarının birbirleri arasında ortak bir hal aldığı ankette belirtilmektedir.

Birleşik Amerika - Devletlerinin Yeni Başkanının, büyük moral bir görüntü ile ortaya çıkması ve yeni idarenin insan haklarına saygılı olma prensibini uygulamak istemesi, Hassaslaşan Amerikan kamu oyunun heyecanına sebep olduğu ileri sürülmektedir.

Senatör Ted Kennedy bu durum karşısında o da çok heyecanlanmış ve şu düşüncelerini açıklamayı gerekli görmüştür. «Eğer gerçekten Amerikan Bilgisayarları kişilerin özgürlüğünü kısıtlamada kullanılıyorsa, Hükümetten bunların ihracının yasaklanmasını isteyeceğim» demiştir. Politik beyanların ölçülerinde hangi hedefin nişanlandığı bilinmedikçe, kuşkusuz, bunların gerçekçi yanları iyice kavranamaz.

Bilgisayar yapımcılarına gelince: Bunların cevapları kısaca aşağıda belirtildiği gibi olmuştur.

a — Mamullerinin neredelerde ve hangi amaçlarla kullanıldığı hakkında kendilerinin, resmi ve gayri resmi hiç bir bilgisi bulunmadığıdır.

b — Bir otomobil yapımcısı, cânî bir sürücünün sebep olduğu kazalardan sorumlu mudur ki, kendileri için farklı bir uygulama düşünülebilsin.

6 EKİM 1977 TARİHLİ TOPLANTIDA KABUL EDİLEN STANDARDLAR

- TS 2837 Sanayide Kullanılan Kü-kürtte 850°C - 900°C da Kül ve 200°C da Kalıntı Miktarı Tayini
- TS 2840 Sanayide Kullanılan Kü-kürtte 80°C da Ağırlık Kaybı Tayini
- TS 2841 Sanayide Kullanılan Kü-kürtte Titrimetrik Metot ile Asitlik Tayini
- TS 2842 Sanayide Kullanılan Kü-kürtte Gümüş Dietilditi-yokarbomat Fotometrik Metot ile Arsenik Mik-tarı Tayini
- TS 2843 Titreşim ve Şok - Den-geleme - Terimler ve Ta-rifler
- TS 2844 Titreşim ve Şok -Yerinde Dengeleme Cihazı Tanım-lama ve Değerlendirme
- TS 2845 Stiren Butadien Kauçuk Latekslerinde Uçucu Doy-mamışlar İle Kalıntı Sti-ren Miktarlarının Tayini
- TS 2846 Elektrik İç Tesisatında Kullanılan Ağır Yüke Da-yanıklı Sert PVC A - Bo-rular, AV - Borular ve Boru Ek Parçaları
- TS 2847 Sanayide Kullanılan Me-til Alkol (Metanol)
- TS 2848 Kargir Duvar Harçları
- TS 2849 Demir ve Çeliklerin Kim-yasal Analiz Metotları
- TS 2851 Takım Tezgahları Tanım-lama ve Sınıflandırması
- TS 2850 Sementasyon Çelikleri
- TS 2852 Kesme Kaplamalık Ka-raağaç Tomruğu
- TS 2853 Kesme Kaplamalık Diş-budak Tomruğu

EDİLEN STANDARDLAR

- TS 2854 Elektronik Tüplerin Elektrik Özelliklerini Ölç-me Metotları Bölüm 24 Katot Işınlı Hafızalı Tüp-lerin Elektrik Özelliklerini Ölçme Metotları
- TS 2855 Elektronik Tüplerin Elektrik Özelliklerini Ölç-me Metotları - Bölüm 25 Geiger - Müller Sayıcı Tüplerin Elektrik Özellik-lerini Ölçme Metotları
- TS 2856 Grafik Sembollerin İfade Şekilleri İçin Genel Pren-silpler
- TS 2857 Direnç ve Kondansatör-ler için En Büyük Bo-yutlar
- TS 2858 Televizyon ve Ses Alıcı-larının İstenmeyen Elekt-romagnetik Karışım Ka-rakteristiklerinin Ölçme Metotları ve Sınırları
- TS 2859 Vulkanize Kauçuklarda Kesme Yüklü Altında Es-neklik Modülünün Tayi-ni - Dörtlü Kesme Yön-temi
- TS 2863 Fıçılık Yuvarlak Meşe Odunu
- TS 2864 Radyo İzotop Hep - Hiç Röle Cihazları
- TS 2865 Gaz Yakıtlarda Toplam Kü-kürt Tayini
- TS 2866 Demir ve Çeliklerin Kim-yasal Analiz Metotları - Ferro Kolumbiyum - Ko-lumbiyum Tantal ve Ti-tan Miktarları Tayini
- TS 2867 Kloroform (Teknik)
- TS 2868 Sanayide Kullanılan Po-tasyum Hidroksit
- TS 2869 Kaolin
- TS 2870 Karabarut (Askeri Amaç-lar İçin)

DEĞİŞTİRİLEN TÜRK STANDARDLARI

- TS 76 «Porselen İzolatörler An-ma Gerilimi 1000 V'a Ka-dar Olan Elektrik Hava Hatları İçin»
- TS 87 «Evlerde ve Benzeri Yer-lerde Kullanılan Elektrik-li Soğutucu ve Donduru-cu Dolaplar»
- TS 14 «Borular ve Bağlantı Par-çaları (Lamel Grafiteli Dök-me Demir, Basıncılı Su Te-sisatı İçin)»
- TS 343 «Ahşap Koruma (Terimler ve Tanımlar).

KALİTE VE İMALAT YETERLİLİK BELGESİ ALAN FİRMALAR

AKMANOĞLU KABLO SAN. Tic. A.Ş.

TS 833'e uygun N - Kablolari, TS 212'ye uygun 10 kV'a kadar Termoplastik ve Lastik Yalıtkanlı Y - Kablolari imalat yeterlilik ve kalite belgeleri almıştır.

ODABAŞ PLASTİK KABLO VE EMAYE BOBİN TELİ FABRİKASI

Firmanın ürettiği TS 833'e uygun N - Kablolari imalat yeterlilik, ve kalite belgesi almıştır.

ANADOLU ELEKTRİK BOBİNAJ SANAYİ A.Ş.

TS 58'e uygun olarak üretilen Tüp Biçimi Floresan Lamba Balastları imalat yeterlilik ve kalite belgesi almıştır.

TORTAŞ TORÇELİK VE DEMİR SANAYİ Ltd. Şti.

TS 708'e uygun Beton Çelik Çubuklar imalat yeterlilik ve kalite belgesi almıştır.

KARTAL DEMİR ÇELİK YEDEK PARÇA San. A.Ş.

TS 708'e uygun üretilen Beton Çelik Çubuklar imalat yeterlilik ve kalite belgesi almıştır.

İSMAİL ERDOĞRU DEMİR ÇELİK HADDE YEDEK PARÇA VE CIVATA FABRİKASI

TS 708'e uygun Çelik Çubuklar imalat yeterlilik ve kalite belgesi almıştır.

DİRİPLAST PLASTİK San. ve Tic. A.Ş.

Firmanın TS 624'e uygun ürettiği Polivinil Klortür (PVC) Yer Döşemeleri imalat yeterlilik ve kalite belgesi almıştır.

TESKO TİCARET VE SANAYİ KOMANDİT ŞİRKETİ

TS 712'ye uygun (Bina Dışı) Yakıt Yağı Yankı ve TS 497'ye uygun Kaynaklı Çelik Kalorifer Kazanları imalat yeterlilik ve kalite belgeleri almıştır.

TÜRK DEMİR DÖKÜM FABRİKALARI A.Ş.

TS 369'a uygun Dilimli Kalorifer Radyatörleri, TS 615'e uygun Havagazı, Doğalgaz, LPG ile Çalışan Su ısıtıcıları Şofbenler TS 430'a uygun üretilen Dilimli Kırdöküm Kalorifer ve Sıcak Su Kazanları ve Kömür Sobaları imalat yeterlilik ve kalite belgeleri almıştır.

EKİM AYINDA 4 FİRMA İLE TSE MARKASI SÖZLEŞMESİ YAPILDI

ODABAŞ PLASTİK KABLO VE EMAYE BOBİN TELİ FABRİKASI

Enstitümöze TSE Markası alma amacıyla müracaat eden Odabaş Plastik Kablo ve Emaye Bobin Teli Fabrikasının mamulleri üzerinde araştırma ve incelemeler yapılmıştır. İnceleme ve deneylerin olumlu sonuç vermesi üzerine Firma ile TSE Markası imzalanmıştır.

TS 833 «N - Kablolari» standardına uygun NV tipi 1 x 4 mm² lik kablolarla Marka veren Sözleşme 5 Ekim 1977 tarihinde Firma adına Alikan Odabaşoğlu, TSE adına Yönetim Kurulu Başkanı Şadi Pehlivanoğlu tarafından imzalanmıştır.

DİRİPLAST PLASTİK SANAYİ VE TİCARET A.Ş.

TS 624'e uygun üretilen 585, 589, 591, 571, 561, 565, 593, 551, 567, 575 ve 563 katalog Nu. lu esnek PVC yer döşemeleri TSE Markalı mamuller arasına girmiştir.

Marka sözleşmesi 14 Ekim 1977 günü imzalanmıştır. Sözleşmeyi Firma adına İrfan Diri, TSE adına Şadi Pehlivanoğlu imzalamışlardır.

TESKO TİCARET VE SANAYİ KOMANDİT ŞİRKETİ

TS 497'ye uygun Akaryakıtlı Alçak Basıncılı Buhar Kalorifer Kazanları, Akaryakıtlı Açık Sistemde Çalışan Sıcak Sulu Kalorifer Kazanları;

TS 712'ye göre Yatay Silindirik Yerüstü Tankları Temizleme Deliksiz (Biçim A), Yatay Silindirik Yerüstü Tankları Temizleme Delikli (Biçim B) mamullere TSE Markası verilmiştir.

Marka Sözleşmesi 14 Ekim günü Firma adına İsmail Özhelvacı, TSE adına Şadi Pehlivanoğlu imzalamışlardır.

TÜRK DEMİR DÖKÜM FABRİKALARI A.Ş.

TS 615'e göre LPG ile çalışan, büyük, basınçlı su etkisi altında bulunmayan, borulu su ısıtıcıları TSE Markalı mamuller arasına girmiştir.

Firmanın ürettiği mamule TSE Markası kullanma yetkisini veren sözleşme 5 Ekim 1977 günü imzalanmıştır.

Sözleşmeyi Firma adına Necati Arıkan Yüksel Pulat, TSE adına Şadi Pehlivanoğlu imzalamışlardır.

HABERLERİ

OTOMOBİLİN KUMANDA ARAÇLARI ŞÖFÖRÜN ELLERİ İLE YETİŞEBİLECEĞİ YERLERDE Mİ?

Türlü biçimlerde, türlü boylarda ve eklem hareketleri birbirinden hayli farklı birçok otomobil sürücülerini vardır. Bu hal, otomobil yapımcıları için büyük sorunlar oluşturmaktadır. Meselâ : ortanın altındaki vucut yapısına sahip bir kimse, cam sileceğinin kumanda düğmesine hele esnekliği olmayan bir emniyet kemeri ile bağlı ise, ancak pek zorluk ile erişebilir.

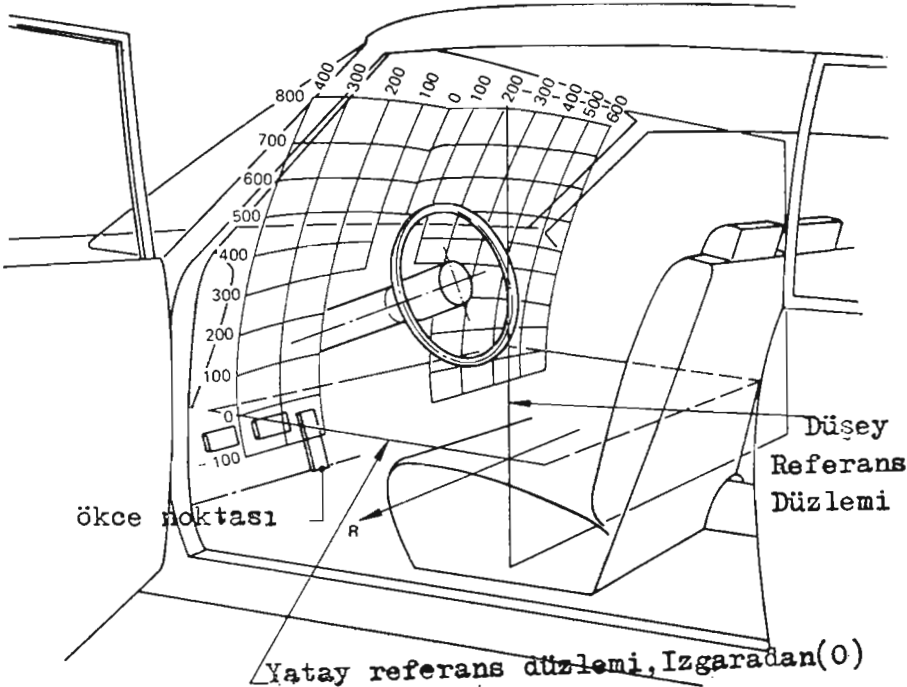
ISO 3958 standardının yayımlanmış olması ile, otomobil tasarlayanlar, bundan böyle çok ciddi araştırmaların ürünü olarak meydana getirilen bu güvenilir belgeden yararlanabilecektir. Bu standard (ISO 3958), otomobillerde el kumanda araçlarının yerleşme sınırlarını, çeşitli sürücü tiplerini hesaba katarak, erişilebilecek biçimde saptanmıştır.

«El Portesinin Sarabileceği Kısmı» bu standarda tutma işlemlerini yapacak kişilerden gidilerek, gerçek taşıtlarla benzerliği olan çeşitli deneysel araçlar üzerinde sağlandıktan sonra tanımlanmıştır. Denemelerde yararlanılan kişiler, kadın ve erkek, gerek vucut yapısı olarak gerekse yaşları bakımından tüm otomobil sürücülerini temsil edecek biçimde seçilmişlerdir. Denemeler diyagonal, üç yerden tesbiti, emniyet kemeri ile gerçekleştirilmiştir.

El portesinin sarabileceği kısım, matematik terimi ile zarf adını alır. İşte bir kısım sürücülerin en az % 95'ini içine alan kumanda yerlerinin sınırlarını belirten zarflar, erkek ve kadın olarak : 50/50, 75/25, 90/10 oranlarını oluşturmuştur. Bu üç oran 7 çeşit sevk postası ile yer değiştirerek, yani permütasyon yapılarak, biçimlendirilirse toplamı 21 tablo oluşturur.

Nihai sonuç olarak, taşıt imalatçıları, insan faktörünü yeterince hesaba katmayan anlayışı bırakarak geleceğin arabalarında tehlikeleri azaltan çok değerli bir imkânı böylece kavuşmuş olmaktadır.

Yeni standard, verilmiş bir kumanda sistemi için, otomobil sürücülerinin çoğunluğa tarafından rahatlıkla idare edilmesi ihtimalini büyük ölçüde sağlayacak yerleştirme yerlerini projecilerin seçebilmesinde yardımcı olacaktır.

KORUMA GÖZLÜKLERİ HAYATINI KURTARDI :

İngiliz standartlarına uygun **Koruma Gözlüğü** sayesinde aşağıda fotoğrafı görülen İngiliz işçisi **M. Jhon Luton** hayatını kurtardı. Bu işçi ağaçtan kasalar üzerine hava çekici ile kapakları takarken, çivilerden biri tahtayı yararak zemin betonundan başı hizasına kadar büyük bir hızla (240 Km/saat) sıçramış ve bu esnada çivi koruma gözlüğünün tam camı üzerine 2 mm derinliğe kadar saplanmıştı. Eğer bu işçi emniyet gözlüklerini takmasaydı çivinin beynine kadar girip ölüme yol açması ihtimali vardı. Halbuki, **M. Luton** şiddetli bir şok etkisi ile gözünün etrafında meydana gelen bir morarma ile tehlikeyi atlattı.

CERRAHİ TUTMA ARAÇLARININ STANDARDİZASYONUNDAKİ İLERLEMELER :

Cerrahi tutma ve tesbit araçları için **ISO/TC 150** standardının ihdası 1975 lere kadar uzanmasına rağmen, bu komitenin hazırladığı ilk uluslararası standartlar ancak 1973 yılı başlangıcına doğru yayımlanabilecektir. Metalsel gereçler için bu standardın ilk beş kısmı ile, kemiklere tutturulan vidalara ilişkin iki kısımdan oluşan bir norm söz konusudur.

ISO/TC nin direktörü **Dr. Bernard Bloch** Filadelfiya da 1 Temmuz 1977 de yapılan toplantıda bir rapor sunmuştur. Buna göre kemik-

lere uygulanan **acyclic** (açık zencirli) ve çok yüksek molekül kütleli **polyétylene** çimentolar üzerinde önemli ilerlemeler kaydedilmiştir.

Paslanmaz çelikten yapılmış kemik vidalarının mekanik deneylerine ait ön-proje çalışmalarında plakalar üzerine açılarak vida delikleri, **intramodulaire** yani kemik iliklerinden geçirilecek çivilerin ve iskeletler için kullanılacak millerin ve tellerin ve «coxafomerales» mafsalların birleştirilmesi (boyutların tasnifi ve gösterilmesi) ve terminolojiler üzerinde çalışmalar yapılması esas inceleme konuları olarak karar altına alınmıştır.

Eklemlerin genel özellikleri «coxo - fomerale» eklemlerdeki taşıyıcı yüzeyler için kullanılan yüksek tenörlü alümin ihtiva eden seramik gereçlerin işlemleri hakkında konsültasyonların henüz gerekli bulunduğu için, inceleme tasarıları sürdürülmektedir.

Dr. Bloch toplantıya katılanlara şunları açıklamıştır: İlk defa Güney Amerika'da toplanan Dünya Nöroşirürji Cemiyetlerinin Federasyon halinde birleşmeleri bu alanda uluslararası standartların daha çabuk hazırlanmasına imkân sağlayacaktır.

DAHA GÜVENİLİR ÜÇ TEKERLEKLİ ÇOCUK VELOSPİTİ :

Küçükler iki tekerlekli velospite binmeden önce, daha istikrarlı olan üç tekerlekli içinde ilerlemeğe alışırlar. Yeni ulusal bir Amerikan Standardı, çocuklara mahsus üç tekerlekli «tristikl» denen aracı oluşturmuştur. Bu standard, direnç, mekaniksel bütünlük, denge kararlılığı, selalar (oturma yerleri), direksiyon ve pedal sistemleri gibi kısımların özellik ve performansları hakkında ayrıntılı bilgiler vermektedir.

Bu niteliklere göre yapılan üç tekerlekli velospitler, kolayca devrilmemekte, takla atmamakta olduğu gibi keskin kenarları, çıkıntıları, boğumları da yoktur. Normal hasarlara karşı montajı ve kendisini oluşturan parçaları hayli dayanıklıdır. Boyasında tehlike doğuracak kadar kurşun bulunmadığı gibi parçalar ve çeşitli kısımları ateşden etkilenmez haldedir. İleri sürülen özelliklerin varlığını saptayan deneme yöntemleri de belirtilmiştir.

KAMU İLİŞKİLERİ :

Kanada asıllı 40 taşındaki **M. Donald Townson** **ISO** da kamu ilişkileri ile ilgili bir göreve atanmıştır. Eylül 1977 başlangıcında bu kuruluşun Merkez Sekreterliğinde çalışmaya başlamıştır. Daha önce kendisi Kanada Üniversitesi Tanıtma ve Geliştirme Müdürü idi. Ekonomi, politika ve gazetecilik bilim kolundan diplomalı olan **M. Townson**, Washington Financial Post ve Business Quartelly dergi ve gazetelerinin eski muhabirlerinden idi. Uluslararası alanlardaki tecrübeleri hakkında bilgi verilmek istenirse: Uluslararası Para Fonu ve Dünya Bankası hizmetlerindeki 9 yıllık çalışmalarını saymak yetiştir. Bu kuruluşlarda uluslararası ekonomik dergilerin redaktörlüklerini de yürütmüştür.

M. Townson ayrıca **M. Douglas Emmolt** tarafından 1970 de ihdas edilen **ISO Bülteninin** redaksiyonunu da üzerine alacaktır. **M. Douglas Emmolt** ise Uluslararası standartlar üzerinde faaliyetlerini yoğunlaştıracak fakat aynı zamanda basımla olan ilişkileride sürdürecektir.

DEPOLARINDA MEYVELERİ OLGUNLAŞTIRMA SANATI :

Meyvelerin, ve taze sebzelerin toplanmasında, taşınmasında, ambalajlanmasında, depolanmasında ve hele olgunlaştırılmasında uygulanan iyi yöntemler, büyük uluslararası piyasaların kapılarını bu ürünlere ardına kadar açmaktadır.

Yeni yayımlanan uluslararası bir standard ISO 3659 bu zincirin birçok halkalarından birini oluşturmaktadır. Bu da meyvelerin soğuk hava depolarında olgunlaşmasına ilişkin çok nazik bir yöntemdir. Bazı meyveler olgun olarak (üzüm, kiraz, kestane, portakal vs.) ya da olgunluğa çok yakın iken (kayısı, çilek, ananas gibi) toplanarak depolanır.

Birçokları ise, aksine, fizyolojik olgunluk aşamasına gelmeden çok önce (elma, armut, muz gibi) kopularak depo edilir. İşlemin amacı : tüketimde optimal kaliteleri elde etmek üzere ham haldeki meyvelerin olgunlaşmasını soğuk hava deposundan çıkışında sağlamaktır. Bunlara ilişkin teknikler hiç de basit sanılmamalıdır. Her cins ürünün depolama sıcaklığına karşı nasıl durum alacağını hesaba katmak gerekir. Uygulanacak işlemler ya fiziksel etkenlerle (sıcaklık ve rutubet gibi) ya da kombine fiziksel ve kimyasal tesirlerle (ethylene ve oksijen) ilişkilidir. Bunların cinslerine göre : süreler, doğuracağı sonuçlar ve meyvelerin daha önceki ekolojik durumları, soğuk hava depolarından çıkışlarındaki fizyolojik halleri ve bu depolamada yararlanılan yöntemler ziyadesiyle etkiler.

sundan çıkarılken çok kez kötü bir olgunlaşma ile karşışarşıya bırakılmış olur.

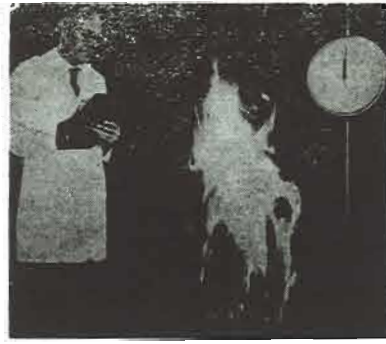
Ayrıca olgunlaşma odasında bekletilme : mantarsal (fongipe), bakteriyolojik ve fizyolojik bozulmalardaki gelişmeyi artırır.

Depolama yerinin bağıl rutubeti çok yüksek olduğu zaman, olgunlaşma esnasında meyve kokularının gelişmesi (elma, armut vs.) yetersiz hale gelebilir. Soğuk hava depolarında olgunlaşmağa bırakılan meyvelerin sağlam ve sağlıklı olması gerekir : yara ve bere olmamalı, görünür halde herhangi bir mantarlaşma izi görülmemeli ve depolama esnasında gene belirli bir fizyolojik bozulma alameti taşımamalıdır.

Olgunlaşma aşaması metabolik aktivitenin yoğun olduğu bir devredir. Bu esnada meyveler önemli miktarlarda ısı yayarlar. Bu nedenle konuldukları odanın sıcaklığının artmasına sebep olurlar. Eğer bir soğutma tesisi yoksa : günlük havalandırma ; sıcaklığı seçilen değerde tutabilmek, hiç değilse, mümkün olduğu kadar ona yaklaşabilmek için, geceleyin ya da sabah erken yapılmalıdır.

Olgunlaşmağa başlatmak için özellikle domates ve muz için etilen den yararlanılabilir. Birçok hallerde olgunlaşmağa başlamış meyvelerin bu evrimini hızlandırmak için de etilen iyi sonuç verir. Olgunlaşmada biyolojik fenomenler evriminin temposu, etilen karşısında hızlanırken karbonik gaz geciktirici tesir yapar. Şu halde karbon gazının yükselmesini önlemek için havalandırma gereklidir.

Bununla birlikte tam bir meyve

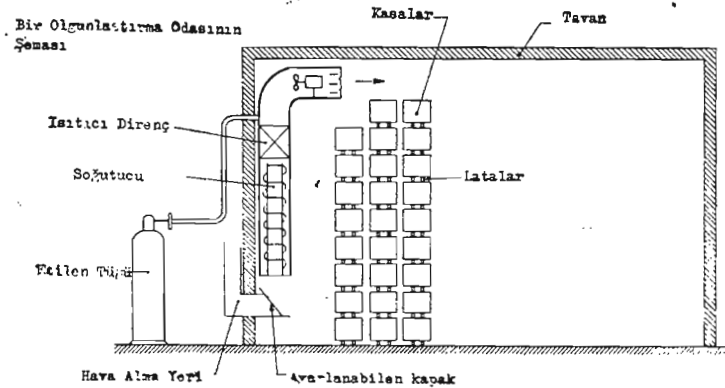
ALEVLENME DENEMELERİ:

Çocukların gece giysilerinin alevlenme yani tutuşma denemelerini konu alan standardlar halkın ve adli makamların ilgisini çekmekte devam ediyor. Aşağıdaki fotoğraf Avusturalya laboratuvarlarında yapılmış bir alevlenme deneyini göstermektedir. Uluslararası düzeyde ISO/TC 38 tekstil alt-komitesi, kumaşların ve tekstil ürünlerinin ateşe karşı durumlarını incelemekle görevlendirilmiştir. Yanan kumaş alevlerinin vucutta yapacağı tahribat ve uğranılan maddi zararlar üzerinde durulmaktadır.

GAZOL ŞİŞELERİ İÇİN STANDARD ARAŞTIRMASI :

Amerikan Ölçü Ayarlar Ulusal Bürosu (NRS) : imalatçılara, dağıtıcılara ve ilgili tüketicilere gazoz şişelerinin direnci ve dayanma süresi hakkında bir standard tasarısı sunmuştur. Eğer bu gruplarca standard tasarısı kabule değer bulunursa, Ticaret departmanı bunun, beğenilmiş bir örnek olarak, yayımını yükleneyeceğini bildirmiştir. Cam Ambalaj Enstitüsü ve Alkolsüz Meşrubat Ulusal Birliği tarafından istenen bu standard, gazozlu içkiler kabı olarak kullanılan geleneksel cam şişelerin daha güvenli olmasını amaçlamaktadır.

Standard tasarısında şişelere suverme sayısını, termik darbelere, iç basınçlara, vuruntulara ve zımparalanmağa karşı direnmeleri, görsel kontrolü, çeper kalınlıklarını, boyutları ve ağırlıkları, şişeleri tanıma markaları hakkında açık hükümler vardır. Bu tasarı aynı zamanda alkolsüz olan meşrubat şişelerinin standardda uygunluğunu tesbite yarayan kontrol ve deneme işlemlerinin yöntemlerini de belirtmektedir.

Çok düşük sıcakta depolanan birçok meyveler, yahut normal süreler için uygun sayılan bir sıcaklıkta gereğinden çok daha fazla za-

elde etmek için bu direktifler yeterli olamamaktadır. Ayrıca öğütülen gazlar karşımının yol açabileceği patlama tehlikelerine karşı

korunmak için bilgi veren emniyet tedbirleri ve standartlar da vardır. ISO 3659 uluslararası normu Beynelminel standardizasyon eksperler komitesi tarafından (Tarımsal Beslenme Ürünleri için) hazırlanmış bulunmaktadır (ISO/TC 34).

Bu komite aynı zamanda uluslararası düzeyde kabul edilmiş, aşağıdaki meyve ve sebzelerin depolanması için rehberler de hazırlamıştır.

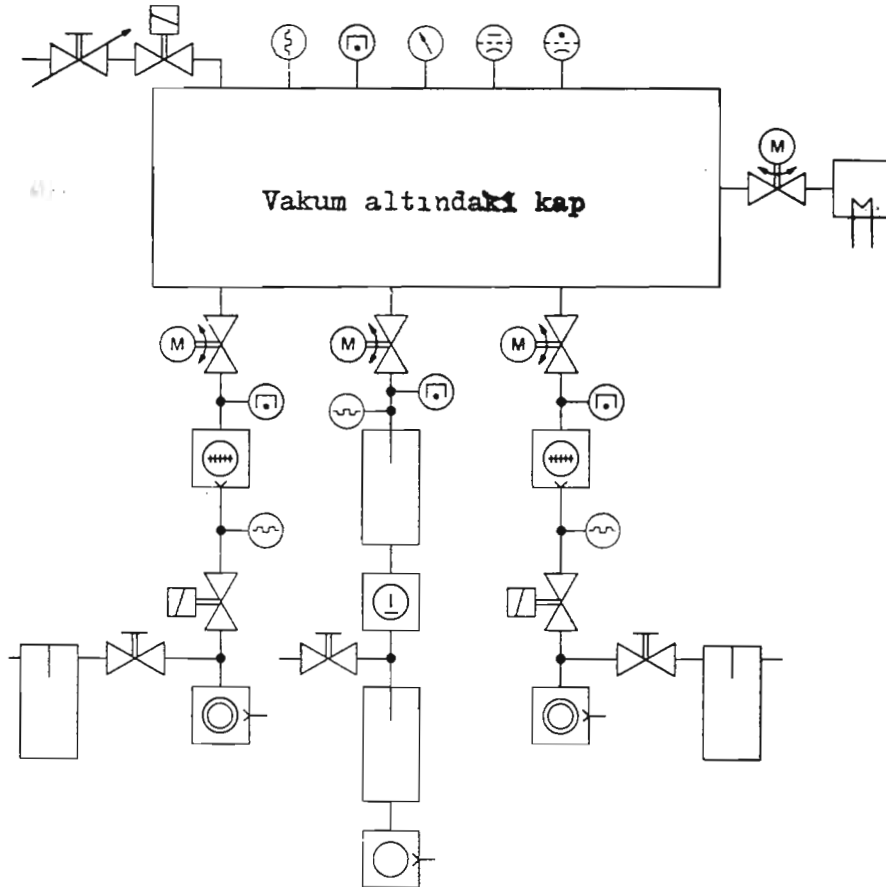
Balık Avcılığı (ISO/R 873), Yeşil Muz (ISO/R 931), Karnıbahar (ISO/R 949),

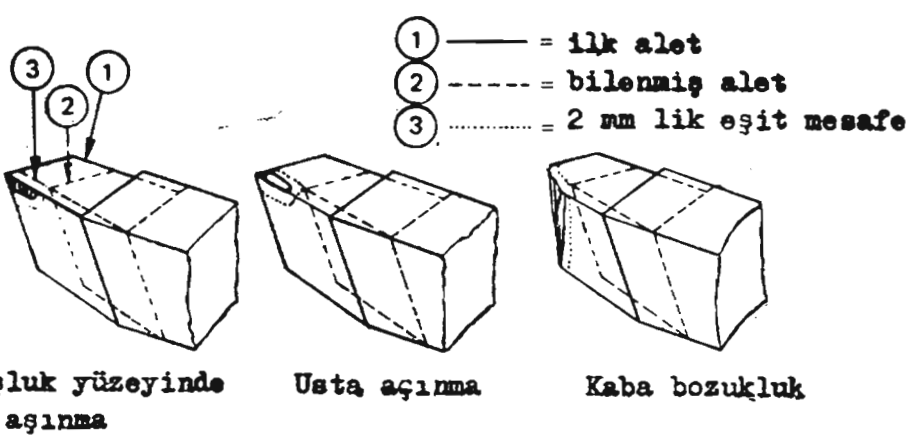
Armut (ISO/R 1134), Elma (ISO 1212) Taze Muz (ISO 1838), Tüketime ayrılmış Patates (ISO 2165), Havuç (ISO 2166), Lahana (ISO 2167), Masa Üzümü (ISO 2168, Kayısı (ISO 2826).

Bu komite aynı zamanda çeşitli alt-komiteler ve uzman çalışma grupları tarafından desteklenmiş olup, hububat, bakliyat, süt ve süt ürünleri, et ve et esaslı ürünler, hayvan besinleri, çeşitli meşrubat ve içkilerin uluslararası standartlarını hazırlamakla görevlendirilmiştir. Bugüne kadar 140 dan fazla standard yayımlanmış ve bir o kadar sayıda da standard projesi de tezgahlanmıştır.

VAKUM TEKNİĞİ İÇİN GRAFİK SEMBOLLER (İşaretler) :

Sıvı kolonlu diferansiyel manometre, sıcak katotlu ionizasyonlu manometre, Türbomoleküler pompa, ve Paletli Vakum pompası. Bunlar vakum tekniğinde kullanılan özel terimlerden ancak bazılarıdır. Pratik yararından ötürü teknik resimlerde sık sık kullanılır. Uluslararası düzeyde kabul edilmiş birçok semboller ISO 3753 standardında gösterilmiştir. Hazırlanmış bulunan Teknik Resim ISO/TEC 10 standardının ilâve kısmında gösterilmiş bulunan sembollerin kullanılmasına ilişkin bir örnek belirtilmiştir. Bu semboller uluslararası ortak bir dil niteliğindedir. Konuştukları diller ne olursa olsun, bu semboller aracılığıyla bütün uzmanlar birbirleri ile anlaşabilir.

Boşluk yüzeyinde
aşınma

Usta aşınma

Kaba bozukluk

ALETLERİN DAYANMA SÜRELERİNE AİT DENEYLER İÇİN STANDARD:

Denemeden sonra aletlerin bilenişini gösteren resim Uluslararası ISO 3685 Standardından alınmıştır. ISO/TC 29 tarafından hazırlanan küçük aletlere ilişkin bu standard, torna kalemlerinin aktif kısmı için yapılan dayanma süresi deneyine göre: etkileyici faktörlerin özelliklerini belirlemiştir. Şöyleki: İşlenen parçalar, kesici aletler, kesme sıvıları, kesme koşulları, aletin aşınması, aletin dayanma süresi, teçhizat, denemelerin yapılış yöntemleri, kayıtlar, raporlar ve sunulmuş biçimleri gibi.

Aletlerin dayanma süresi denemeleri 75 yılı aşkın bir zamandan beri yapılmaktadır. Bu alanda olağanüstü gelişmeler: değişik kesme koşullarına göre yapılmakta idi ve uygulanan deneme yöntemlerinin birbirile ilişkileri de pek fazla değişti. Şu halde: uygulanabilecek dayanma süreleri denemelerine ilişkin koşulların yalnız laboratuvarlarda değil, fakat imalât atelyelerinde de standardize edilmesi gereklidir.

BİLYALI TÜKENMEZ MÜREKKEPLİ KALEMLER REVAÇTA:

Uzun süre bilyeli tükenmez mürekkepli kalemler: resmî, idari muamelelerde veya bankaların yazışmalarında yasaklanmıştır. Çünkü, çeşitli kalitelere mürekkepler istenen performanlara cevap vermekten uzak bulunuyorlardı.

Bu sorun, DIN 16554 Norm'unun hazırlanması ile çözümlendi ve bir düzene sokuldu. Bu standarda göre: mürekkebin ışıktaki katı kalması, suya, alkola, çeşitli eritgen ve

kimyasal maddelere dayanıklı olması gereklidir.

Çizgi, kağıt üzerinde dağılmalıdır. Yumuşak silgiyle silinmelidir. Altı ay depolamadan sonra, mürekkep bütün özelliklerini koruyabilmelidir. Bu standard sayesinde deneme değerlendirmeleri her yerde özdeşliğini koruyabilmektedir. İstendiği zaman istenen yerlerde denemeler daima doğrulanabilmelidir. Artık imalâtçıların standartlara uymayan küçük miktarlarda mürekkep yapmalarında hiçbir yararları olamayacağından; halen piyasaya sunulan bilyalı bütün tükenmezler, yetkili makamların hepsi tarafından kabul edilmiştir. Bu nedenle resmi otoritelerin de bu yönde bir endişesi artık kalmamıştır.

AMERİKAN OKULLARINDA METRE SİSTEMİNİ GELİŞTİRME ÇABALARI:

Amerikan Matematik Profesörleri Ulusal Konseyi ve Öğretim Sorunları Komitesi, metre sistemini okullarda yaygınlaştırmak için 10 çeşit tedbirin alınmasını önermişlerdir.

Bu öneriler aşağıda gösterilmiştir:

1) Matematik Departmanı, Orta okul Öğretmenleri arasında metre sistemini yaymak için organizasyon yapmakla görevlendirilmiştir.

2) Okul kitaplıklarında çalışanlardan; metre sistemine göre yazılmış eserleri sergilemeleri, projeksiyonlarla, görsel ev işitsel araçlarla ev diğer öğretici araçlarla; gerekli çabaları göstermelerini istemiştir.

3) Matematik okumayan öğrencilere «mini-kurslar» ile metre sisteminin gösterilmesi telkin edilmiştir.

4) Öğrencilerin metre sistemine karşı duyarlılığını ve ilgisini artırmak için afiş ve sergiler üzerinde projeler hazırlanması yararlı görülmüştür.

5) Okullarda çıkarılan gazete ve dergilerde metre sisteminin yararları hakkında makaleler yazılması bildirilmiştir.

6) Beden Eğitimi Departmanının metrik sistem birimlerine göre değerlendirilen stletizm yarışmaları, olimpik nitelikte kurslar ve gösteriler düzenlenmesi yararlı görülmüştür.

7) Günlük haberlerde, örneğin meteorolojik bültenlerde, metrik sistemin tercih edilmesi istenmiştir.

8) Okulların hepsinde derslere ilişkin projeksiyon ve filimlerde metre sistemine ayrı bir yer verilmesinin iyi olacağı söylenmiştir.

9) Öğrenci velileri için de metre sistemi hakkında özel programlar uygulanması ve bu yoldan çocuklar üzerine ailelerinin etkili olabileceği bildirilmiştir.

10) Uzunluklar, alanlar, hacimler, sıcaklıklar vs. yı metre sistemine göre değerlendirmek için yarışmalar düzenlenmeli ve kazananlara sistemin önemine yakışır ödüller verilmelidir.

ÜÇ YENİ TEKNİK KOMİTE BAŞKANI:

ISO, Teknik Komite için, üç Başkan seçilmiştir. Bunları aşağıda ad, milliyet ve görevleri ile tanıtılmıştır:

M.H.A. Cheetham (Birleşik Krallık): ISO/TC 149, sıvı yakıt brülörleri ve teçhizatı.

A. André Fortier Profesör (Fransa), ISO/TC 117, Endüstriyel Ventilatorler.

M. Jhon Rankine (U.S.A): ISO/TS 97 in yeniden başkan seçilmiştir. Enformatoyun hesaplayıcıları ve muamelesi.

(1) Eski kağıtlar (gazete, dergi vs.) kağıt üretimi için çok değerli bir hammaddedir.

ISO KULLANILMIŞ ESKİ KAĞITLARI YENİLEYEREK TEKRAR YARARLANIYOR :

Ekonomik tedbirlerin hiçbiri artık ihmal edilmiyor. Böylece Dünya'mızın doğal kaynakları daha idareli bir biçimde kullanılabilir. Bu anlayışa ISO Genel Sekreterliği de uyararak eski kağıtlarından tekrar yararlanma yolunu tutmuştur. Bundan böyle ISO Bültenleri ve yeni ISO Standardları ve diğer seçilmiş yayınların baskıları bu tür kağıtlar üzerine yapılacaktır. Yürütülen hesaplara, bakılırsa bugünkü kapasiteye göre, elde edilecek tasarruf yılda 30 000 İsviçre Frangını bulacaktır.

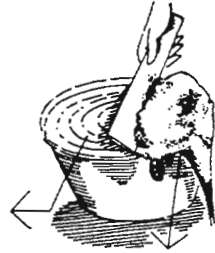
Şimdi eski kağıtların yeniye dönüştürülmesinde uğranılan aşamaları kısaca açıklamaya çalışalım.

(2) Su veya eritgen katarak eski kağıtlar koyu gri renkte bir kütle oluşturur.

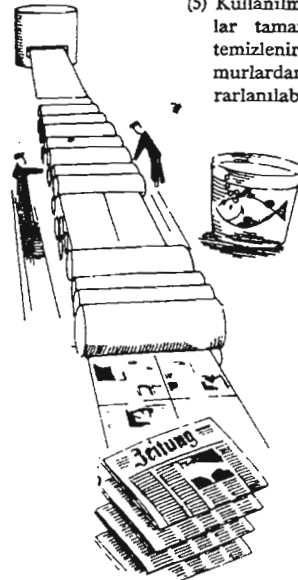

(3) Eleklerle, erimeyen plastik maddeler, çakıllar ve artıklar tutulur.

(4) Lifli kütleler, köpükte süspansiyon halinde bulunan mürekkep parçacıklarından arındırılır.

(5) Kullanılmış sular tamamı ile temizlenir ve çamurlardan yararlanılabilir.

(6) Mürekkeplerinden arınmış lifli maddelerden, kağıt yapımında, yeniden yararlanılır. Devre tekrarlanır.

Cornerstone laying ceremony of
Packaging Laboratory of the Tur-
kish Standards Institution

Place :
Turkish Standards Institution

THURSDAY, 13 OCTOBER 1977

14:30 o'clock
LECTURE
SPEAKER :
Mehmet Aydın

SUBJECT :

«Structure and Activities of Con-
sumer Organizations in Foreign
Countries»

Place :
Turkish Standards Institution Lec-
ture Hall
15:30 o'clock

PANEL

SUBJECT :

«Foodstuffs Reliability in Turkey»

Place :
Turkish Standards Institution Lec-
ture Hall

FRIDAY, 14 OCTOBER 1977

15:30 o'clock
Talks on the significance and im-
portance of World Standards Day.
TSE Mark Agreement Ceremony
Introduction of firms that have
fulfilled 5 years of the TSE Mark
Agreement
Introduction of persons, who have
provided at least 5 years of service
in preparation of Turkish Stan-
dards, and who are presently con-
tinuing the said service

Place :
Turkish Standards Institution

MONDAY, 10 OCTOBER 1977

10:30 o'clock
Press conference of Şadi Pehlivan-
oğlu, Chairman of the Board of
Directors of the Turkish Standards
Institution, in connection with the
opening of the week.

Place :
Turkish Standards Institution
Visit of the press members to the
Institution and its Laboratories for
the purpose of their acquiring clo-
ser sight and knowledge of the work
of the Turkish Standards Insti-
tution.

17:30 o'clock
Opening of the exposition of «Pro-
ducts carrying the TSE Mark»

Place :
Turkish Standards Institution
Necatibey Cad. No. 112

TUESDAY, 11 OCTOBER 1977

9:00 - 11:00 hours
14:00 - 16:00 hours
The Institution will be held open to
visitors for the purpose of acquiring
closer insight into and knowledge
about standardization work in our
country.

ŞADI PEHLİVANOĞLU,
BOARD CHAIRMAN OF
TURKISH STANDARDS
INSTITUTION, HOLDS PRESS
CONFERENCE IN
CONNECTION WITH
BEGINNING OF «TURKISH
STANDARDS WEEK»

The date of 14 October has been
accepted as the «World Standards
Day» by ISO, the International Stan-
dards Organization, as well as by
the states that are members there-
of. In conformity with the said de-
cision of ISO, the Turkish Standards
Institution also has accepted the
week comprising the date of 14 Oc-
tober as the «Turkish Standards
Week». Thus, the possibility has
been created to elaborate and to
explain in a broader sense and dur-
ing a full week the importance of
standardization as well as the ad-
vantages it has provided to producer
and to consumer. The anniversary
week, which was organised for the
first time last year, was celebrated
this year as well between the dates
of 10-16 October. In connection
with the initiation of the week Şadi
Pehlivanoglu, Board Chairman of
the Turkish Standards Institution,
held a press conference, which was
attended with interest by members
of the press, and was also conveyed
to public opinion by means of tele-
vision and newspapers.
The Turkish Standards Week was
celebrated with a rich program.

OF TURKISH STANDARDS INSTITUTION

The Turkish Standards Institution is perfectly aware that packaging of products is just as important as standardisation both in the domestic market as well as in exports. It is with this in mind that it was decided to build a «Packaging Test Laboratory» which will determine the packaging materials that will be most suitable for the economy of the country. The cornerstone of the laboratory to be built according to the said decision was laid by means of a ceremony held on 10 October 1977.

«WORLD STANDARD DAY» ON 14 OCTOBER WAS CELEBRATED WITH A BRILLIANT CEREMONY ARRANGED BY THE TURKISH STANDARDS INSTITUTION

Assistant Prime Minister Alparslan Türkeş, Ministers of State Ali Şevki Erek and Sadi Somuncuoğlu, Minister of Industry and Technology Oğuzhan Asiltürk, Minister of Village Affairs and Cooperatives Turgut Yücel, as well as the diplomatic corps, undersecretaries and assistant undersecretaries of certain ministries, certain general directors, and a select group of guests attended the ceremony organised by the Turkish Standards Institution in connection with the «World Standards Day» on 14 October.

The first talk at the ceremony was given by Şadi Pehlivanoğlu, Board Chairman of the Turkish Standards Institution, whose words are summarised as follows: «Our Institution, which has been assigned the duty of drawing up the standards which exert an important influence on both the industry as well as the commerce of the country, is also a

the international modern technological level. It thus becomes possible for our exports to be developed, for our products to be supplied to foreign markets in conformity with standards, and for technological knowledge to be taken into consideration in the industrial investments in Turkey. That is why we attach great importance to our relations with international organizations, and want this close cooperation to continue.

«When speaking of our international relations, I wish to enumerate the organizations with which we are maintaining relations, which are as follows: The Turkish Standards Institution is a member of ISO, the International Standards Organization, of IEC, the International Electrotechnical Commission, of the European Quality Control Organization, of the European Concrete Committee, which has adopted the name of the International Concrete Committee of Overseas Countries, and of the International Silk Union.»

After the above - mentioned talk of Pehlivanoğlu, Board Chairman of the Turkish Standards Institution, Assistant Prime Minister Alparslan Türkeş, Ministers of State Ali Şevki Erek and Sadi Somuncuoğlu, and the Minister of Industry and Technology Oğuzhan Asiltürk, valued guests who honoured with their presence the meeting organised by the Turkish Standards Institution each made a speech pointing out the significance and importance of standards, followed by a talk by Mr. Bozidar Radovic, the Assistant Permanent Representative of the United Nations in Turkey, which talk we give verbatim below:

«DOCUMENT OF SERVICE TO THE TURKISH STANDARDS INSTITUTION» GIVEN TO 68 PERSONS WHO HAVE SERVED IN THE PREPARATION OF TURKISH STANDARDS AND WHOSE SAIDS SERVICES ARE BEING CONTINUED.

At the ceremony held in connection with «World Standards Day» on 14 October, organised by the Turkish Standards Institution, a «Document of Service to the Turkish Standards Institution» was ceremoniously given to 68 persons, who had served in the preparation of Turkish Standards and whose said services were continuing. Short information was supplied to the guests before distribution of the said documents about how Turkish Standards were prepared.

«SUCCESS DOCUMENT» GIVEN TO SEVEN FIRMS THAT HAVE SUCCESSFULLY CARRIED THE TSE MARK FOR MORE THAN FIVE YEARS.

Short information was supplied to the guests, who attended the ceremony held in connection with «World Standards Day», about the requirements for being able to carry the TSE Mark, after which a TSE Mark agreement was enacted with two firms. Furthermore, after the said signature ceremony, «Success Documents» were given to 7 firms, who had served the national economy since 5 years by manufacturing products conforming with the conditions required by the TSE Mark.

World Standards Day

on

14 October 1977

ANKARA

Mr. Chairman,

I am very pleased to be here today and to greet you on behalf of the Resident Representative of United Nations Development Programme in Turkey, Mr. Nessim Shallon who, unfortunately has other commitments this week in another part of the country.

It is certainly true, as has been said, that standardization is as old as the world in that it sets its stamp on all of Nature's Creations whether they belong to the mineral, vegetable or animal kingdoms. Ever since man started using tools to increase his work productivity and ever since the industrial and technological revolution transformed the conditions of production, standardization has been emerging as a new science whose principles, working rules and procedures are becoming more and more sophisticated to keep pace with fast growing complexity of our world, characterized by a civilization where machines and electronics are supreme. A civilization where machines and electronics are supreme.

As is well known, the industrial revolution played a paramount role, in the 19th century. The coming into being and development of national standardization was a great boom in trade relations between nations. This became possible as a result of the introduction of new means of transportation and more sophisticated communications. It paved the way for international standardization at the turn of the century. In order to promote and upgrade international co-operation in this extremely important field, the International Standard Organization (ISO) was created in 1947. It consists of 82 countries, including Turkey and representing 95 per cent of the world's industrial production. Today, international standardization has become a major tool of co-operation between nations in making a set of International standards available to the Third World Countries anxious to consolidate their political emancipation. It gives them the valuable opportunity of building a na-

tional economy which is both technically independent and qualitatively competitive.

The United Nations Development Programme is the world's largest source of multilateral pre-investment and technical assistance. It has been successfully associated with the efforts of many developing countries including Turkey in their endeavour to establish and modernize their systems of standardization.

In overall efforts of the United Nations System to facilitate the transfer of technology from one country to another, the necessary attention is being devoted to the role of standards in the context of national and international development and cooperation. We hope that the standardization will be included in the topics for consideration at the United Nations Conference on Science and Technology for development scheduled for 1979.

Presently, the United Nations Industrial Development Organization (UNIDO) is actively involved in the work of ISO and IEC at the technical level in order to ensure that this work is fully taken into account in technical assistance programme.

I am very much pleased to advise you that standardization is a subject of close cooperation between the Government of Turkey and the United Nations System. With excellent collaboration of the Turkish Standard Institute and State Planning Organization, a project that has been developed with the title «Assistance to TSE in the Establishment of a Packaging Centre» with Government inputs of TL 8.528.300 and UNDP inputs of \$ 160.000. Under this scheme two staff

members of TSE are presently attending the ISO meeting in Paris and two other TSE members are expected to go on study tour for 6 weeks each. Pull-scale project operations will start in January 1978, and we are hopeful that these activities will contribute to the further development and modernization of the country's industry. We believe that the packaging laboratory of which foundations have been laid down with in this beautiful complex of laboratories, will be well equipped and staffed and thus greatly contribute to the Governments scheme for export promotion. I wish that the many products of this great country will reach all corners of the world with TSE mark as the symbol of their quality. If our modest contribution will help the TSE and the country's industry in their immense and noble efforts to provide the domestic and foreign markets with suitably packed commodities, it will give us a great pleasure and pride.

Let me conclude, Mr. Chairman, with my best wishes for the further success of TSE activities.

STANDARDS INSTITUTION BEING SET UP IN THE CYPRUS TURKISH FEDERAL STATE AS WELL

Mehmet Can, President of the Cyprus Turkish Chamber of Commerce, as well as Secretary - General Salahi Karahasan, and Yüksel Hatip, President of the Chamber of Industry have come to Turkey in order to discuss with the authorities of the Turkish Standards Institution the work for setting up a Standardisation Organisation in the Cyprus Turkish Federal State. The representatives of the Cyprus Turkish Federal State explained the great importance of such an organisation from the viewpoint of their economy, and said that they could accept the Turkish Standards as is, but that they might resort to preparing new standards for certain local needs.

The Turkish Standards Institution had afforded various supports and assistance to date for setting up of a standards organisation by the Cyprus Turkish Federal State, and stated that it would continue to assist in the training of personnel in technical subjects.

THE 52ND AND 53RD COUNCIL MEETINGS OF THE EUROPEAN QUALITY CONTROL ORGANIZATION ENACTED IN THE TOWN OF VARNA IN BULGARIA

Mehmet Yılmaz Arıyörük, member of the Board of Directors of the Turkish Standards Institution, attended the 52nd Council meeting of the European Quality Control Organization, of which our Institution is a full member on behalf of Turkey, enacted on 18 September, as well as the 53rd meeting of the said Council enacted on 23 September.

A special date stamp was utilised at the Ankara Postal Offices on 10 October 1977 in connection with the Turkish Standards Week.

TSE 21ST ANNUAL CONFERENCE OF THE EUROPEAN QUALITY CONTROL ORGANIZATION ENACTED IN VARNA

8 specialists, including 2 from our Institution, attended the conference held between 20 - 23 September by the European Quality Control Organization. At the said Conference of the European Quality Control Organization, of which 21 European countries are full members, the questions of the general problems in obtaining high quality in production, of the reliability of production quality during the research, development, and implementation preparation phases, as well as of the reliability of production quality during manufacture, reprocessing, and operation were dealt with.

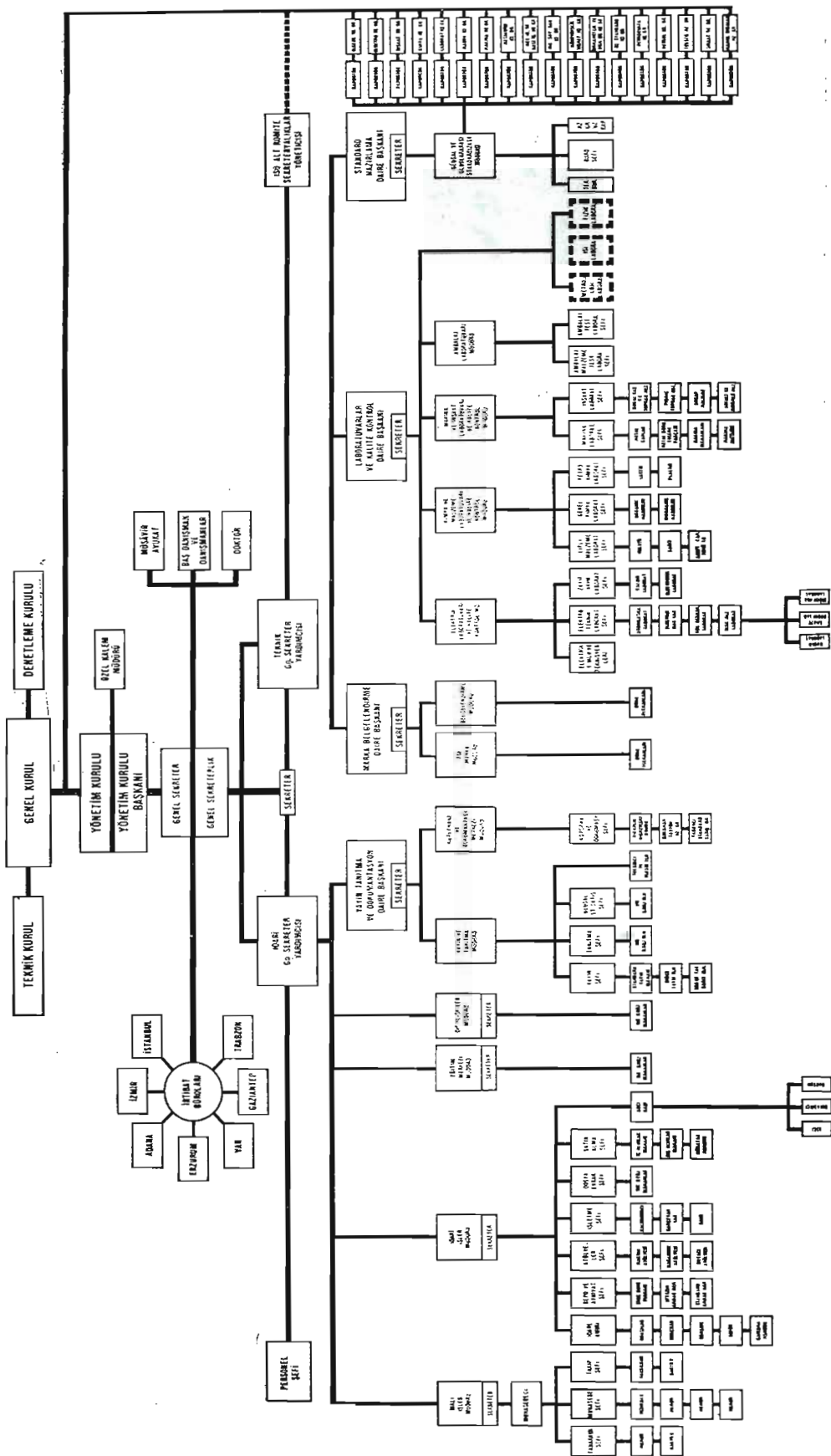
EXPOSITION OF PRODUCTS CONFORMING TO TURKISH STANDARDS OPENED ON 10 OCTOBER 1977

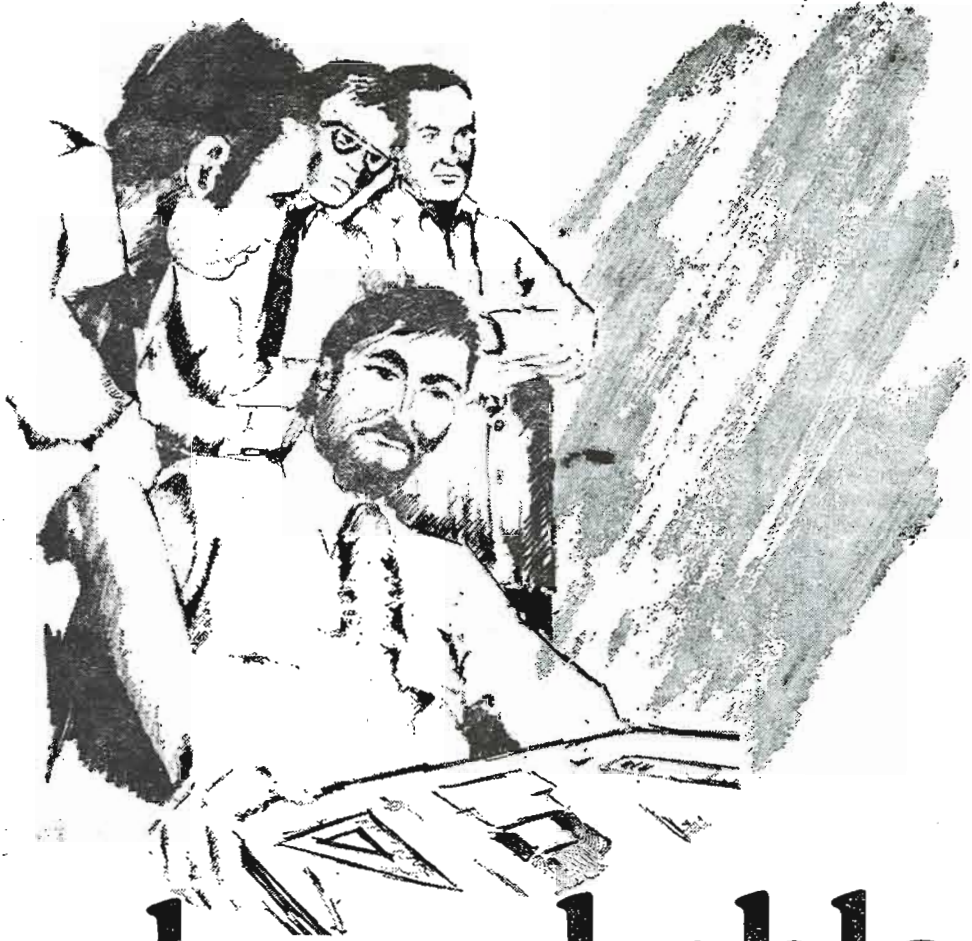
At the exposition, organised in connection with the Turkish Standards Week, the products carrying the TSE Mark as well as the firms producing them were displayed and introduced to public opinion. The said exposition, which will be open between the dates 10 - 16 October, has been opened in the exposition hall of the Turkish Standards Institution.

MEHMET AYDIN, CHAIRMAN OF THE TSE CONSUMER AFFAIRS COMMITTEE, GAVE A LECTURE ON «STRUCTURE AND ACTIVITIES OF CONSUMER ORGANIZATIONS IN FOREIGN COUNTRIES»

Mehmet Aydın, Chairman of the Consumer Affairs Committee newly set up by the Turkish Standards Institution, gave a lecture on the «Structure and Activities of Consumer Organizations in Foreign Countries» on 13 October 1977 in the Lecture Hall of the Institution. The lecture was followed with interest by a select gathering as well as by press members.

TSE ORGANİZASYON ŞEMASI

yılmaz kablo mühendisin güvencesi

Çağdaş teknoloji durmadan ilerliyor. Yılmaz Kablo, dünya kablo üretiminde son ilerlemeleri izler ve uygular. Yılmaz Kablo ile enerji ve ses iletiminde makinele- riniz, telefonlarınız, elektrik cihazlarınız en sağlıklı bir dolaşıma kavuşur.

Yılmaz Kablo değişik tip ve kesitlerde, yalıtılmış, ince, kalın aradığınız nitelik ve sağlamlıkta, Yılmaz Kablo yeraltı kabloları. Yılmaz Kablo tes- sat kabloları. Yılmaz Kablo telefon kabloları.

 TÜRK STANDARTLARINA UYGUN KALİTE GARANTİSİ

YILMAZ KABLO SANAYİ A.Ş.

Merkez : Karaköy, Okçumusa Cad. 70
Telefon : 44 24 52 - 49 35 35
Fabrika : Topkapı, Maltepe Cad. 10/3
Telefon : 76 10 66

ajanstek